

© MML Ortokuva WMTS 2026

Berör
plankarta

Ritningsnummer x-xx, kaavanumero 7024

Dokumenttyp

Planbeskrivning i detaljplanens beredningsskede

Detaljplanens identifikationsuppgifter

Kommun	Raseborg
Planområdet gäller	Planområdet omfattar fastigheterna 710–671–2–40 och 710–685–1–4
Genom planen bildas	Ett solkraftsområde
Planen har utarbetats av	Raseborgs stad, planläggningsenheten / FCG Rakennettu Ympäristö Oy, Kalle Rautavuori, projektchef, arkitekt
Anhängiggörande	Kungörelse 13.6.2025
Behandling	Program för deltagande och bedömning Planläggningsnämnden 21.5.025 § 88 Planutkast Planläggningsnämnden xx.xx.xxxx § xx Planförslag Planläggningsnämnden xx.xx.xxxx § xx Godkännande Planläggningsnämnden xx.xx.xxxx § xx Stadsstyrelsen xx.xx.xxxx § xx Stadsfullmäktige xx.xx.xxxx § xx

1 BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER

1.1 Planområdets läge

Planområdet har en yta på cirka 385 hektar och ligger på Ekerö gårds marker, i före detta Pojo kommuns område, i Raseborgs stad. (Bild 1)

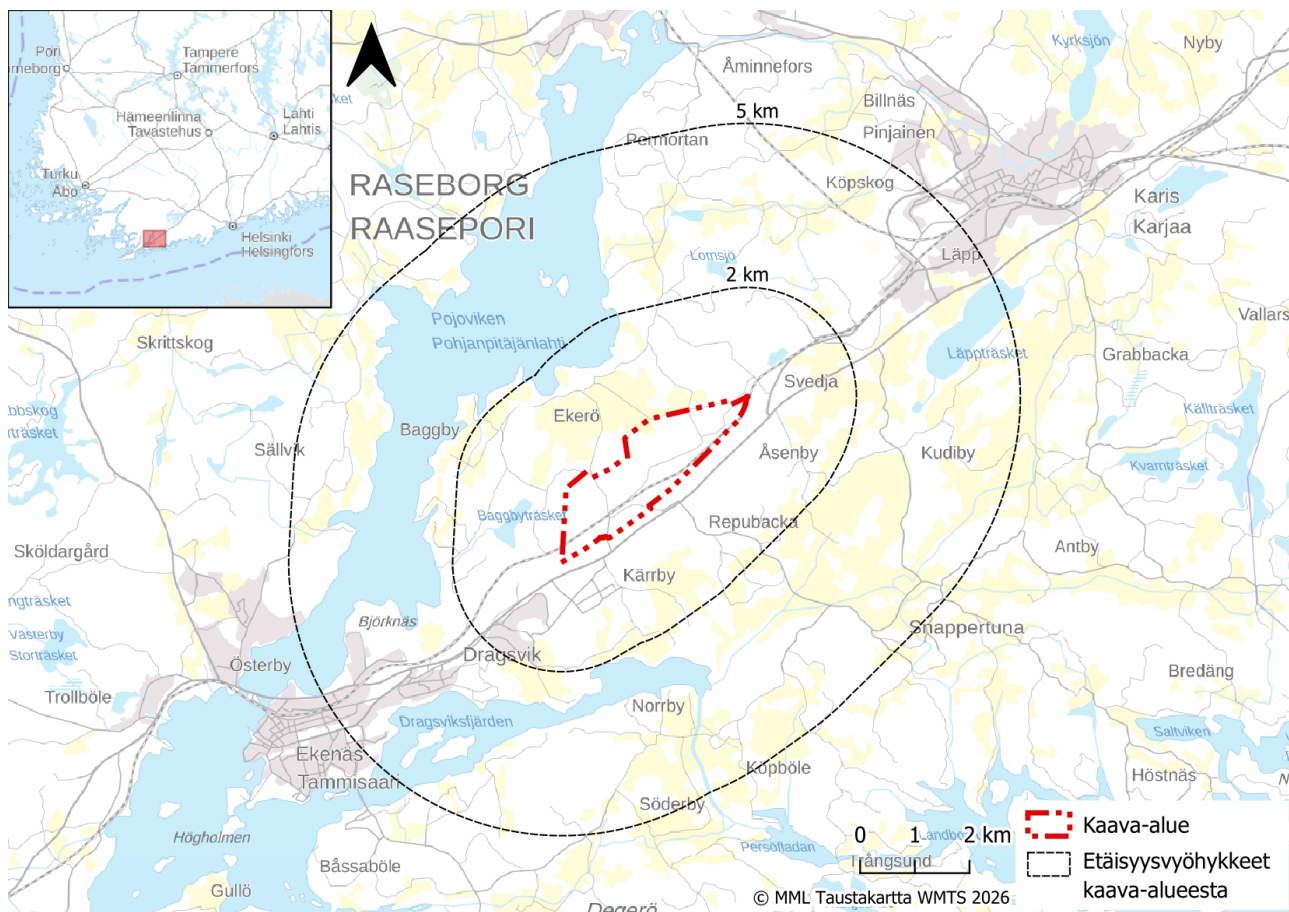

Bild 1 Planområdets läge på guidekarta. Planområdet har avgränsats med röd streckad linje.

1.2 Planens namn och syfte

Planens namn är Detaljplaneändring fastigheterna 710–671–2–40 och 710–685–1–4 / Ekerö.

Suomi Helios P004 Ekerön kartano planerar en solkraftspark på ett cirka 385 hektar stort planområde (solkraftsområdet cirka 100–150 hektar), på Ekerö gårds mark i Raseborg. Syftet är att bygga en cirka 100–150 hektar stor solkraftspark (cirka 100–130 MW). Projektets läge och storlek preciseras vartefter att utredningarna och projektplaneringen framskrider.

1.3 Beskrivningens innehåll

1	BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER.....	1
1.1	Planområdets läge.....	1
1.2	Planens namn och syfte.....	1
1.3	Beskrivningens innehåll.....	2
1.4	Förteckning över beskrivningens bilagor.....	3
1.5	Förteckning över övriga dokument, bakgrundsutredningar och källmaterial som berör planen.....	3
2	SAMMANFATTNING.....	4
2.1	Planprocessens skeden.....	4
2.2	Detaljplan.....	4
2.3	Genomförande av detaljplanen.....	5
3	UTGÅNGSPUNKTER FÖR PLANERINGEN.....	5
3.1	Utredning av planeringsområdets förhållanden.....	5
3.2	Planeringssituationen.....	72
4	DETALJPLANERINGENS SKEDEN.....	87
4.1	Behov av detaljplanering.....	87
4.2	Inledande av planeringen samt anhängiggörande.....	87
4.3	Beredningsskede.....	87
4.4	Förslagsskede.....	87
4.5	Godkännande.....	88
4.6	Deltagande och samarbete.....	88
4.7	Detaljplanens mål.....	89
4.8	Detaljpanelösningens alternativ och beskrivning av dem.....	90
5	BESKRIVNING AV DETALJPLANEN.....	91
5.1	Planens struktur.....	91
5.2	Uppnående av mål som berör miljöns kvalitet.....	92
5.3	Områdesreserveringar.....	92
5.4	Planens konsekvenser.....	93
5.5	Miljöstörningsfaktorer.....	104
5.6	Namn.....	104
6	GENOMFÖRANDE AV DETALJPLANEN.....	104
6.1	Planer som styr och åskådliggör genomförandet av planen.....	105
6.2	Genomförande och tidsschema.....	105
6.3	Uppföljning av genomförandet.....	105
7	KONTAKTUPPGIFTER.....	105

1.4 Förteckning över beskrivningens bilagor

Bilaga 1. Detaljplanens uppföljningsblankett, tilläggs i förslagsskedet

Bilaga 2. Detaljplanekarta och -bestämmelser

Bilaga 3. Program för deltagande och bedömning, 9.3.2026

Bilaga 4. Naturutredning, Sitowise 2025

Bilaga 5. Fladdermusutredning, Sitowise 2025

Bilaga 6. Grundvattenmodell, Waterhope 2025

Bilaga 7. Arkeologisk inventering, Heilu Oy 2025

1.5 Förteckning över övriga dokument, bakgrundsutredningar och källmaterial som berör planen

Förbättring av riksväg 25 på avsnittet Langansböle–Västerbacka (Trafikledsverket)

2 SAMMANFATTNING

2.1 Planprocessens skeden

- Suomi Helios P004 Ekerön kartano har 9.4.2024 lämnat in ett planlägningsinitiativ till Raseborgs stad om att inleda en detaljplaneändring för fastigheterna: 710-671-2-40 och 710-685-1-4 / Ekerö.
- Raseborgs stadsstyrelse har godkänt planlägningsinitiativet 9.12.2024, 468 §.
- Planlägningsnämnden har beslutat att inleda projektet och har antecknat PDB för kännedom 21.5.2025, 88 §.
- Detaljplanearbetet kungjordes anhängigt 13.6.2025
- Myndighetssamråd ordnades om planprojektet 3.11.2023, 29.2.2024 och 6.6.2024.
- Planutkastet har varit framlagt i enlighet med 62 § OAL och 30 § MBF xx.xx.xxxx–xx.xx.xxxx. Om utkastet inlämnades xx utlåtanden och xx åsikter.
- Planförslaget har varit framlagt i enlighet med 65 § OAL och 27 § MBF xx.xx.xxxx–xx.xx.xxxx.
- Om förslaget inlämnades xx utlåtanden och xx åsikter.

Planförslaget läggs fram offentligt enligt 65 § i OAL och 27 § i MBF. Framläggandet av förslaget kungörs på stadens officiella anslagstavla på adressen:

<http://www.raseborg.fi/kungoerelser>

2.2 Detaljplan

Suomi Helios P004 Ekerön kartano planerar en solkraftspark på ett cirka 385 hektar stort planområde (solkraftsområdet cirka 100–150 hektar), på Ekerö gårds mark i Raseborg, i tidigare Pojo kommuns område, vid gränsen till före detta Ekenäs stad. Syftet är att bygga en cirka 100–150 hektar stor solkraftspark (cirka 100–130 MW). Projektets läge och storlek preciseras vartefter att utredningarna och projektplaneringen framskrider.

Suomi Helios P004 Ekerön kartano har arrenderat det område som ska planläggas. Arrendeavtalet går ut 22.1.2064. Arrendetagarens syfte är att utarbeta en detaljplan med rättsverkningar enligt 58 § i lagen om områdesanvändning (132/1999). Genom detaljplanen löses förutsättningarna att bygga solkraftsområdet. Detaljplanens konsekvenser bedöms i enlighet med 9 § i lagen om områdesanvändning och 1 § i markanvändnings- och byggförordningen. En bedömning om tillämpningen av förfarandet vid miljökonsekvensbedömning begärs av Tillstånds- och tillsynsverket.

Efter inledningsskedet justerades avgränsningen av planområdet. Den norra delen av området lämnades utanför planen eftersom där finns särskilt många naturvärden.

2.3 Genomförande av detaljplanen

För genomförandet av detaljplanen svarar markarrendeavtalets innehavare, projektutvecklaren Solmar Consulting Oy. Detaljplanen kan genomföras efter att planen vunnit laga kraft.

3 UTGÅNGSPUNKTER FÖR PLANERINGEN

3.1 Utredning av planeringsområdets förhållanden

Allmän beskrivning av området

Området består av före detta Pojo kommuns område och gränsar till före detta Ekenäs stads område. Området korsas av järnvägen Hangö–Hyvinge och en 110 kV:s kraftledning.

I området finns en byggnad som används som bostad samt flera tidigare okända kolmilor som ansluter till områdets industriella historia.

Området är en del av en åsformation och domineras av tämligen torra tallmoar. Planeringsområdet ligger nästan helt i ett grundvattenområde och i området finns en vattentäkt.

3.1.1 Naturmiljö

Landskapsstruktur, landskapsbild

Nationellt värdefulla landskapsområden

I närheten av planeringsområdet finns tre nationellt värdefulla landskapsområden.

- 1) **Fiskars och Pojovikens kulturlandskap** (VAM010002) väster om planeringsområdet och delvis i planeringsområdet
- 2) **Fagervik och Snappertuna kulturlandskap** (VAM010003) som närmast på cirka 2,1 kilometers avstånd öster om planeringsområdet
- 3) **Svartå ådals odlingslandskap** (VAM010004) som närmast på cirka 7,4 kilometers avstånd nordost om planeringsområdet.

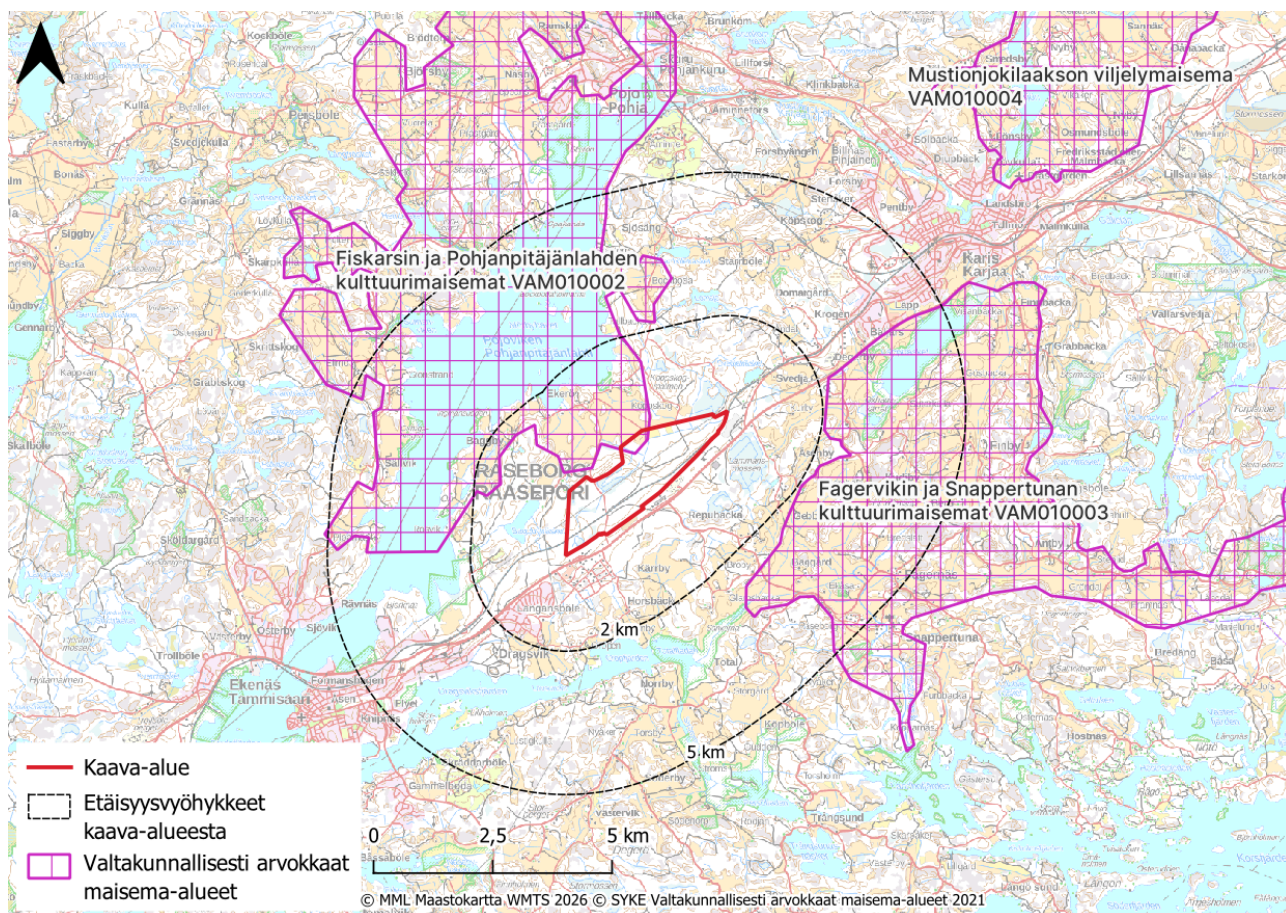

Bild 2 Nationellt värdefulla landskapsområden i närheten av planeringsområdet.

Objektsbeskrivningarna av nationellt värdefulla landskapsområden har lånats från publikationen Nyland, Nationellt värdefulla landskapsområden, VAMA 2021. ([Nyland, Nationellt värdefulla landskapsområden, VAMA 2021](#))

Fiskars och Pojovikens kulturlandskap (VAM010002)

Bedömning

I Fiskars och Pojovikens kulturlandskaps landskapsområde finns mångsidiga kulturskikt från olika perioder. Området är ett av den finländska industrihistorians kärnområden och där ligger till exempel Fiskars och Antskogs brukssamhällen med sitt värdefulla byggnadsarv. Brukssamhällena och Skuru hamn beskriver vattenledningarnas roll i den tidiga industrins utveckling. Pojoviken är en gammal havsrutt som varit en viktig knutpunkt för trafiken. Områdets jordbrukslandskap har en lång historia och är landskapsmässigt representativt. Bruken i Pojo har valts till ett av Finlands 27 nationallandskap.

Naturens särdrag

Fiskars och Pojovikens kulturlandskap har till stora delar bildats i Kisko–Vichtis insjöregionens klippiga och ställvis även karga terräng med små vattendrag samt åar med flera forsar. I landskapsområdets oenhetliga berggrund finns flera olika bergarter.

RASEBORG
RAASEPORI

PLANLÄGGNING

Raseborgsvägen 37
10650 Ekenäs

Berggrunden i Pojovikens omgivning, som hör till landskapsregionen Finska vikens kustregion, är huvudsakligen mikroklingranit, men norr om viken växlar vulkaniska bergarter och gnejser. I berggrunden i områdets västra delar finns även amfibolit och kalksten.

Jordmånen på landskapsområdet, som ligger mellan Första och Andra Salpausselkäs randbildningar, är i huvudsak bottenmorän, med stora klippblottningar i mitten. De låga ställena mellan de klippiga områdena samt vikarnas stränder har fyllts av fina jordarter så som finmjåla, sand och finmo som sedimenterats i vattnet. I både väst och öst begränsas landskapsområdet av skogsbeklädda klippiga högsätter. I mitten av dem har det formats en vattenled som mynnar ut i Pojoviken. Längs med den finns det flera insjöar i olika storlek samt åar och älvar som förenar dem. Den största insjön på området är Degersjön öster om Fiskars.

Åarna som klyver landskapsområdet flyter genom bristningar i berggrunden, ställvis omringade av fina jordarter. Runt åarna uppstod industri redan tidigt, men det finns fortfarande imponerande skarpskurna naturlandskap i ådalen. Pojoviken påminner om en låg, frodig fjord som sträcker sig djupt in i inlandet. I vikens norra ända sjunker vattnets salthalt nästan till noll procent, så största delen av vikens flora är sötvattensväxter. Pojovikensmiljö med sitt värdefulla fågelbestånd odlas rätt intensivt. På flera ställen skiljs odlingsmarkerna och stränderna åt av en klippig skogszon.

Områdets växtlighet är mycket mångsidig. Skogsnaturen varierar från karga moar till frodiga lundar, varav de präktigaste ligger i Borgbyträskets dal. På området finns även frodiga madkärr som kan vara öppna eller där det kan växa klibbal. Typiskt för landskapsområdet, som karakteriseras av parkkultur och långvarig odling, är även en riklig kulturväxtlighet. I synnerhet på området kring Fiskars bruk finns ståtliga lövträdsalléer och parkområden.

Kulturella särdrag

Fiskars och Pojovikens kulturlandskap har en lång och rik historia. Pojovikens stränder har bebotts sedan förhistoriska tiden och man har hittat flera fornlämningar på området. Till exempel i Persböle väster om Pojo kyrkby har flera gravrösen från bronsåldern bevarats. Områdets förhistoriska fornlämningar har daterats till alla förhistoriska perioder.

Pojoviken och åarna som mynnar ut i den har skapat grunden för landskapsområdets bosättnings- och industrihistoria. Längs forsarna i Fiskars å har det funnits förädlingsverk för järn och koppar från och med mitten av 1600-talet, och området anses vara en av den finländska metallindustrins födelsebygder. Områdets bruk grundades på gynnsamma forsplatser vid goda vattenförbindelser, och i dem förädlades malm och råjärn från Sverige. Förutom av vattenkraften styrdes valet av plats för bruken av skogstillgångarna som behövdes för att värma järnugnarna. Bruket som grundades i Fiskars vid Degersjöns sydvästra strand år 1649 är ett av de viktigaste minnesmärkena i Finlands brukshistoria. I Antskog som ligger i landskapsområdets norra del fanns det ett koppar- och järnbruk som grundades på 1640-talet och en ylletygfabrik som verkade från början av 1800-talet till 1950-talet.

Förutom av brukssamhällena framhävs områdets historia också av det långvariga jordbruket. På Degersjöns stränder finns flera gamla säterier med vackra gårdar. Det välvårdade kulturlandskapet kompletteras av småvägar som följer terrängens former, lövträdsalléer,

sten- och trögårdsgårdar och häckar samt enstaka träd som står mitt på åkerslätterna som landmärken. På området finns även byggnadsbestånd som uppkommit i samband med bygget av nya hem för den evakuerade befolkningen efter krigen. Tack vare det livskraftiga jordbruket har flera vårdbiotoper bevarats på området, till exempel de landskapsmässigt imponerande ängarna i Näsby på Pojovikens nordvästra strand samt Dalens strandäng och hage som hör till Fiskars bruksområde.

Pojoviken har varit en viktig knutpunkt för trafiken. I Skuru, som ligger invid Stora Strandvägen (Kungsvägen) som går igenom området, fanns det redan tidigt ett lastningsställe som regionens herrgårdar och bruk använde. Under 1889–1891 byggdes en smalspårig industribana från Fiskars till Skuru vars linje idag utgör en del av grunden till det nuvarande vägnätet. Då man på 1890-talet byggde järnvägen mellan Karis och Åbo ökade hamnens betydelse, och i och med att man öppnade stationen i Skuru växte hamnen till en av Nylands största. De viktigaste av områdets gamla landsvägslinjer är Stora Strandvägen samt landsvägen Hangö–Sammatti–Tavastehus, som det finns flera värdefulla kulturobjekt längs med. Dessa är bland annat områdets storgods och 16 herrgårdar samt Finlands första papperskvarn Tomasböle som grundades på 1600-talet, men vars byggnadsbestånd har förstörts.

På landskapsområdet finns fyra objekt som utnämnts till byggda kulturmiljöer av riksintresse. En av dessa är Stora Strandvägen som har kluvit området från öst till väst sedan 1300-talet, och passerat bland annat Pojo kyrkby och Skuru. Största delen av vägen är fortfarande i bruk. Fiskars och Antskogs bruksområden är en del av Pojo bruksmiljöers helhet, dit även Billnäs bruk nära Karis hör. Fiskars är fortfarande ett livskraftigt samhälle där det vid sidan om industrin och hantverket har uppkommit mångsidiga turisttjänster. Områdets övriga byggda kulturmiljöer av riksintresse är Pojo gråstenskyrka från 1400-talet med omgivning samt Skuru järnvägsstation och hamn.

Landskapsbild

Fiskars och Pojovikens kulturlandskap utgör en mångsidig landskapshelhet med flera betydande byggnadsarvsobjekt. Området är särskilt känt för sina gamla bruk som är välbevarade och representativa helheter. Fiskars i synnerhet utgör en mycket idyllisk och mångsidig miljö med fina bruksgator, gamla industrianläggningar, rödmyllade arbetarhus, stora parker och livskraftiga konstnärs- och hantverkargemenskaper.

Områdets jordbruk är koncentrerat främst till Pojovikens och Degersjöns stränder. Åkrarna som omringar Degersjön har en varierande topografi över vilken vackra vyer över sjön och de gamla strandskogarna öppnar sig. Sjön har bevarats från strandbyggen som inte passar in i landskapet, och sjön med strändernas madkärr är en imponerande helhet. Runt Pojoviken finns många stora åkermarker, och ställvis kan man urskilja havsviken i landskapet. Största delen av områdets åkrar gränsar ändå till strandskogar. På Pojovikens stränder finns en del nya fritidsbostäder samt en golfbana. Dessutom finns det gott om tätortsbosättning av olika åldrar samt industriområden på områdena kring Pojo och Skuru.

Landskapsområdets naturförhållanden växlar mellan storslagna och ibland även karga klippiga högslätter och strandområdenas stora madkärr. Pojoviken har mångsidig vattenväxtlighet. Växtligheten övergår från sötvattensarter i norra delarna till arter som tål låg

salthalt och till brackvatten- och havsarter som är typiska i vikens södra delar. I Fiskars och Antskogs bruksmiljöer finns det gott om kulturväxtlighet. Områdets landsbygdslandskap upplivas av gamla alléer och enskilda träd i landskapet.

Fagerviks och Snappertuna kulturlandskap

Bedömning

Fagerviks och Snappertuna kulturlandskap är välskötta och historiskt mångskiktade odlingslandskap som reflekterar området utveckling från gammal havsbotten till ett rikt jordbrukslandskap. Landskapsområdets viktigaste landskapsmässiga värdefaktorer är de stora enhetliga odlingsmarkerna, Fagerviks brukshistoria, odlingslandskapet längs Stora Strandvägen samt Raseborgs slottsruiner med omgivning. Det finns även värdefulla naturobjekt och vårdbiotoper på området. Snappertuna och Fagervik är ett av Finlands 27 nationallandskap.

Naturens särdrag

Fagerviks och Snappertuna kulturlandskap har uppkommit i den kuperade terrängen i Finska vikens kustregion, som karakteriseras av tallskogar på rundhällar, skarpa klippsluttningar samt landhöjningshistoria. Landskapsområdet är en del av fastlandskusten. Berggrunden är i huvudsak bruten granit, men andra typiska bergarter är glimmergnejser och kvarts. På området finns gott om klippblottningar och karga moränryggar. Mellan klippslätterna finns sediment av lera och silt samt ställvis grovt separerat stoff. Landhöjningshistorian kan ses på landskapsområdet som tydliga fornstränder.

Landskapsområdet klyvs av lerbottnade dalar som utgör grunden för bosättningsstrukturen. Områdets åar, älvar och bäckar flyter i huvudsak genom odlade dalar, och norr om Snappertuna flyter de samman och bildar Raseborgs å. De trögflytande och grumliga åarnas fåror har bearbetats och rätats ut på många ställen. De största insjöarna på området är näringsrika Läppträsket i omedelbar närhet av Karis tätort samt Bruksträsket med klippiga stränder. Den näringsrika våtmarken vid Läppträsket omges av madkär och har ett rikt fågelliv.

Skogarna i området är främst tallskogar på klippområden samt lundaktiga moskogor vid sluttningar. Endast små spillror av hassellundar har bevarats. Ställvis har ett långvarigt bete gett upphov till torra ängar. Det finns gott om gammal odlings- och kulturväxtlighet på området.

Kulturella särdrag

Fagerviks och Snappertuna kulturlandskaps bosättningshistoria sträcker sig ända till den förhistoriska tiden. De tidigaste tecknen på bosättning är från ca 4000 år tillbaka, och man har funnit tecken på bosättning i området som täcker nästan hela perioden fram till nutiden. Särskilt många förhistoriska fornlämningar har hittats i områdets norra delar på bergsområdena kring Läppträsket. På Borgberget som reser sig på sjöns östra strand fanns en gång en borg.

På medeltiden var Snappertunaregionen ett ekonomiskt och administrativt viktigt område. Där låg bland annat Tuna, som var en av Nylands första handelsplatser, samt Raseborgs

slott som var byggt vid vattenleden som ledde till Karis. Raseborg, som grundades på 1300-talet, fungerade som västra Nylands militära och administrativa centrum från och med 1370-talet. Slottet övergavs på 1500-talet då man grundade Ekenäs och Helsingfors städer. Restaureringen av slottsruinerna inleddes på 1800-talet, och de utgör tillsammans med sin omgivning en värdefull kulturhistorisk helhet. Om områdets medeltida historia berättar även ruinen efter Grabbacka adelsborg som byggdes på 1400-talet, Stora Strandvägens (Kungsvägens) förbindelseväg med sina byar samt Gösbäckavikens odlingslandskap.

Landskapsområdets fasta punkt i öster är Fagerviks bruk, som är Finlands mest enhetliga och representativa bruksmiljö från den förindustriella tiden. Bruket, som användes från 1640-talet till början av 1900-talet, var särskilt inflytelserikt på 1700-talet då det var ett av få ställen i Sveriges som tillverkade järnplåt och förtennad bleckplåt. Fagerviks välbevarade brukshelhet består av brukets herrgård med sina stora parker, kyrkan från 1700-talet, kyrkogården, älvdalens industribyggnader samt arbetarbostäderna som är koncentrerade kring den smala byvägen.

Landskapsområdets odlingsmarker är belägna på de vida lermarkerna norr om Snappertuna by samt i den smala, ställvis väldefinierade dalen som leder till Fagerviks herrgård. Bosättningen finns på traditionella byggplatser på klippryggarnas sluttningar och vid skogsbrynet. Många av områdets lantgårdar är stora, och deras byggnadsbestånd är till stora delar gammalt. Gårdarnas omgivning och byggnader är välskötta. Snappertuna kyrkas omgivning är en landskapsmässigt värdefull helhet som vuxit upp på tre klippiga kullar. På den högsta av kullarna ligger den gamla träkyrkan med klockstapel, gravgård och prästgård. Även odlingslandskapet mellan Grabbacka och Finby är en enhetlig och representativ helhet. Tack vare den långa odlings- och beteshistorian finns det flera värdefulla vårdbiotoper på området.

På många ställen följer områdets vägnät de gamla väglinjerna, och på odlingsdalarnas sluttningar finns flera idylliska vägavsnitt som leder från en lantgårds driftcentrum till ett annat. Landsvägen som slingrar sig genom området och som går från Karis till Ingå följer till stora delar Stora Strandvägens linje. Vid Fagerviks bruk har ett kort vägavsnitt markerats som vägmuseumsobjekt.

Landskapsbild

Fagerviks och Snappertuna kulturlandskap är ett fint exempel på västra Nylands kulturlandskap där de historiska skikten har bevarats som en fast del av det aktiva och välmående landsbygdslandskapet. Landskapsområdets kärna består av odlingsmarkerna runt Kungsån som börjar i Låpträsket i Karis och mynnar ut i Finska viken, och runt Raseborgs å, samt den odlade sprickdalen som går från Fagerviks bruk till Snappertuna. Områdets kuperade och varierande odlingslandskap omges av skarpskurna klippryggar på vars sluttningar man kan urskilja fornstränder som berättar om områdets landhöjningshistoria.

Det mest värdefulla naturområdet i Fagerviks och Snappertuna kulturlandskap är Låpträsket med sina madkärr och strandskogsdungar. Områdets landskapsbild berikas av många lundar, torrängar och ängar. Värdefulla byggda kulturobjekt på området är Raseborgs slottsruiner, Grabbacka adelsborgs ruiner samt Fagerviks brukshelhet. Landskapet som omger byggnadsarvsobjekten upplivas av parkliknande områden med ädla lövträd samt

öppna åkrar som vittnar om den långa odlingshistorien. Det finns enskilda typiska och historiska by-, lantgårds- och landskapshelheter över hela landskapsområdet. Många av områdets lantgårdar är stora, och deras byggnadsbestånd är gammalt.

Svartådalens odlingslandskap (VAM010004)

Bedömning

Svartådalens odlingslandskap som odlats ända sedan järnåldern är en enhetlig, välvårdad och ur ett kulturhistoriskt perspektiv mycket värdefull helhet. Områdets landskapsbild är välstrukturerad och öppen, och jordbrukslandskapets historiska skikt kan tydligt urskiljas i landskapet. De viktigaste av den byggda kulturmiljöns Bild: Tapio Heikkilä 31 objekt är fornborgen Junkarsborg, Svartå bruksområde med byggnader och Karis kyrka med omgivning. På området finns det gott om fornlämningar samt vårdbiotoper som uppkommit på de gamla betesmarkerna.

Naturens särdrag

Omgivningen kring Svartån, som rinner från Lojo sjö till Pojoviken, karakteriseras av öppna enhetliga åkerlandskap samt de klippig och moräntäckta kullar och ryggar som kantar landskapet. Landskapsområdets södra delars berggrund ingår i Södra Finlands granitområde. Områdets norra delar karakteriseras av metamorfa och vulkaniska bergarter. Vid åns övre lopp norr om Svartå bruk finns en kalkstensförekomst.

Landskapsområdets jordmån består av lera, morän och grov sand. Vid Svartåns nedre lopp och i närheten av Första Salpausselkä som avgränsar området i sydöst förekommer även finmo. I områdets västra och nordvästra delar finns karg klippig skog med myrsänkor och små ödemarkssjöar.

Svartån är utflödesfåra till Nylands största tillrinningsområde, Karisåns tillrinningsområde. Ån omges av intensiv jordbruksverksamhet och vidsträckta lermarker. Dess vatten är grumligt och näringsrikt, och ån transporterar mycket fasta partiklar. Svartån är en reglerad å vars fåra har röjts. Åstrandens landskap påverkas även av Kyrksjön i Karis, som dränerades på 1950-talet. Trots stor kulturpåverkan har Svartån, dess fyra biflöden och åns selsjöar ett betydande organismbestånd. I ån förekommer bland annat den utrotningshotade tjockskaliga målarmusslan.

Landskapsområdets växtlighet är i regel kulturpåverkad. I synnerhet på Svartå bruksområde finns gott om kulturväxtlighet, till exempel gamla alléer och landskapsmässigt betydelsefulla trädgrupper. De klippiga skogsområden som omger området är till största delen blandskog. Åstrandens sporadiska strandskogar är lövträdsdominerade.

Kulturella särdrag

De arkeologiska fynd som gjorts i närheten av Svartån och Karis vittnar om en tät forntidsbosättning. Svartå dalen har varit bebodd sedan stenåldern, och på basis av bosättningsfynd från brons- och järnåldern var ån en viktig vattenled till Tavastland. Områdets viktigaste fornminneskoncentration utgörs av ryggarna som kantar Päsarträsket och Mjölbolsta, där man funnit flera fornlämningar från järnåldern. På området ligger även ruinerna av Junkarsborgs jordvallsborg från 1300-talet, d.v.s. äldre medeltiden. Borgen, som

byggdes på en ö i Svartån, bevakade leden från havet till Lojoåsen, där en viktig landtrafikled gick.

Svartådalens mikroklimat och bördiga jordmån har skapat gynnsamma förhållanden för jordbruk. Odling börjades på området i början av järnåldern, då särskilt ådalens kullars varma sluttningar som torkade tidigt på våren röjdes för odlingsbruk. Åstrandens första odlingar var små och låg i närheten av boningarna. På 1300– 1400-talen hade bosättningen spridit sig till hela ådalen, och i slutet av medeltiden hade odling blivit Svartådalens huvudnäring. Då började även områdets bystruktur bli tätare.

Områdets lantgårdar är koncentrerade till kantzonen till ryggarna som avgränsar ådalen, där de gamla bycentren utgör täta byggnadsklungor på de små kullarnas krön. De viktigaste bycentren är Mjölbolstas bybacke och Backgränds centrum. I Mjölbolsta har byggnadsbestånd från 1700-talet bevarats. De äldsta åkrarna som fortfarande är i bruk ligger på de gamla bybackarnas, till exempel Mangårds, Kasabys och Österbys, sluttningar. De enskilda landskapselement som bevarats bäst är de gamla alléerna. På området finns dessutom flera gamla hållmarksängar, torrängar och hagar.

Längs Svartån har det genom tiderna förekommit mycket industri som utnyttjat vattenkraften i områdets forsar, de goda trafikförbindelserna, de omkringliggande skogsområdenas rikliga trätillgång samt malm som brutits på området kring Lojo. Områdets industrialisering började år 1560 då Svartå bruk grundades. Bruksområdet utgör fortfarande en enhetlig landskapshelhet som präglas av gamla industribyggnader, arbetarbostäder och ädla lövträd. Landskapets karaktär, vägnätet, och byggplatserna vid Finlands första egentliga järnbruks härstammar från 1600-talet. Bruksherrgården Svartå slott, som byggdes i slutet av 1700-talet, är i musei- och turismbruk.

I söder avgränsas landskapsområdet av Karis kyrkbacke och prästgård. Gråstenskyrkan från 1400-talet och dess omgivning är ett representativt landskapsobjekt, vars utseende har ändrats i och med den nya begravningsplatsen som byggdes på 2000-talet. I närheten av kyrkan börjar Karis tätbebyggda tätort, men runt kyrkan 32 ha även öppna åkermarker bevarats, som tillsammans med Kyrksjön och dess frodiga strand utgör en fin bakgrund till kyrkomiljön.

Landskapsbild

Svartådalens odlingslandskap är ett värdefullt och långvarigt kulturlandskap som reflekterar västra Nylands kulturhistoria på ett mångsidigt sätt. Områdets landskapsbild domineras av de enhetliga åkrarna som röjts på ådalens kuperade lermarker. Vyerna som öppnar sig över odlingsmarkerna delas upp av skogsbeklädda och klippiga öar dit området bosättning i huvudsak koncentrerats. Representativa gamla bycentrum samt hållmarksängar och skogsbeten har bevarats på området.

Svartådalen som gränsar till Lojoåsen är en del av en historisk farled till Tavastland. Områdets historiska betydelse reflekteras förutom av den långa odlingshistorian även av flera fornlämningar samt resterna av jordvallsborgen Junkarsborg på en ö i Svartån. Svartåns norra delar domineras av Svartås välbevarade bruksmiljö. Även Karis kyrka med omgivning är en historiskt och landskapsmässigt värdefull helhet.

Landskapsområden som är värdefulla på landskapsnivå

I närheten av planeringsområdet ligger områden som anvisats som viktiga med tanke på kulturmiljön och landskapsvärden i Nylandsplanen 2050.

- 1) Fiskars-Antskogs och Pojovikens kulturlandskap** väster om planeringsområdet ligger delvis i planeringsområdet
- 2) Snappertuna-Fagervik kulturlandskap** som närmast på cirka 1,5 kilometers avstånd öster om planeringsområdet
- 3) Svartå ådals kulturlandskap** som närmast på cirka 4,6 kilometers avstånd nordost om planeringsområdet.
- 4) Ekenäs stad** som närmast på cirka 5 kilometers avstånd sydväst om planeringsområdet.

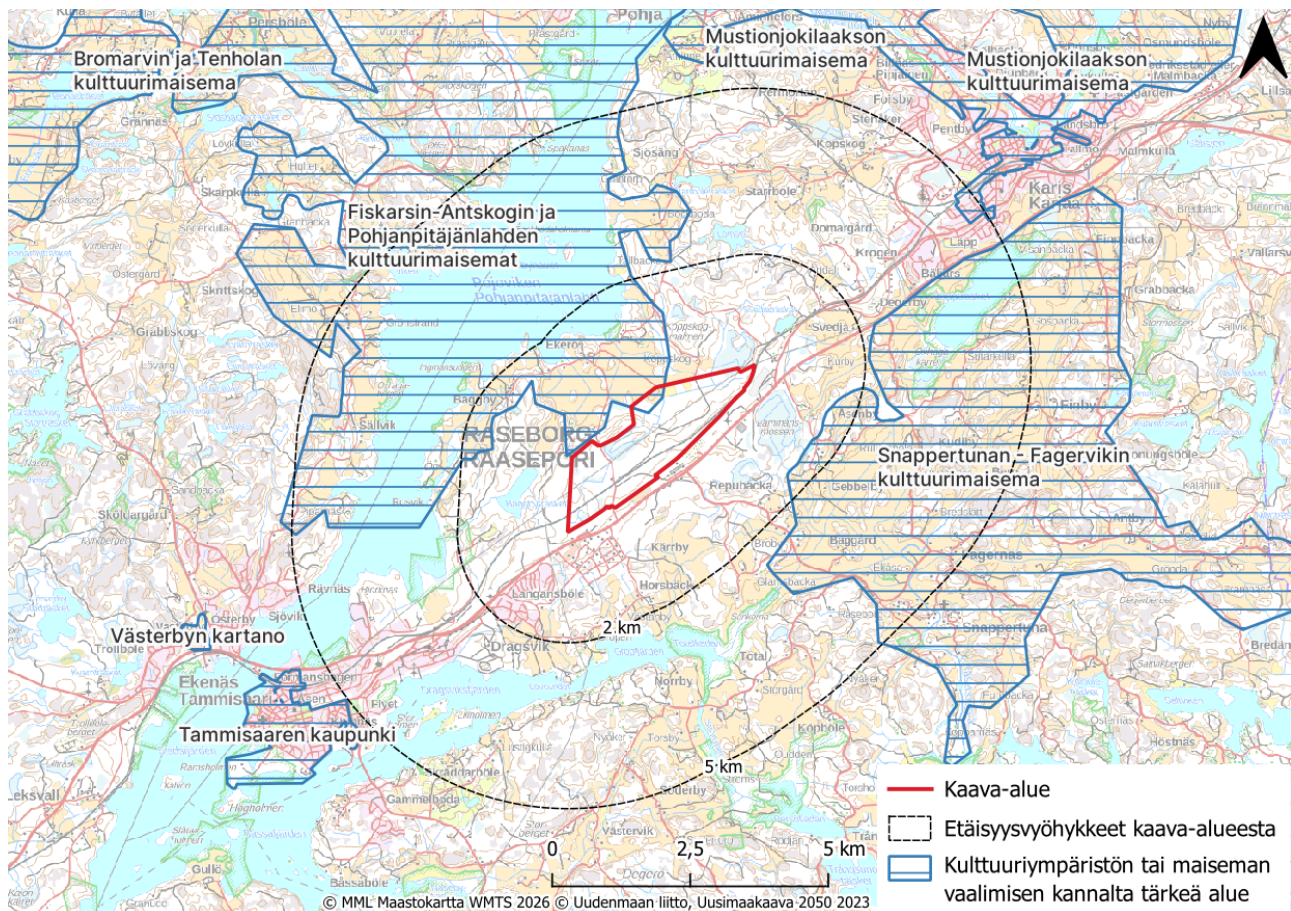

Bild 3 Områden som är viktiga med tanke på kulturmiljön och landskapsvärden i närheten av planeringsområdet för solkraftsområdet.

Objektsbeskrivningarna för landskapsområden som är värdefulla på landskapsnivå för objekt som ligger på under 5 kilometers avstånd från planområdet har lånats från publikationen Missä maat on mainioimmat – Uudenmaan kulttuuriympäristöt (Missä maat on mainioimmat - Uudenmaan kulttuuriympäristöt). Fiskars-Antskogs och Pojovikens kulturlandskap, Snappertuna-Fagervik kulturlandskap och Svartå ådals kulturlandskap är också nationellt värdefulla landskapsområden och beskrivningar av dem presenteras i kapitlet ovan.

Ekenäs stad

Ekenäs stad som grundades 1546 är Nylands näst äldsta stad. Den äldsta delen av stadens struktur med sina gatusträckningar och tomtindelningar härstammar från 1550-talet och inte ens entusiasmen för rutplaner på 1600-talet eller branden på 1820-talet orsakade några betydande förändringar i planen. Till de mest betydande delarna av Ekenäs stad hör det äldsta bebyggda området på den södra och västra sidan av nuvarande torget, rådhuset med sina offentliga och kommersiella byggnader i olika åldrar, trähusen från slutet av 1700-talet och 1800-talet på Barckens udde, den ursprungliga och välbevarade järnvägsstationen vid Hangö-Hyvingebanan samt byggnaderna i anslutning till Ekenäs seminarium och skolkvarter, av vilka den äldsta är från 1600-talet.

Jordmån och berggrund

Jordmånen i planeringsområdet består av sandås i den sydöstra delen och lera i den nordvästra delen (Bild 4). Jordmånen lämpar sig väl för byggande och grundläggningkostnaderna kan hållas måttliga.

Berggrunden i planeringsområdet består av granit. (Bild 5)

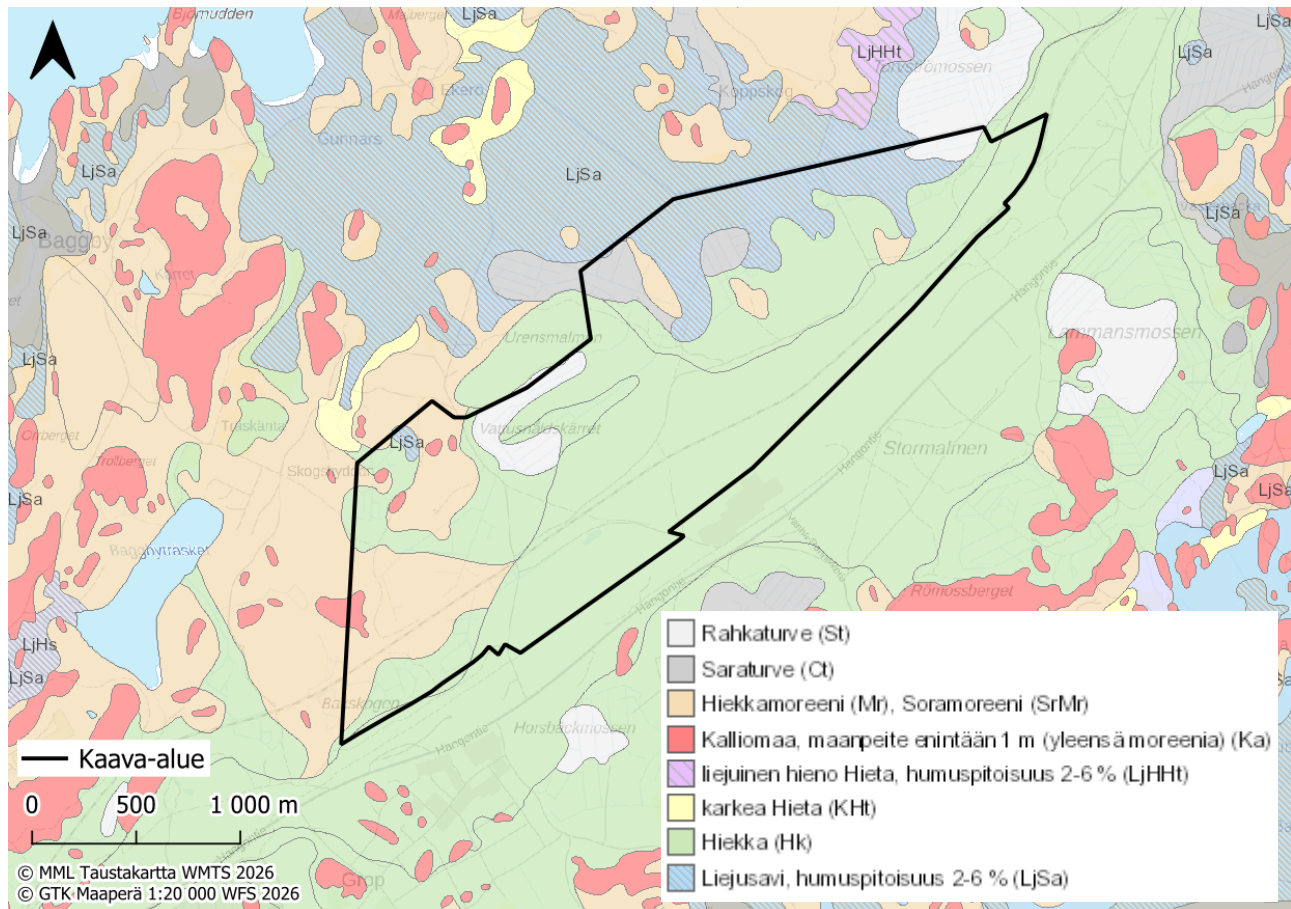

Bild 4 Jordmånen i planeringsområdet (GTK)

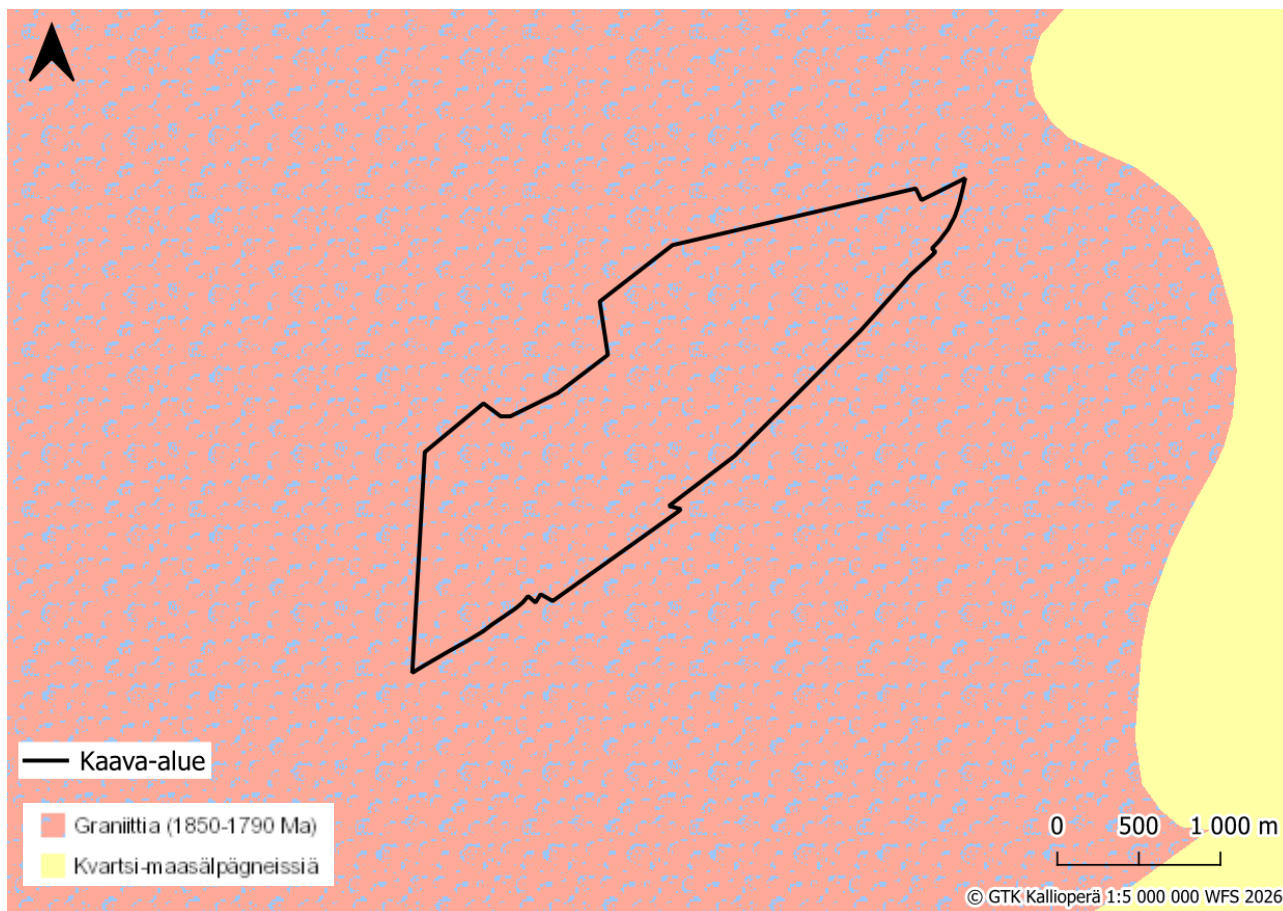

Bild 5 Berggrunden i planeringsområdet (GTK).

I Finlands kustområden förekommer på många ställen sura sulfatjordar som är skadliga eller potentiellt skadliga för miljön. Sura sulfatjordar förekommer särskilt i området nedanför den högsta stranden till forna Litorinahavet, som steg ur havet till följd av landhöjningen efter istiden. Torrläggning av mark är den mänskliga aktivitet som orsakar mest surhetsproblem i vattendrag i områden med sulfatmark. Till följd av torrläggningen hamnar sulfidskikt ovanför grundvattenytan och svavelföreningar i marken faller sönder till följd av syret i luften och bildar svavelsyra. Till följd av oxideringen sjunker sulfidskiktens pH från 6–7 till under 4, till och med under 3. Den bildade svavelsyran löser i sin tur upp metaller ur marken som sprids i vattendrag och försvagar bland annat det kemiska och ekologiska tillståndet för ytvatten. Sura sulfatjordar orsakar också förorening av grundvatten, korrosion av stål- och betongkonstruktioner och påverkar jordbrukets produktivitet och vegetationens mångfald. Sulfidsediment har även allmänt svaga geotekniska egenskaper.

Sannolikheten för förekomst av sura sulfatjordar i planeringsområdet är väldigt liten eller liten (GTK) (Bild 6)

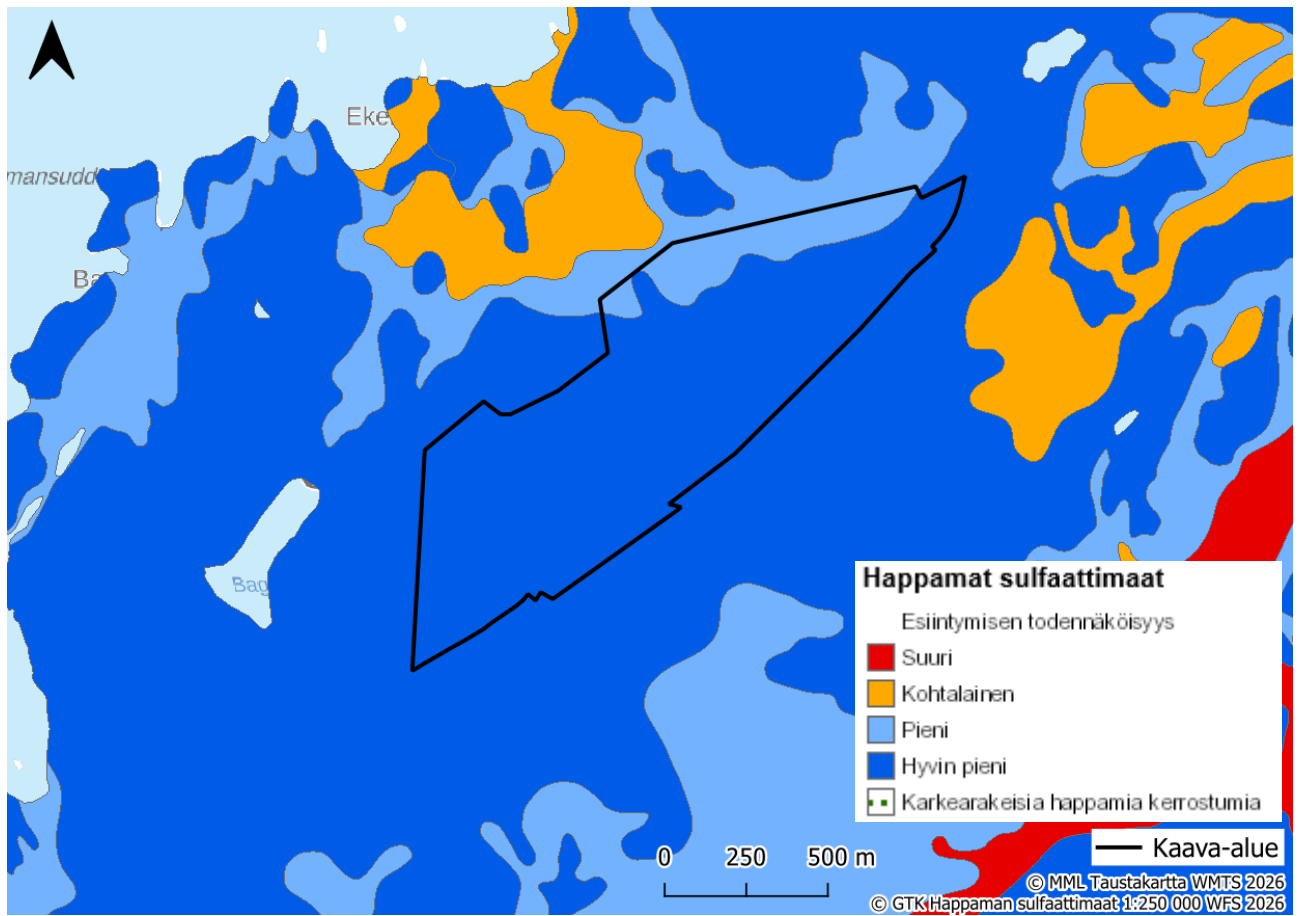

Bild 6 Sura sulfatjordar i planeringsområdet.

Topografi

I planområdet varierar höjden på intervallet +8...57 m. Området har en tydlig högre och lägre nivå som skiljs åt av en brant sluttning. De högsta punkterna i området finns i söder där markytan sjunker kraftigt mot norr.

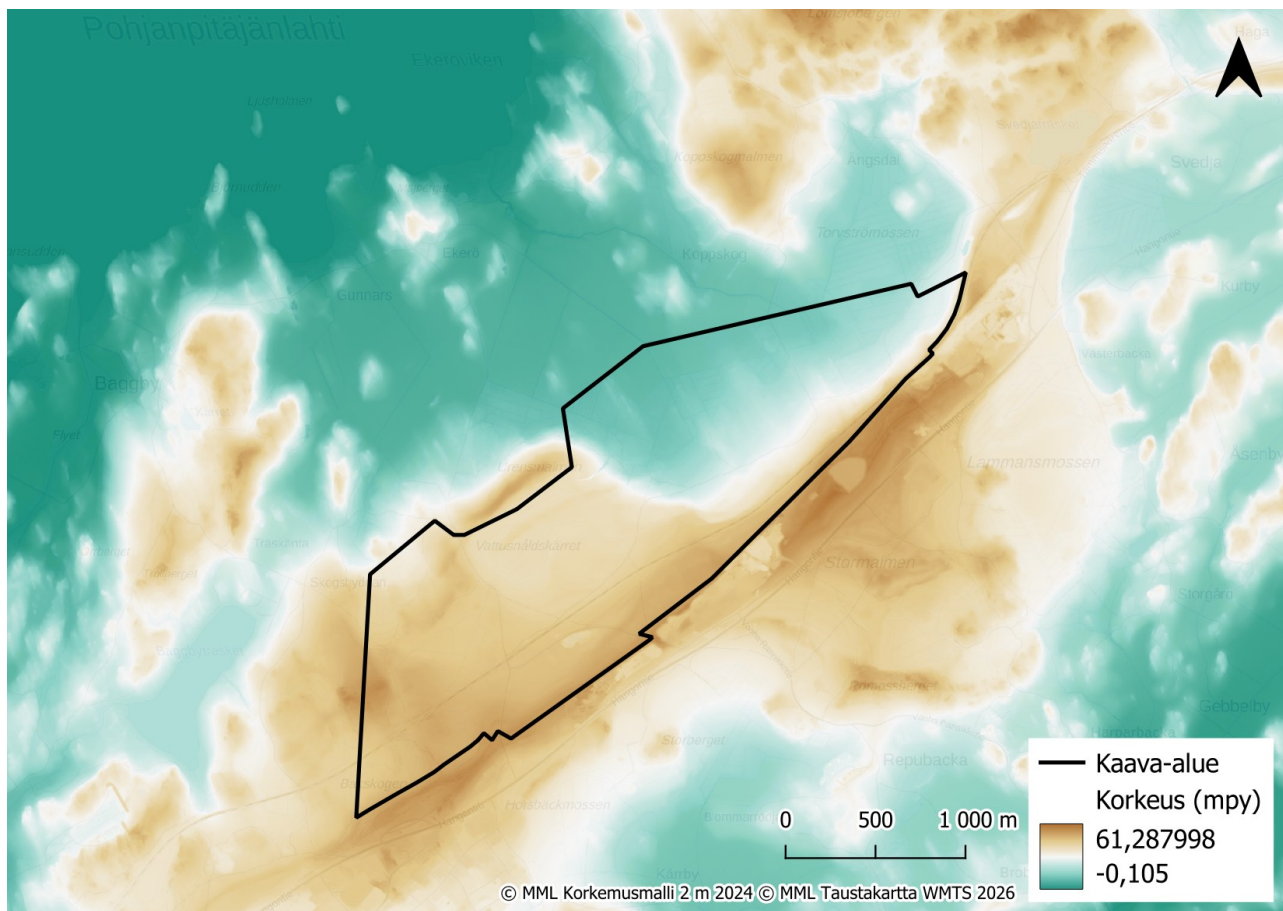

Bild 7 Topografin i planeringsområdet

Naturens mångfald

Vegetation och naturtyper

Naturutredning

Utredningar av naturtyper och vegetation gjordes i juni–augusti 2024. För kartläggningar av naturtyper och vegetation användes 6 arbetsdagar. I samband med kartläggningen antecknades observationer av skadliga invasiva arter. Kartläggningarna gjordes av FM biolog Lauri Erävuori och FM biolog Enni Vilhonen från Sitowise Oy. Naturutredningarna presenteras i sin helhet i en bilaga till denna planbeskrivning (bilaga 4).

- Som värdefulla objekt som ska avgränsas i terrängen beaktades följande i fråga om vegetation
- och naturtyper
- Naturtyper som är skyddade enligt 29 § naturvårdslagen,
- Vattennaturtyper som ska skyddas enligt 2 kap. 11 § vattenlagen,
- Naturtyper som är hotade och nära hotade enligt klassificeringen av hotstatus

- samt hotade, nära hotade och regionalt hotade arter enligt klassificeringen av hotstatus
- Regionalt och lokalt representativa naturobjekt (t.ex. naturtyper i traditionella kulturmiljöer, mångsidiga moskogsobjekt med gamla träd, geologiskt värdefulla formationer).

I samband med kartläggningen avgränsades förekomster av hotade, nära hotade, skyddade eller på annat sätt beaktansvärda växtarter (sällsynta arter och arter som indikerar särskilda miljöer) samt förekomster av skadliga invasiva arter.

Naturtypens hotstatus har klassificerats baserat på bedömningen av hotstatus för naturtyper 2018. För hotstatus används förkortningar i texten. Baserat på objektets representativitet har en värdeklass fastställts för varje figur. Detta innebär att en moskogsfigur som representerar allmän ekonomiskog, trots sin hotstatus, hör till allmänna objekt som inte omfattas av värdeklasser. Läsaren bör med andra ord beakta att viktiga naturvärdesobjekt inte kan "plockas" enbart genom klassificering av hotstatus.

Växtarternas hotstatus baserar sig på Röda boken 2019 (Hyvärinen m.fl. 2019) och baserar sig på den senaste klassificeringen av hotstatus. Regionalt sett hotade arter baserar sig på uppgifterna i webbtjänsten för Rödlistan.

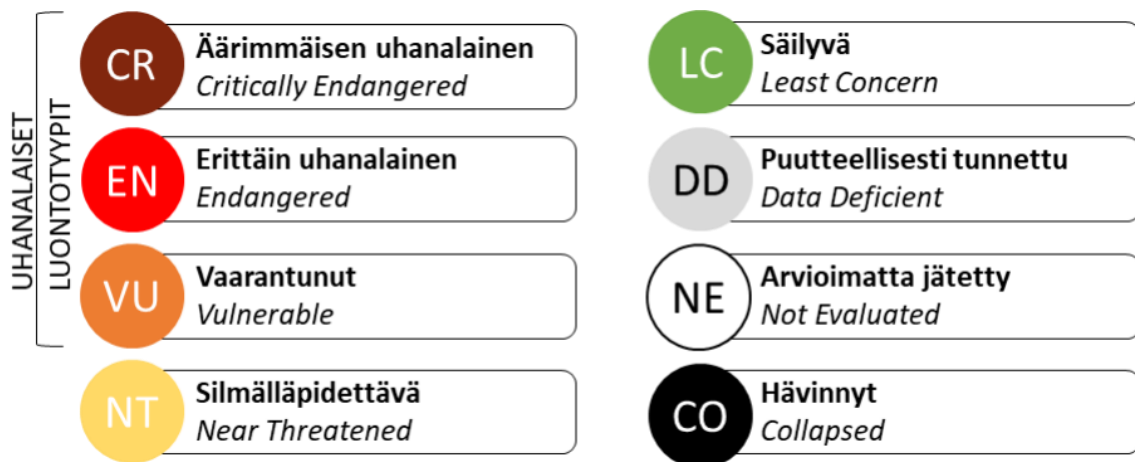

Bild 8 Hotstatus för naturtyper inklusive förkortningar. Egentliga hotade naturtyper representeras av akut hotade och starkt hotade naturtyper samt sårbara naturtyper.

Kända objekt och värdefulla objekt som hittades vid terrängarbetena klassificerades baserat på naturvärden. Som värdeklassificeringskriterier för objekten användes objektet representativitet, naturtillstånd, sällsynthet och hotstatus. Värdeklasserna baserar sig på en klassificering i fyra steg i handboken Luopas (Mäkelä och Salo 2024). Objekt som ingår i olika värdeklasser har beskrivits noggrannare i handboken Luopas. I värdeklassificeringen beaktades både enskilda objekt och helheter som bildas av objekten.

Värdeklass 1	Värdeklass 2	Värdeklass 3	Värdeklass 4	-
Objekt som tryggats genom lagstiftning	Särskilt viktiga objekt	Objekt som tryggar mångfalden	Objekt som stöder mångfalden	Sedvanlig natur

Naturens särdrag

Utredningsområdet ligger på Salpausselkä åsavsnitt som karaktäriseras av tallmoar på sandbotten. Jordmånen i utredningsområdet består nästan helt av grus eller sand. Den egentliga åsformationen hör till Natura-naturtypen Åsskogar. Bland de hotade naturtyperna har en naturtyp som är typisk för åsnatur inte definierats.

Utredningsområdet består till största delen av skogsmark. I söder gränsar området till byggda områden i omgivningen av riksväg 25. Torvmarker förekommer från Vattusnåldskärret till Torvströmossen nedanför den norra kanten av åsen. Torvmarkerna är helt utdikade, inklusive enstaka små myrar i den västra delen av utredningsområdet. I den norra delen finns också en liten åker. I den östra delen finns små outdikade myrfläckar. Det finns väldigt få kalhällar och de är små, trädfattiga och främst täckta av renlav. I utredningsområdet finns enstaka vägar, skogsvägar och en kraftledning i sydväst–nordostlig riktning samt järnvägen Hangö–Hyvinge.

Skogsområdena är talldominerade tämligen torra eller torra moskogar, delvis friska moskogar. I åsens bottenskikt förekommer lundartad vegetation. Gran och lövträd förekommer dominerande främst i anslutning till torvmoar. I största delen av utredningsområdet är träden unga eller mogna, gamla träd förekommer endast ställvis som fläckar.

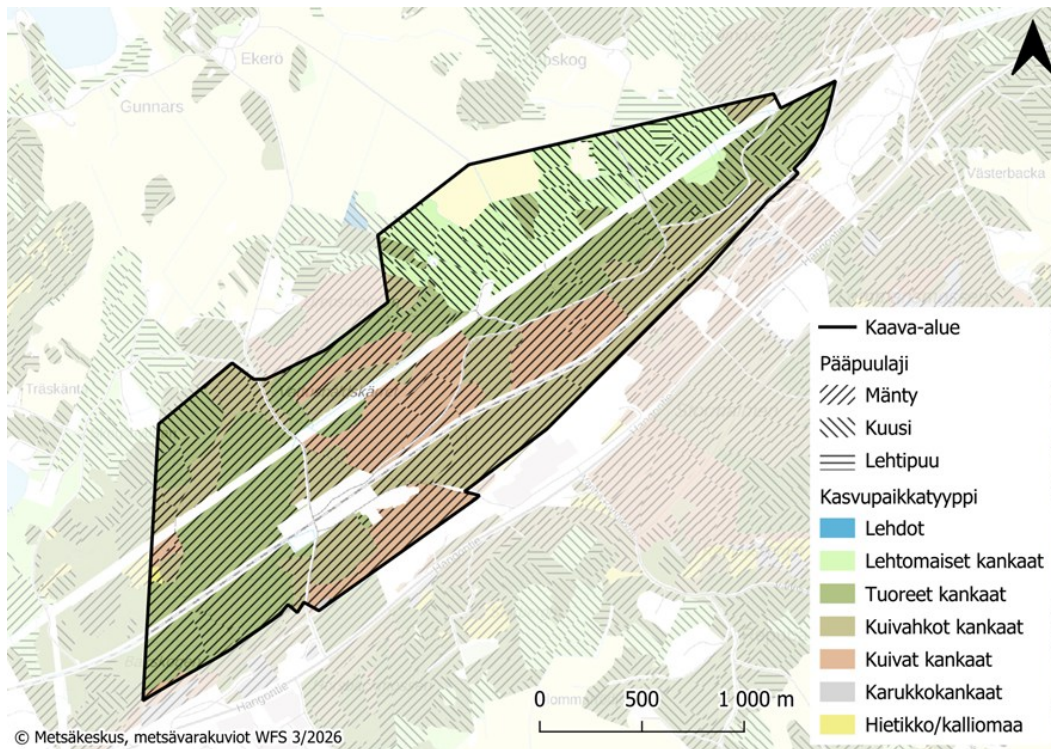

Bild 9 Växtplatstyper och dominerande trädart. Källa: Finlands skogscentral 2024.

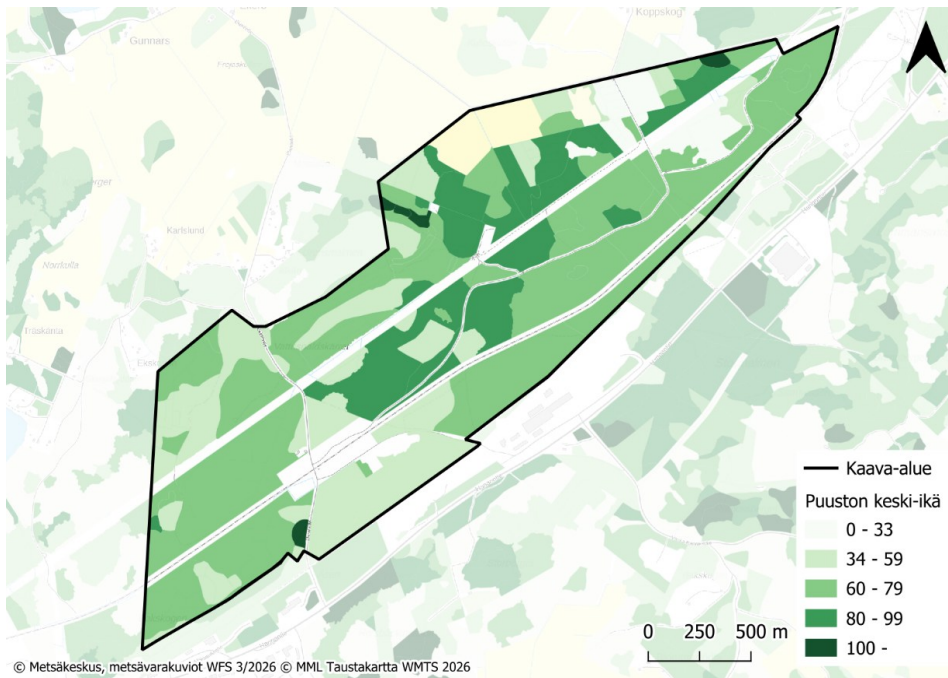
Bild 10 Skogarna i utredningsområdet domineras av tallmoskog och har till största delen en jämn struktur. Det finns rikligt med kalhyggen, förnygringsytor och plantskogar. På de friskaste platserna förekommer granblandskog som ställvis också innehåller drag av varierande struktur. (Bilder: Sitowise)

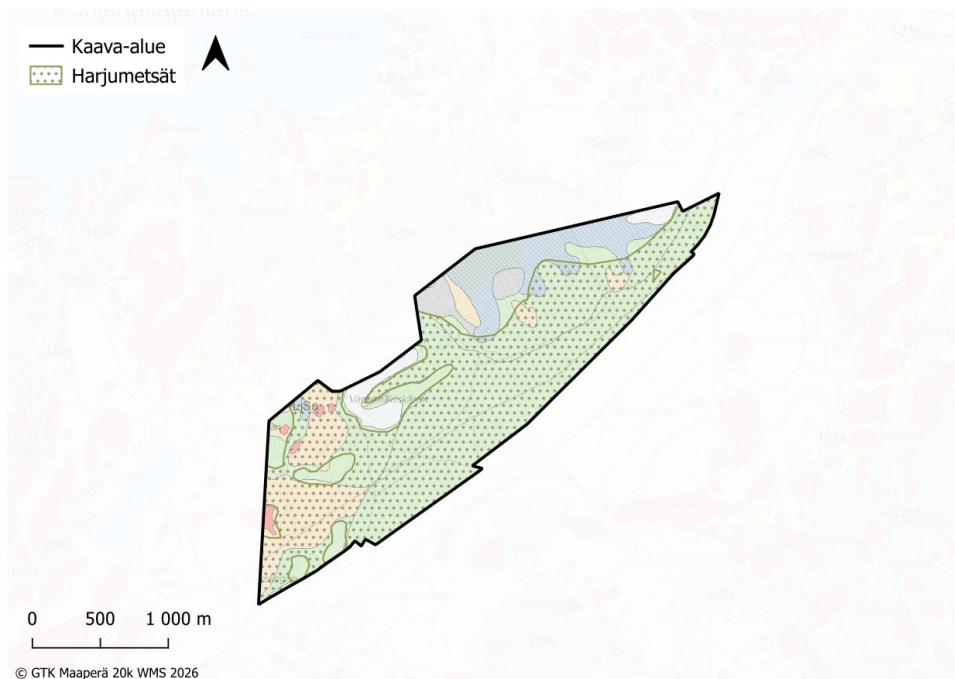
Bild 11 Det finns få vattendrag och de består av några bäckar och flera källor. I området finns en insjö som inte ligger i planområdet. Kalhällarna är små till ytan. (Bilder: Sitowise)

Bild 12 Det finns få myrar som påminner om naturtillstånd och de omfattar delvis förändrade grankärr och ristallmossar. (Bilder: Sitowise)

Kuva 13 Trädens genomsnittliga ålder (Källa: Finlands Skogscentral 2024).

Kuva 14 En del av de äldre skogarna på kartan är numera avverkade eller har ersatts med plantskog. Utredningsområdet ligger nästan helt på åsavsnittet, av vilket största delen hör till naturtypen Barrskogar på eller i anslutning till rullstensåsar (Natura-naturtyp). I den finländska klassificeringen av naturtyper hör skogar på åsar till moskogsklasser. Sorexponerade sluttningar i åsskogar (den enda egentliga åsnaturtypen i den finländska klassificeringen) förekommer inte i utredningsområdet.

Beaktansvärda naturtyper

I utredningsområdet finns inga naturtyper som ska skyddas enligt naturvårdslagen. I kartläggningarna avgränsades flera sådana källor som nämns i vattenlagen. Dessutom klassades tre bäckar/rännilar som vattenlagsobjekt. Av dess torde en del, om inte alla, uppfylla vattenlagens definition för en rännil. Största delen av moskogarna i utredningsområdet är ekonomiskogar till sin karaktär och har inte avgränsats som naturtyper. Endast de skogsfigurer som i åtminstone i viss mån innehåller sådana drag som påminner om skog i naturtillstånd avgränsades som naturtyper. Nästan alla avgränsade objekt har en svag-måttlig representativitet. Myrarna i utredningsområdet har till största delen förändrats till följd av utdikningar. Även små myrar (fattigkärr) är till största delen uttorkade och trädbeståndet har förändrats till följd av skogsbruksåtgärder. Enstaka myrfigurer i naturtillstånd förekommer till exempel i den sydöstra delen av utredningsområdet. Solstekta miljöer avgränsades inte, eftersom vegetationen i dessa var anspråkslös. Solstekta miljöer förekommer endast längs järnvägen på sandtäkta järnvägsbankar som sträcker sig mot söder.

Från det preliminära planeringsområdet avgränsades totalt 68 hotade naturtyper som också omfattar enstaka övriga objekt. Största delen av objekten har en svag representativitet (Bild 16). Figurer med hotade naturtyper visas på kartan nedan (Bild 15) och beskrivningar av objekten finns i tabell 2 i naturutredningen, som finns som bilaga (Bilaga 4).

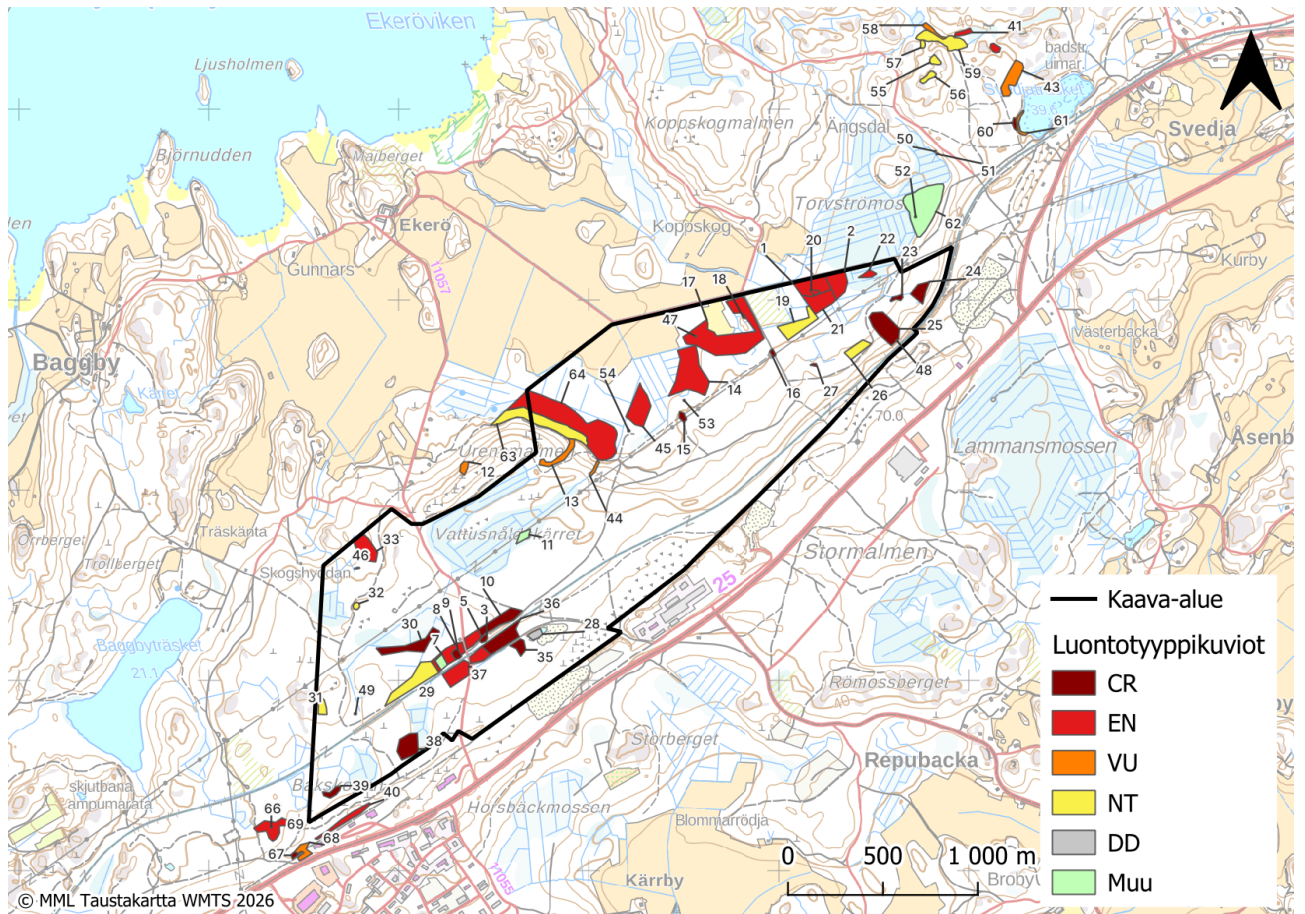

Bild 15 Hotade naturtyper i utredningsområdet klassificerat enligt hotstatus på regional nivå. Numreringen hänvisar till objektnumreringen i tabell 2 i naturutredningsrapporten som finns som bilaga.

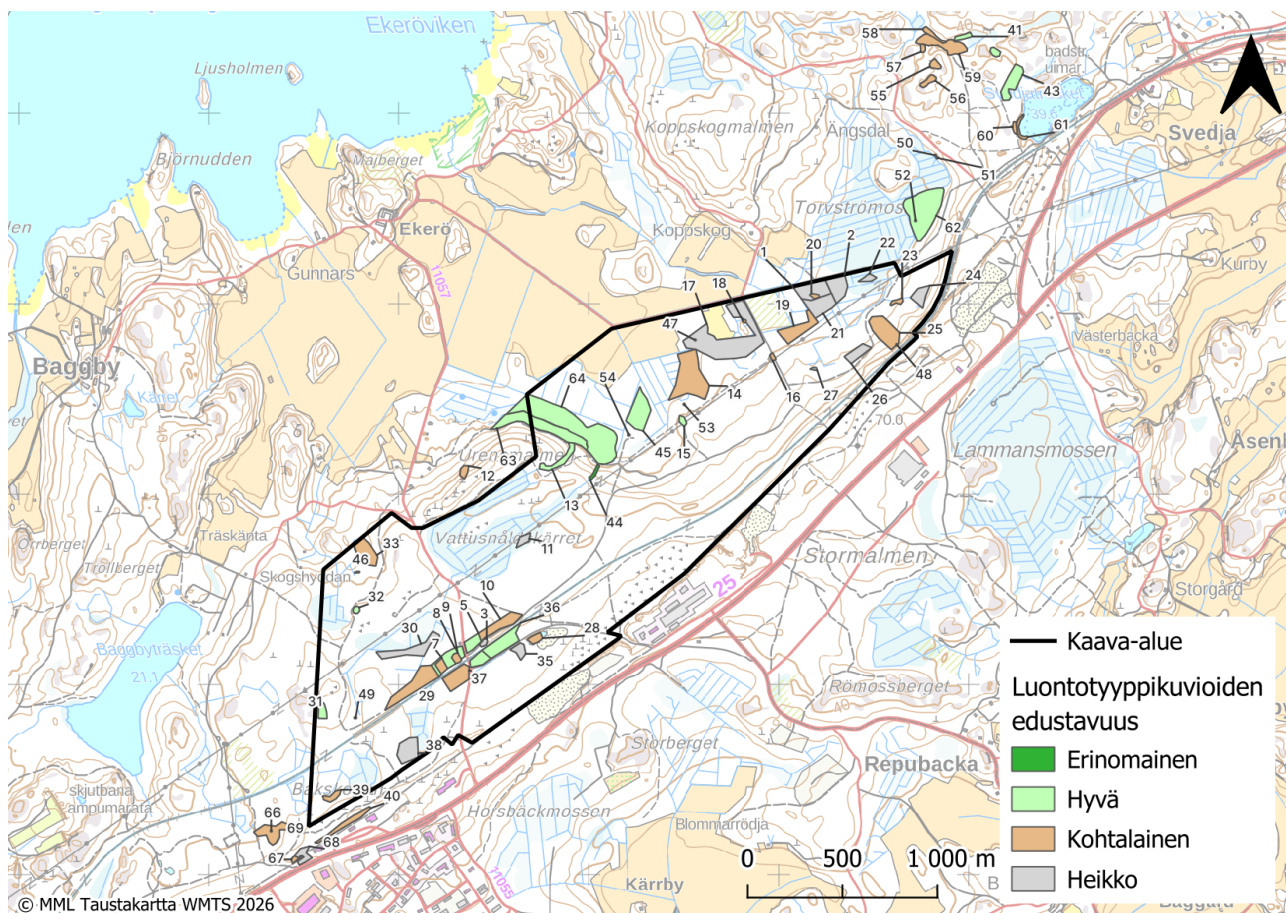

Bild 16 Hotade naturtypers representativitet. Numreringen hänvisar till objektnumreringen i tabell 2 i naturutredningsrapporten som finns som bilaga.

Beaktansvärda växtarter

Från utredningsområdet finns enstaka tidigare kända förekomster av hotade och fridlysta arter som koncentreras till källpåverkade områden i kanten av torvmoar och momarker. Största delen av arterna är mossor: dunmossa (VU), flikbålmossa (VU), kornknutmossa (EN), höstörnmossa (EN), vedsäckmossa (EN), tandsäckmossa (NT), långflikmossa (NT) och stor fetbålmossa (VU). Av kärlväxter fanns tidigare uppgifter om vippstarr (EN) som gränsar till utredningsområdet. Observationerna koncentreras till två områden: Torvströmossen och underlagen till Urensmalmens norra sluttning. Arterna återspeglar främst källpåverkan. Vid kartläggningen av sandnejlika för rv 25 år 2014 hittades sandnejlika endast på två platser i utredningsområdet (som ingick endast delvis i kartläggningen i fråga).

I samband med naturutredningen kontrollerades förekomster av kärlväxter. Uppgifterna om förekomst av ovan nämnda mossor är färskare och de kontrollerades endast sporadiskt i samband med den övriga kartläggningen.

Tabell 1 Observerade växtarter

Art	Hotstatus	Förekomst, antal	Obs
Cypresslummer**	CR	2	
Sandnejlika	EN fridl.	1	en tidigare förekomst har försvunnit
Gulmåra	VU	18	
Vippstarr	EN	1	Arten förekommer rikligt på Torvströmossen utanför utredningsområdet
Spädstarr	NT	1	
Harklöver	NT	2	
Backnejlika	NT	2	
Vanlig backtimjan	NT	1	
Hassel	LC	1	
Dvärghäxört	LC	16	

** Cypresslummer eller plattlumner, tolkats som cypresslummer

Cypresslummer förekommer på två närliggande platser i närheten av järnvägen. Växtplatserna är delvis solstekta eller öppna och tämligen torra tallskogar på mo där det ställvis förekommer fläckar med kal sandbotten.

Gulmåra förekommer tämligen allmänt i utredningsområdet vid vägkanterna och ställvis längs körspår. Arten är allmän i området och bland annat längs riksvägen finns rikligt med förekomster av gulmåra.

Spädstarr växer i den västra delen av utredningsområdet på ett delvis behandlat örtrikt grankärr. Förekomsten av arten var känd sedan tidigare.

Vippstarr förekommer på Torvströmossen. Största delen av vippstarrs växtplatser ligger utanför utredningsområdet och de har inte kontrollerats i större utsträckning eftersom observationerna gjorts nyligen (2023). Arten förekommer i anslutning till gamla diken eller i diken, på fuktiga platser.

Vanlig backtimjan är inte allmän i området. Av arten gjordes endast en enstaka observation, även om arten kan förekomma ställvis längs banan. Arten är en viktig födoväxt för många hotade insekter, men eftersom backtimjan förekommer endast sporadiskt och förekomsten är liten har den endast en liten betydelse med tanke på insekter. Backtimjan är ställvis väldigt vanlig i närheten av riksvägen.

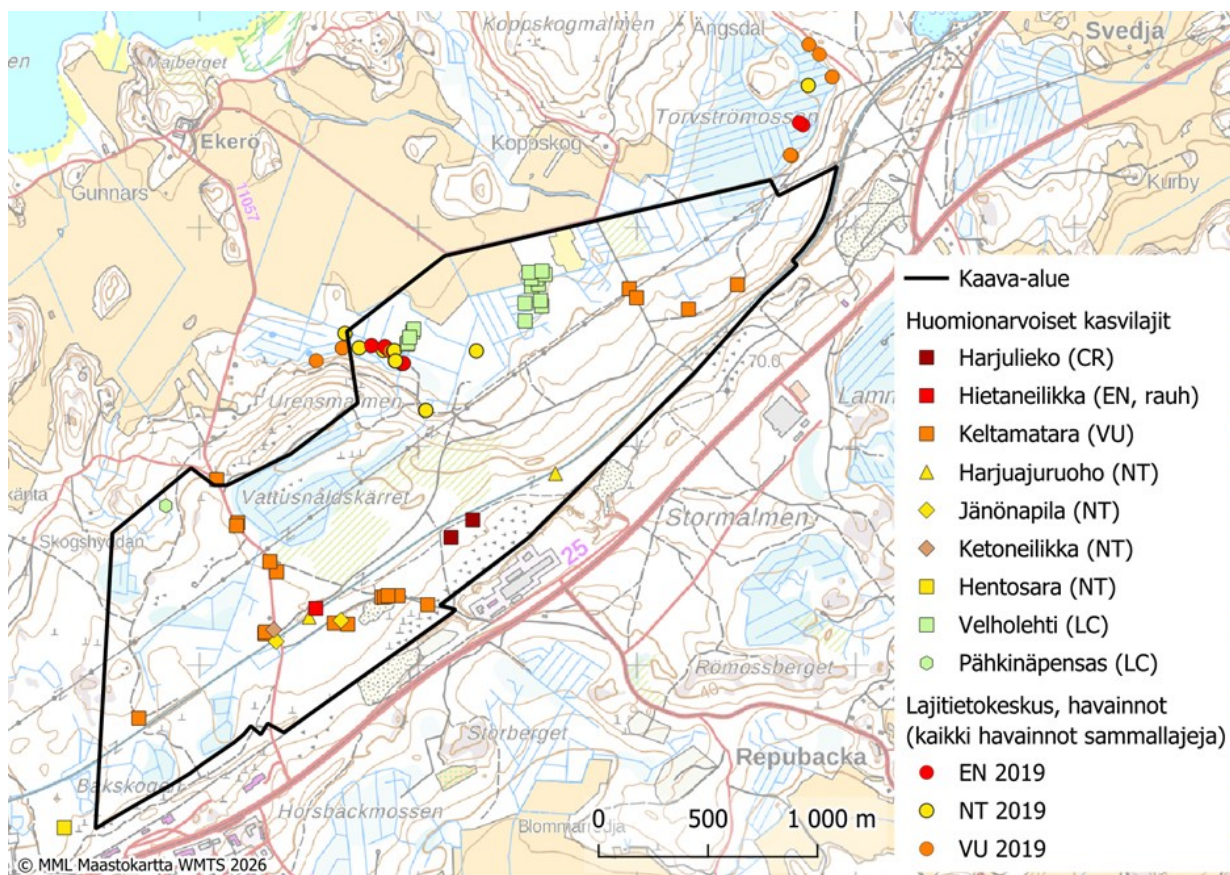

Bild 17 Förekomster av beaktansvärda växtarter i den östra delen av utredningsområdet. Förekomsterna av sandnejlika presenteras som områden. Övriga arter anges som punkter. En del av de förekomster som angetts som punkter är större, vanligtvis splittrade och bandliknande och förekommer längs vägen.

Harklöver växer på en flera ar stor yta i korsningen mellan Ekerövägen och banan. Arten är ettårig och därför tidvis nyckfull med tanke på sin förekomst – vissa år kan den vara helt försvunnen. Den andra lilla förekomsten ligger intill en gammal sandgrop öster om Ekerövägen.

Backnejlika förekommer som en enskild förekomst på ett torrängsliknande område intill Ekerövägens planskilda korsning.

Det har funnits två kända växtplatser för sandnejlika i utredningsområdet. Längs banan förekommer arten på en liten fläck i närheten av banvallen. Denna förekomst har tidigare varit betydligt större. Skogsbehandlingsåtgärder har genomförts i området, men de är nödvändigtvis inte orsaken till tillbakagången. Tydliga förändringar som skulle ha förändrat miljöerna så att de inte lämpar sig för arten kunde inte ses, med undantag av en viss grad av igenväxning. En annan tidigare känd förekomst vid en gammal sandgrop längs ett vägspår som går österut från Ekerövägen har försvunnit trots att några väsentliga förändringar inte observerades på platsen.

Hasseln och dvärghäxörten är livskraftiga. Hassel observerades endast i form av en enstaka buske, men särskilt dvärghäxört beskriver en frodigare växtmiljö, såsom en lund och/eller källpåverkan. Dvärghäxört förekommer som flera växtbestånd på torvmon i den norra kanten

av åsområdet där källpåverkan och en lund-fattigkärrsliknande karaktär bevarats. Dvärghäxört används som föda av den särskilt skyddade och starkt hotade fjärilsarten häxörtsbrokmal (*Mompha terminella*), vars förekomst borde utredas separat vid objektet genom att söka efter larver i augusti–september.

Skadliga invasiva arter

Av arter som definierats som skadliga invasiva arter förekommer vresros och blomsterlupin på flera ställen i utredningsområdet, men främst i närheten av riksvägen. Häckspirea och jätteslide förekommer som enstaka bestånd i anslutning till den byggda miljön i utredningsområdet.

Blomsterlupin bildar ställvis mer sammanhängande stora bestånd och arten förekommer dessutom på ett mer punktligt sätt, vilket är typiskt för arten. Förekomsterna av vresros är vanligtvis enstaka eller består av några buskar/buskgrupper. Alla förekomster finns längs vägarna.

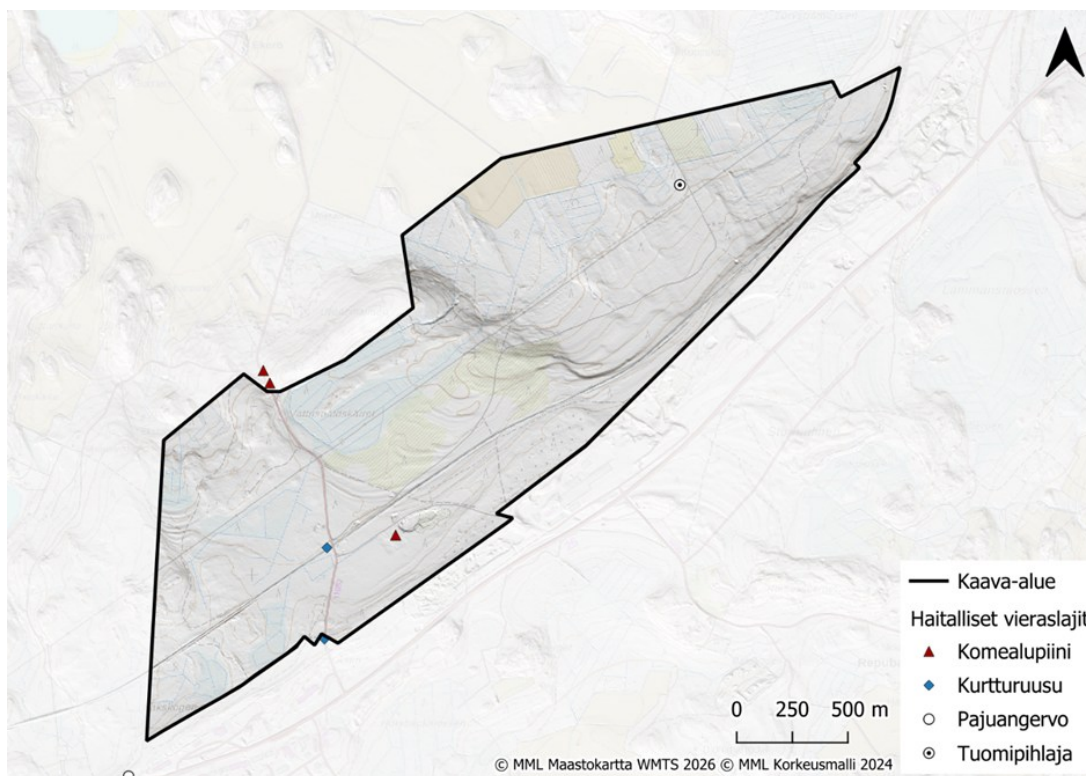

Bild 18 Förekomster av skadliga invasiva arter i utredningsområdet.

Särskilda naturvärden

Baserat på utredningarna avgränsades sådana objekt i området som ingår i värdeklasserna i LUOPAS-guiden. Övrig s.k. allmän natur ligger utanför klassificeringen. Gränsen mellan klasserna 3 och 4 är till viss del subjektiv.

I det preliminära planeringsområdet avgränsades fem naturhelheter. Utöver detta klassades övriga objekt i värdeklasser objektsvis. I klassificeringen har naturvärden med svag

representativitet i regle klassats i klass 4 eller som s.k. allmän natur (ingen klassificering). Objekt som hör till klass 1 är objekt som nämns i vattenlagen samt förekomsten av sandnejlika. I klass 2 ingår objekt som omfattar åtskilliga hotade arter eller som bildar representativa och betydande objekt för naturtypen. Huvudsakligen ligger dessa i naturvärdehelheterna. I denna klass ingår även cypresslummer och starkt hotade mossor och kärlväxter med sina förekomster. Övriga hotade arter som förekommer enskilt i utredningsområdet är arter som förekommer längs vägkanter och på torrängs- eller ängsliknande objekt och vars förekomst i området är förhållandevis allmän i ett större perspektiv.

Objekt II och V finns inte längre i planeringsområdet i detaljplanens beredningskede.

Tabell 2 Naturvärdeshelheter i utredningsområdet. Numreringen hänvisar till kartan Bild 19.

Naturvärdeshelheten	Motivering	Värdeklass
I Urensmalmen	Skogar i den nedre delen av åsslutningen och på botten samt källpåverkade grankärrsområden. Rikligt med hotade arter, mångsidigt artbestånd.	1 Bör tryggas genom lagstiftning
II Torvströmossen	Kanterna av det utdikade myrområdet, där källpåverkan förekommer. I myrområdet har träden fått utvecklas någorlunda naturligt. Rikligt med hotade arter.	1-2 Bör tryggas genom lagstiftning/särskilt viktig
III Koppskog S	Utdikat grankärr, träden delvis mogna blandträd, ställvis förekommer en aning murken ved. Källpåverkan. Mångsidigt artbeståndet trots förändringar.	4 Stöder mångfalden
IV Ekerövägen	Strukturellt sett mångsidigare skogsfigurer trots liten yta. Hotade arter som är typiska för öppna miljöer (torräng/arter som är typiska för solsteka miljöer) längs banan och på gammal gårdplan.	3 Upprätthåller mångfald
V Hundpotten	Mosaikartat område som bildas av småmyrar, mogna moskogar och små hållmarksfläckar, inte särskilt sammanhängande (skogarna behandlade). Särdragen tyder emellertid på lindrigare behandlat område.	4

I utredningsområdet förekommer rikligt med åstallskogar, även om de är behandlades nästan överallt. Åstallskogar är naturliga miljöer bland annat för nattskärra, dubbeltrast och trädlärka. Baserat på dessa arter är det inte motiverat att avgränsa ett visst område. Bevarandet av arterna i områdets fågelbestånd förutsätter att åsområdet bevaras delvis öppet. I detta område framkommer att skogsbruket visserligen kunnat påverka arternas förekomsttätthet, men området har bevarats lämpligt för arterna trots skogsvårdsåtgärder, eftersom det förekommer skogar i olika utvecklingskedan i området. Med tanke på fåglar finns de mångsidigaste områdena i anslutning till naturvärdeshelheter. Enstaka frodigare

miljöer har inte anvisats som värdeklassobjekt, eftersom deras artbestånd representerar ett förhållandevis allmänt fågelbestånd.

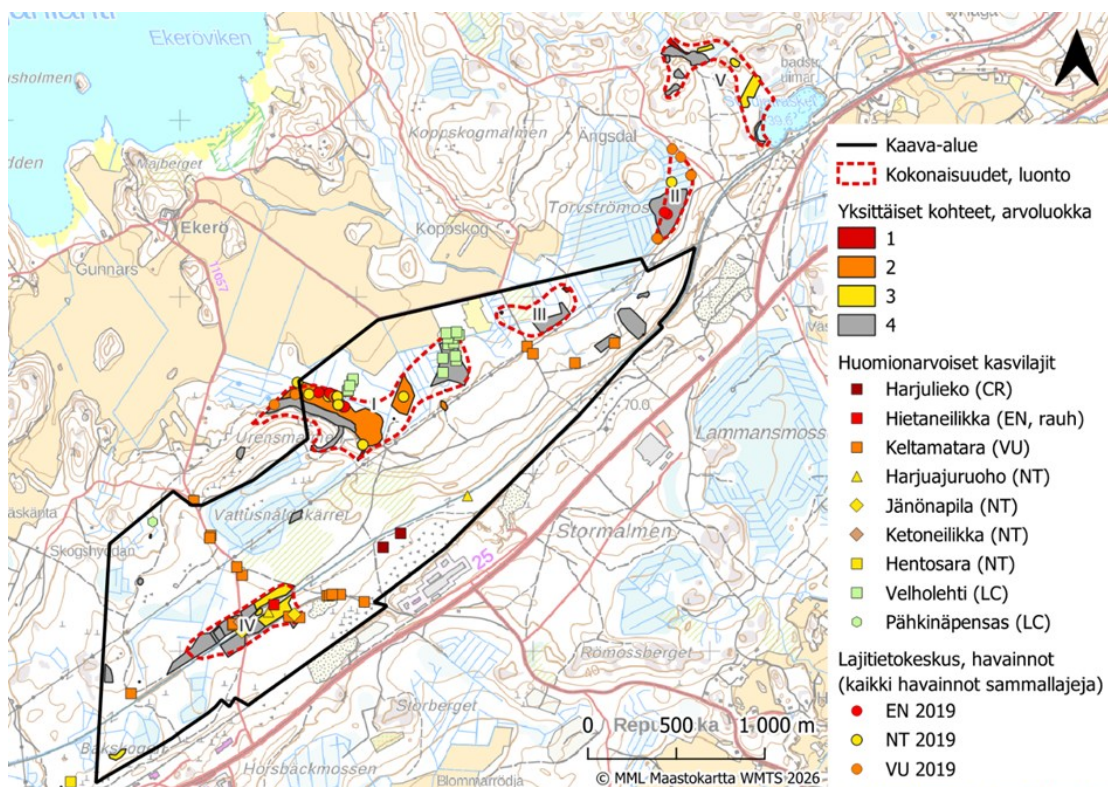

Bild 19 Värdefulla objekt.

Fåglar

Som metod för kartläggning av häckande fåglar användes tillämpad kartläggningstaxering genom att gå igenom olika miljöer i utredningsområdet. Kartläggningen omfattade tre kartläggningrundor samt två besök som beaktade nattsångarter i mitten av juni. Kartläggningarna gjordes av FM biolog Juha Lindy från Sitowise Oy. Naturutredningen finns i sin helhet som bilaga till denna planbeskrivning (Bilaga 4).

Tabell 3 Tidpunkter för fågelutredningarna.

datum	kartläggningstid	datum	kartläggningstid	datum	kartläggningstid
23.5.2024	3.00–11.00	3.6.2024	3.00–11.00	16.6.2024	2.00–9.00
24.5.2024	3.00–11.00	4.6.2024	3.00–11.00	18.6.2024	1.00–9.00

Största delen av utredningsområdet består av tämligen karg talldominerad åsskog där trädens ålder varierar på skogsfigurena. Frodigare miljöer förekommer i den norra kanten av åsen där skogarna också är mångsidigare. Arter som är typiska för tallmoskogar är bland annat gök, dubbeltrast, rödstjärt och nattskärra. Trädlärka observerades i den nordöstra delen av området. I buskbevuxna och lövträdsdominerade miljöer på försumpade ställen samt på de grandominerade torvmoarna i den norra kanten förekommer arter som är typiska

för frodigare miljöer och mogna granblandskogar, såsom svarthätta, trädgårdssångare, grönsångare, trädkrypare, kungsfågel och gransångare.

De södra delarna av utredningsområdet består av talldominerade, tämligen torra moar där skogarna har en jämn struktur. I den norra kanten av utredningsområdet och i den nordöstra delen är miljöerna mer varierande och omfattar även frodigare växtplatstyper i moskogor samt större utdikade torvmoar. Mogna moskogor med olika struktur förekommer endast knappt.

Totalt antecknades 55 fågelarter vid kartläggningarna (Tabell 4). Passerande arter beaktades inte (bl.a. havsörn och fiskmås som flög över området, en ladusvala och en tornseglare som flög över området sporadiskt i den södra delen. De mest allmänna arterna är bofink, rödhake, talgoxe, lövsångare, trädpiplärka, koltrast och taltrast. Hotade arter är grönfink (EN), bläsand (VU) och järpe (VU/DIR), tofsmes (VU) och nära hotade är sånglärka (NT, åkerområden utanför utredningsområdet), trädlärka, nötskrika, skata och törnsångare. Av nattskärna, som hör till direktivarterna, gjordes flera observationer i det talldominerade åsområdet. Observationer av hotade arter och direktivarter har presenterats på kartan (Bild 20). Observationer av beaktansvärda fågelarter har presenterats på en separat karta (Bild 21), där även hotade arter och direktivarter ingår. Utredningsområdet är ganska stort och omfattar varierande miljöer. Tallmoskog är dominerande och där är fåglarnas mångfald inte särskilt stor. Mer mångsidiga områden representeras av frodiga skogar med lövträd och granar. Med tanke på arter har gamla granskogar störst artrikedom.

I åsområdet förekommer nattskärna i tallskogar och trädlärka förekommer i den nordvästra delen. Dessa samt den i området allmänna dubbeltrasten är typiska fåtaliga arter både för bergiga och sandrika tallskogar.

Förekomsten av hotade arter och direktivarter koncentreras till åstallskogar samt till enskilda mer frodiga skogsfigurer. I övrigt koncentreras de beaktansvärda arterna starkt till mogna blandskogar.

Tabell 4 Artobservationer. Antalet observationer beskriver inte direkt hur talrika arterna är, eftersom observationerna delvis berör samma individ/par

Art	antal	Hotstatus/Direktivart	Art	antal	Hotstatus/Direktivart
bläsand	1	VU	lövsångare	26	
grå flugsnappare	6		spillkråka	1	DIR
skata NT	1	NT	bofink	46	
ärtsångare	3		törnsångare	4	NT
kungsfågel	12		gårdsmyg	4	
större korsnäbb	3		mindre korsnäbb	4	
fiskmås	1		mindre flugsnappare	2	
trädlärka	2	NT	rödvingetrast	14	

nattskärva	9	DIR	rödhake	24	
gulsparv	8		domherre	3	
svartvit flugsnappare	14		trädkrypare	8	
lärka	4	NT	järpe	1	VU/DIR
korp	5		nötkråka	1	
dubbeltrast	10		järnsparv	4	
härmsångare	2		björktrast	1	
svartmes	1		ringduva	22	
gök	3		blåmes	6	
större hackspett	3		grönsångare	9	
sångsvan	3	DIT	talgoxe	22	
taltrast	34		orre	4	DIR
trädgårdssångare	8		knipa	1	
morkulla	4		gransångare	14	
trädpiplärka	29		tofsvipa	2	
skogssnäppa	2		tofsmes	2	VU
svarthätta	14		kråka	5	
koltrast	42		grönfink	1	EN
kaja	1		grönsiska	18	
nötskrika	2	NR			

Övriga djur

Flygekorre

Förekomsten av flygekorre kartlades i maj 2024 genom att gå runt i skogar som lämpar sig för arten och skogarna i utredningsområdet på ett omfattande sätt. Objekten valdes ut baserat på flygekorrsutredningen 2023 och en förutredning där potentiella skogsfigurer definierades baserat på flygbilds- och skogsreservsuppgifter. Från utredningsområdet finns inga tidigare observationer av flygekorre. Metoden bestod av att söka spillningshögar från flygekorre samt hålträd och risbon som lämpar sig för arten. Kartläggningen gjordes av FM biolog Lauri Erävuori och för kartläggningen användes cirka 30 arbetstimmar.

Från utredningsområdet finns inga tidigare uppgifter om flygekorre. Från närheten har endast en observation gjorts i närheten av havsstranden, på den nordvästra sidan av utredningsområdet. I utredningsområdet fanns endast få figurer som lämpar sig för flygekorre, eftersom tallskogar är dominerande i åsområdet. Alla lämpliga figurer kartlades. Större gran(bland)skogar och lövträdsdominerade områden ligger i den norra kanten av åsområdet. Flygekorre observerades inte i utredningsområdet.

Som potentiella objekt avgränsades de skogar som med tanke på sin struktur verkar vara lämpliga för arten. Utgångspunkten är att gran, asp och/eller al förekommer vid objekten och att skogen är lämplig med tanke på sin struktur (inte för tät eller ung). Hålträd ökar potentialen för objektet. Vid kartläggningarna avgränsades en potentiell miljö som består av mogen torvmoskog med stora granar och lövträd. Det bör beaktas att objektets potential är subjektiv och baserar sig på en människas uppfattning. Vid objektet i fråga är emellertid dragen motsvarande som i miljöer där arten påträffas. Utöver skogens struktur finns det enstaka hålträd i området.

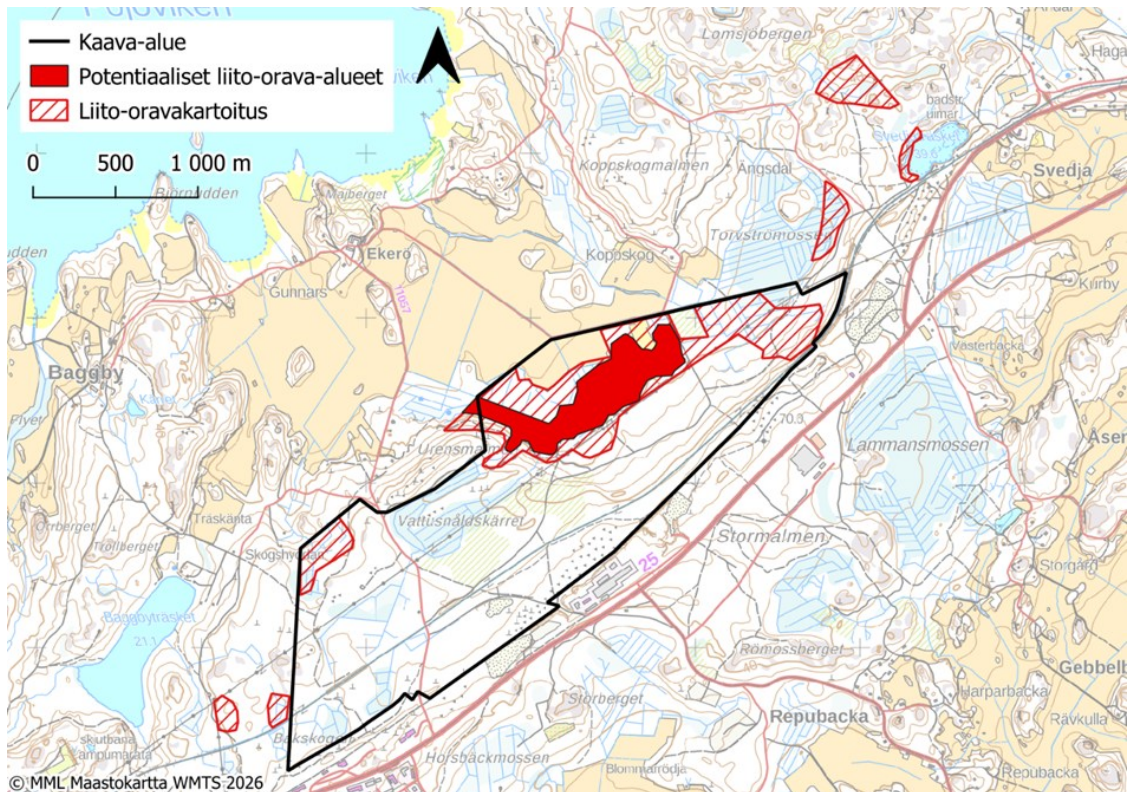

Bild 22 Områden för kartläggning av flygekorre samt område som bedömts vara en potentiell livsmiljö för arten.

Fladdermus

En fladdermusutredning har gjorts i planeringsområdet för Ekerö solkraftsområde. Utredningen har gjorts av Lauri Erävuori och Jaakko Kullberg från Sitowise Oy. Fladdermusutredningen finns i sin helhet som bilaga till denna planbeskrivning (Bilaga 5).

Vid förutredningarna identifierades miljöer som är typiska för fladdermöss i planeringsområdet. Från utredningsområdet finns inga tidigare naturutredningar, med undantag av små delar i närheten av riksvägen. Som utgångsmaterial användes artobservationsuppgifter från Artdatacentret och de senaste flygbilderna från området.

Naturutredningen för Horsbäck–Kärby från 2015 (Faunatica Oy 2015) omfattar sydliga delar av utredningsområdet. Utredningen i fråga omfattade en uppskattning av fladdermuspotentialen. Egentliga kartläggningar av fladdermus har inte gjorts tidigare från utredningsområdet.

Utgångsuppgifter och metoder

Terrängarbetena planerades bland annat med hjälp av flygbilder. Dessutom bedömdes områdets betydelse för fladdermöss dagtid i samband med kartlägningsbesök för andra naturutredningar. Gamla observationsuppgifter granskades på Artdatacentrets portal Laji.fi. Från utredningsområdet finns inga tidigare observationer av fladdermöss. De närmaste observationerna har gjorts väster om utredningsområdet, i närheten av Baggby skjutbana och Björknäs udde. Faunatica har bedömt fladdermuspotentialen i naturutredningen för

Horsbäck–Kärrby område 2014. I utredningen hade Svedjaträskets södra sida längs en väg bedömts vara ett potentiellt område.

Utredningen gjordes som en så kallad utredning på landskapsnivå (Chiropterologiska föreningen 2023), vilket motsvarar generalplanenivå.

Vid fladdermusutredningen lades fokus på områden som lämpar sig bäst för fladdermössens födosökning. Alla fladdermusarter som förekommer allmänt i Finland rör sig och söker föda i trädbevuxna områden eller i närheten av sådana. Mustasch- och taigafladdermöss rör sig i praktiken endast bland träden. Nordisk fladdermus nämns ofta som en art som söker föda i öppna rum, men i verkligheten söker den också ofta föda i närheten av skogsbryn, i små öppningar och till och med inne i skogen. Vattenfladdermusen söker föda i genuint öppna miljöer ovanför vattendrag och nära ytan. Vid lämpliga förhållanden kan den också röra sig långt från stranden. Även vattenfladdermusen är emellertid också beroende av skydd som träden erbjuder och söker ibland föda även i trädbevuxna områden.

Baserat på en allmän bild som erhållits genom ekologiska faktorer, kartstudier och övriga kartläggningar i området riktades kartläggningen till miljöer som är viktigast med tanke på fladdermöss: Lövträdsdominerade, fuktigare skogar, mogna gran(bland)skogar med varierande struktur, våtmarker, steniga områden och stränder till vattendrag. Av ovan nämnda orsaker koncentrerades de aktiva observationerna huvudsakligen till skogbevuxna delar av utredningsområdet och till närheten av vattendrag. Områden med få värden, såsom åkrar, ängar och övriga motsvarande vidsträckta och trädfriga eller trädfattiga områden lämnades utanför den aktiva kartläggningen. I områdena glesa tallskogar rörde man sig i etapper.

Trädbevuxna habitat som lämpar sig bäst för fladdermöss ligger i den norra delen av området, på åsområdets underlag. I det egentliga åsområdet finns lämpliga miljöer främst i den västra delen, i anslutning till små utdikade försumpade ställen samt intill ett vattendrag i den nordöstra delen av utredningsområdet.

Som kartläggningsmetod användes aktiv observation av fladdermöss under natten. Under två nätter hann man gå igenom de viktigaste objekten i området. Tre kartläggningsbesök (två nätter per besök) gjordes till området, vilket innebar att det var möjligt att utreda hur fladdermössen rörde sig även utanför förökningsperioden.

Utöver observation av ekolodsljud söktes fladdermöss också med hjälp av värmekamera och okulär observation. Värmekamera är till hjälp särskilt vid snabba kontroller av fladdermussituationen vid stränder, åkerkanter och glesa skogar.

Aktiva kartläggningar gjordes 12–13.6, 21–22.7 och 20–21.8. Kartläggningen gjordes under förhållanden som är gynnsamma med tanke på fladdermöss. Sommaren 2024 innehöll långa varma perioder och temperaturen hölls hög även på natten. Temperaturen var över 10 och oftast över 15 grader under alla kartläggningsnätter. Under kartläggningsnätterna förekom inget regn och nätterna var nästan vindstilla och vinden var högst svag. (Tabell 5)

Tabell 5 Tidpunkter för och väderförhållanden vid fladdermuskartläggningarna.

DATUM	Tidpunkt	Temperatur	Vindförhållanden
12.6.2024	solnedgång – soluppgång	> 10	Vindstilla/svag vind
13.6.2024	solnedgång – soluppgång	> 10	Vindstilla/svag vind, duggregn under en kort stund på dagen
21.7.2024	solnedgång – soluppgång	> 15	Vindstilla/svag vind
22.7.2024	solnedgång – soluppgång	> 15	Vindstilla/svag vind
21.8.2024	solnedgång – soluppgång	> 10	Svag vind, regn på efternatten, duggregn
22.8.2024	solnedgång – soluppgång	> 15	Svag vind

Baserat på observationerna i samband med fladdermuskartläggningarna gjordes avgränsningar av områden. Vid utredningen användes en klassificering i tre steg enligt anvisningar för kartläggning av fladdermöss (Chiropterologiska föreningen i Finland 2023).

Klass I innebär platser som är skyddade genom naturvårdslagen och består av föröknings- och rastplatser för fladdermöss. Med föröknings- och rastplats avses här det begrepp som används i habitatdirektivet. Avgränsningen av klass I är en expertbedömning av existensen av ett sådant objekt. Uppfyllandet av kriterierna i lagen bedöms slutligen i det skedet då förstörande eller försvagande åtgärder riktas till objektet.

Klass II innebär områden som är viktiga för fladdermöss som nämns i EUROBATS-avtalet. Sådana områden är betydande med tanke på fladdermössens tillgång till föda eller till exempel med tanke på deras möjligheter att röra sig. Alla områden där fladdermöss konstateras söka föda eller röra sig hör emellertid inte till klass II. Områden i klass II ansluter ofta till en föröknings- och rastplats. Alternativt är det observerade antalet fladdermöss eller -arter regelbundet så betydande att förstörandet av området anses ha betydelse för den lokala fladdermuspopulationen.

Klass III innebär ett övrigt område som bedöms vara betydande för fladdermöss på lokal nivå. Tydliga kriterier har inte fastställts, utan avgränsningen är ofta kartläggarens subjektiva syn på situationen. Skyddsförpliktelser som baserar sig på lagen borde uppfyllas baserat på avgränsningen av klass I och II.

Osäkerhetsfaktorer

Habitat som lämpar sig bäst för fladdermöss kunde utredas tillräckligt noggrant. Vid fladdermuskartläggningarna hamnar ofta små ogranskade områden utanför terrängbesöken. Sådana är till exempel gårdsområden, skogsöar eller randområden. De är ofta enskilt områden med liten betydelse, eftersom fladdermössen rör sig över ett stort område när de söker föda. Ofta har endast förändringar på landskapsnivå väsentlig betydelse med tanke på möjligheterna att söka föda. Antalet kartlägningsbesök och den tid som tillbringats på de mest potentiella platserna var tillräckliga för att kunna observera fladdermussamlingar.

I samband med kartläggning av födosökningsområden fås nödvändigtvis inte ens indirekta tecken på gömmor som används av individer. Fladdermuskartläggningarna omfattar alltid en sådan osäkerhet.

Fladdermusutredningens resultat

Med ultraljudsdetektor, värmeendoskop och med blotta ögat observerades nordisk fladdermus och mustasch-/taigafladdermus. Observationer som tydde på förökningskolonier gjordes inte.

Sammanlagt observerades flest fladdermöss i den norra delen av området, på grandominerade torvmoar i kanten av åsområdet. I området observerades ingen särskilt aktivitetstopp. Observationer gjordes enskilt här och där medan den allmänna aktiviteten var förhållandevis låg vid alla kartläggningsbesök. På övriga håll i kartläggningsområdet gjordes endast enskilda observationer, främst av nordisk fladdermus. Nordiska fladdermöss som observerades på tallskogsdominerade delar var passerande individer. Av nordisk fladdermus gjordes totalt 22 observationer som alla var splittrade. Lindrig koncentration kunde observeras i närheten av torvmoarna i den norra delen.

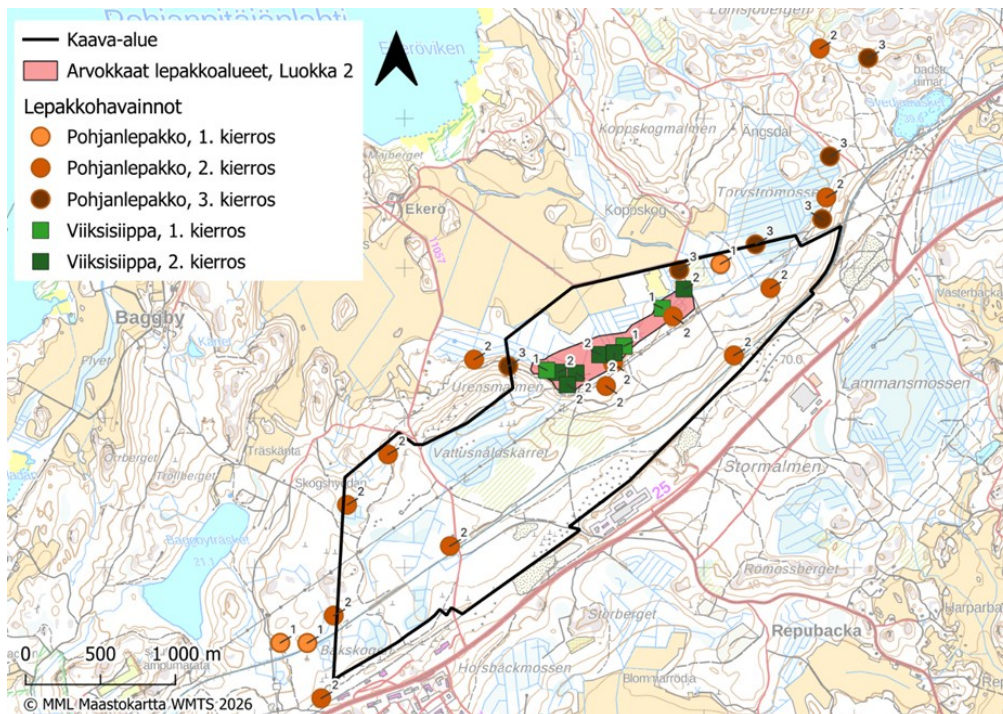

Bild 23 Fladdermusobservationer vid olika kartläggningsrundor samt område som avgränsats som viktigt för fladdermöss.

Mustasch- och taigafladdermöss observerades särskilt på torvmoarna i granblandskogen i den norra kanten, där träden var mogna och också allmänt omfattade lövträd. Totalt gjordes nio observationer av mustasch- och taigafladdermöss och de koncentrerades till samma område.

Vattenfladdermöss observerades inte, vilket å ena sidan torde kunna förklaras med det knappa antalet vattendrag i utredningsområdet och å andra sidan med att det finns miljöer av god kvalitet i anslutning till havsvikar i närheten.

I utredningsområdet hittades inga fladdermusgömmor. Vid kartläggningen hittades inga naturliga hålor. I utredningsområdet finns inga byggnader eller konstruktioner.

Tabell 6 Fladdermusobservationer.

Art	Runda 1	Runda 2	Runda 3
Nordisk fladdermus	3	13	6
Mustasch- /taigafladdermus	3	6	-

Områdets lämplighet för fladdermöss

Utredningsområdet består till stor del av gles bevuxen tämligen torr moskog som domineras av tall och som lämpar sig dåligt som födosökningsområde för fladdermöss. För mustasch- och taigafladdermöss som trivs i trädbevuxna miljöer ligger de bästa födosökningsområdena i den norra delen av kartläggningsområdet.

Av de observationer som gjordes under inventeringarna berör en del enstaka fladdermöss. Baserat på observationerna tolkades ett område höra till klass II, det vill säga ett viktigt födosökningsområde. Områden i klass II ansluter ofta till en föröknings- och rastplats. Alternativet är det observerade antalet fladdermöss eller arter regelbundet betydande. Klassificeringen av området i klass II och III är till vis del oklar. I övrigt finns det inga särskilda områden som är centrala med tanke på fladdermössens födosökning i området.

Vattendrag och vattenhushållning, grundvatten

Projektområdet ligger i vattendragsområdet för Finska vikens kustområde (81) och i område 81V076 i den tredje indelningen. Projektområdet ligger inte i ett område med översvämningsrisk.

Dagvatten

Vattnet strömmar mot nordväst mot Pojoviken. En liten del av projektområdet dräneras västerut mot Baggbyträsket. Längs utloppsrutten finns ett LS-område och ett Naturaområde.

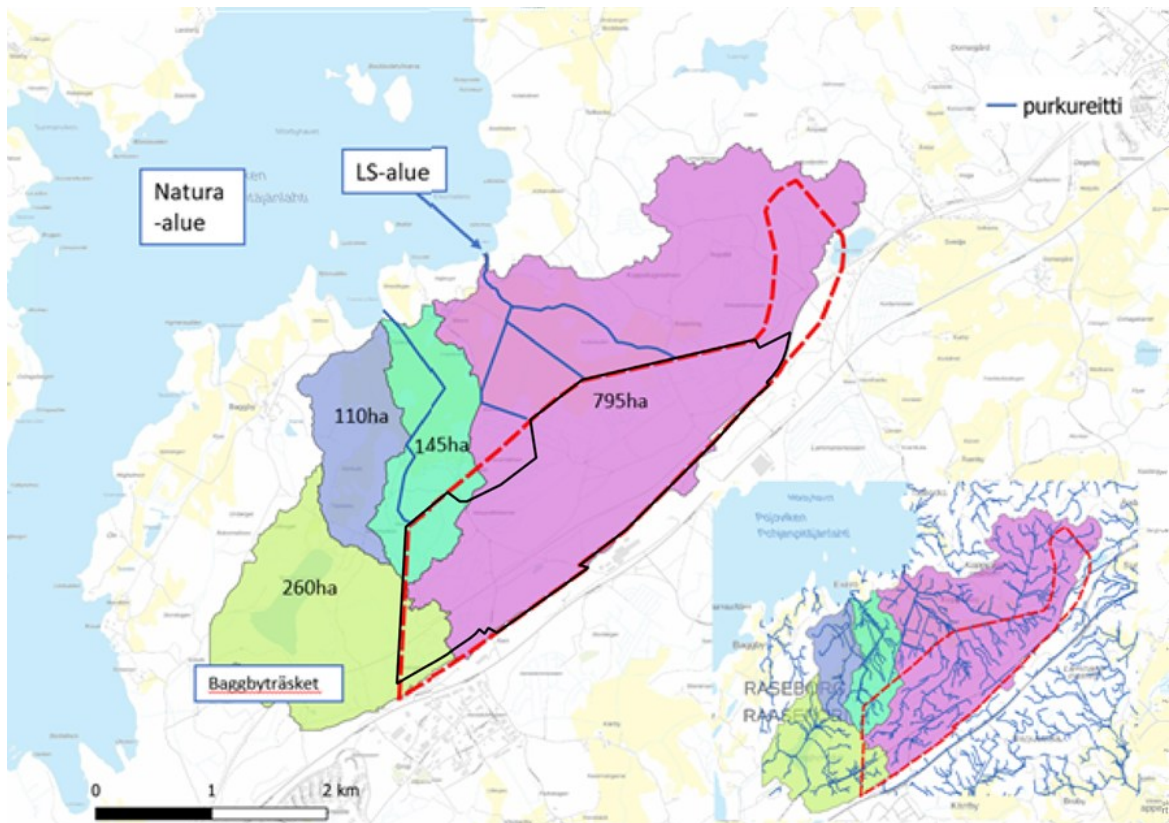

Bild 24 Principer för hantering av dagvatten. Områdets avgränsning i beredningsskedet har markerats med svart. Områdets avgränsning i planens inledningsskede visas med röd streckad linje.

Grundvatten

Projektområdet ligger huvudsakligen i ett grundvattenområde som är viktigt med tanke på vattenförsörjningen och av vars grundvatten ytvatten- eller markekosystemet är direkt beroende (1E, Ekerö 0160651). Ekerö är ett stort grundvattenområde med en sammanlagd yta på 10,31 km² och bildningsområdet har en yta på 7,37 km². I vattenvården har Ekerö fastställts som ett riskområde med god status. Risk för grundvattnets kvalitet uppstår genom klorid och lösningsmedel.

I området finns betydande höjdvariationer i grundvattenytan. I genomsnitt varierar grundvattenytan från cirka +20 meter över havet till cirka +40 meter över havet.

Ett viktigt utströmningsområde finns i den nordvästra delen av området på myren Mossabro. I dess närhet ligger Ekerö vattentäkt. Ekerö är huvudvattentäkt i Raseborg och år 2011 var vattentäktsmängden 1554 m³/d.

I Ekerö grundvattenområde finns dessutom tre mindre vattentäkter.

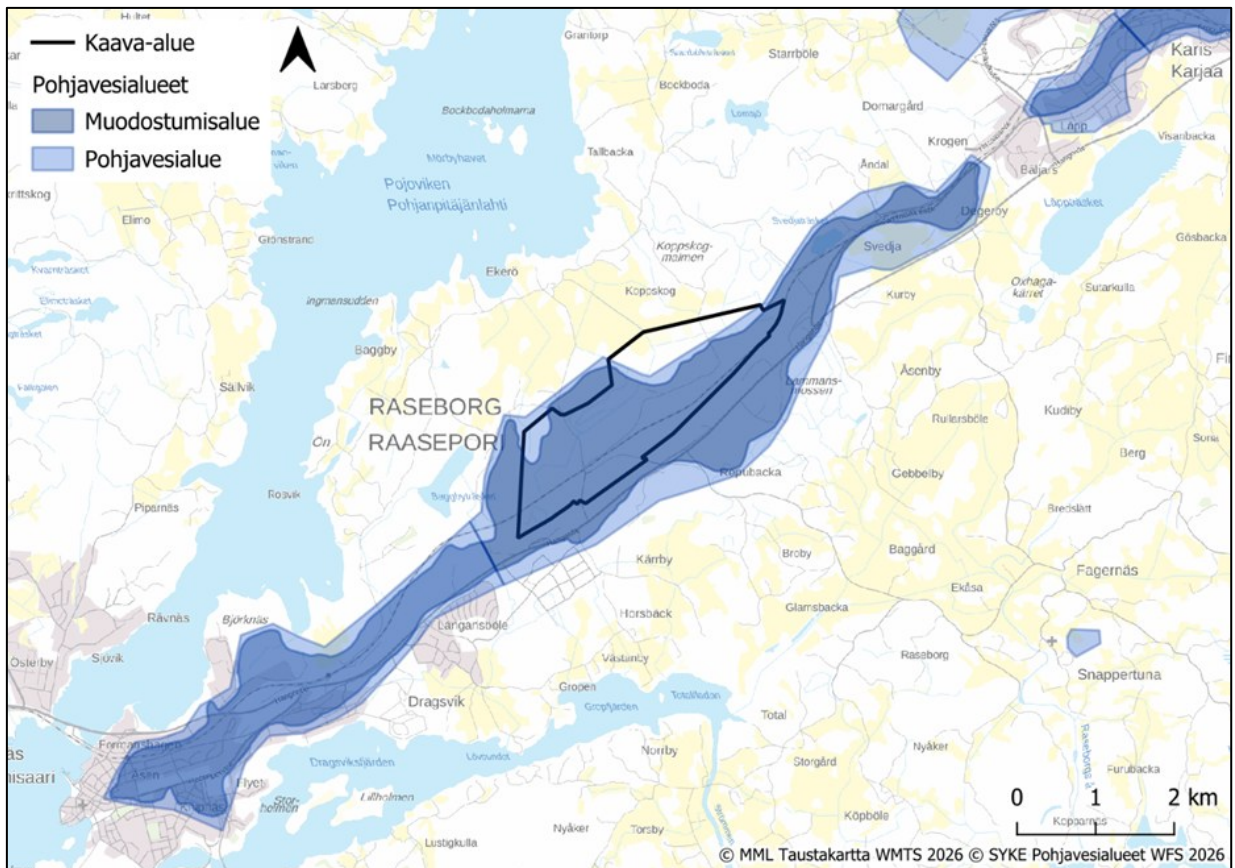

Bild 25 Planeringsområdets läge i grundvattenområdet.

Behovet av tillstånd enligt vattenlagen bör alltid bedömas i samband med ett sådant vattenhushållningsprojekt som förändrar vattendragets ställning, djup, vattennivå eller flöde, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd. Tillståndsbehovet bedöms av Tillstånds- och tillsynsverket.

Särskilt värdefulla livsmiljöer som är skyddade enligt 10 § i skogslagen består av källor och rännilar (fast vattenflöde). När det gäller dessa är det viktigt att beakta skyddsavstånd och bibehållande av grundvattenytan.

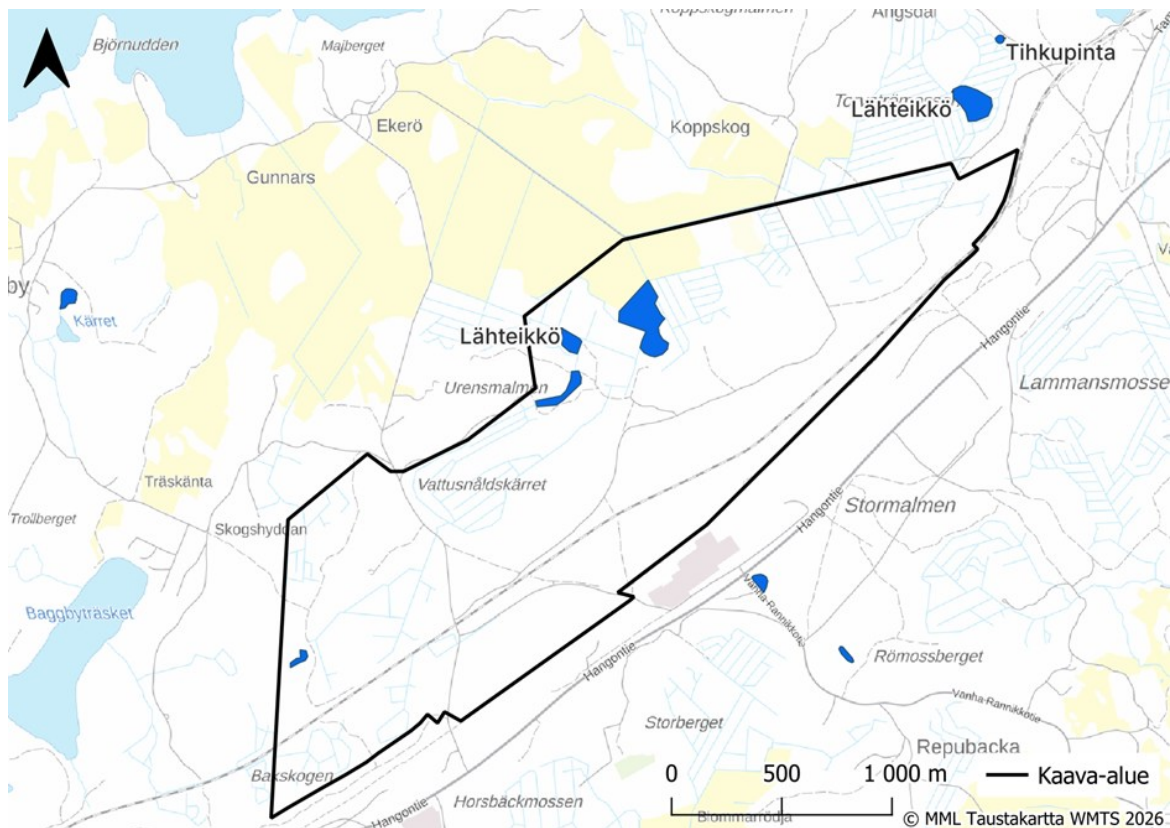

Bild 26 Källor och rännilar i planeringsområdet.

Jord- och skogsbruk

Planområdet består huvudsakligen av skogsområde som används för skogsbruk. Skogsområdena är talldominerade tämligen torra eller torra moskogar, delvis friska moskogar. I åsens bottenkikt förekommer lundartad vegetation. Gran och lövträd förekommer dominerande främst i anslutning till torvmoar. I största delen av utredningsområdet är träden unga eller mogna, gamla träd förekommer endast ställvis som fläckar. På den norra sidan av planområdet finns ett stort odlat åkerområde. Den södra kanten av åkerområdet ingår i planområdet.

Naturskydd

Natura 2000-områden

I planeringsområdet finns inga Natura 2000-områden. Det närmaste Naturaområdet **Ekenäs och Hangö skärgårds och Pojovikens maritima skyddsområde** som är både ett område för särskilda skyddsåtgärder (**SAC-område, SACFI0100005**) och ett särskilt skyddsområde enligt fågeldirektivet (**SPA-område, SPAFI0100005**) ligger på cirka 1,1 kilometers avstånd på den västra och nordvästra sidan av planeringsområdet. Cirka 2,8 kilometer öster om planeringsområdets gräns ligger Naturaområdet **Läppträsket** som är både ett område för

särskilda skyddsåtgärder (**SAC-område, SACFI0100011**) och ett särskilt skyddsområde enligt fågeldirektivet (**SPA-område, SPAFI0100011**). (Bild 27)

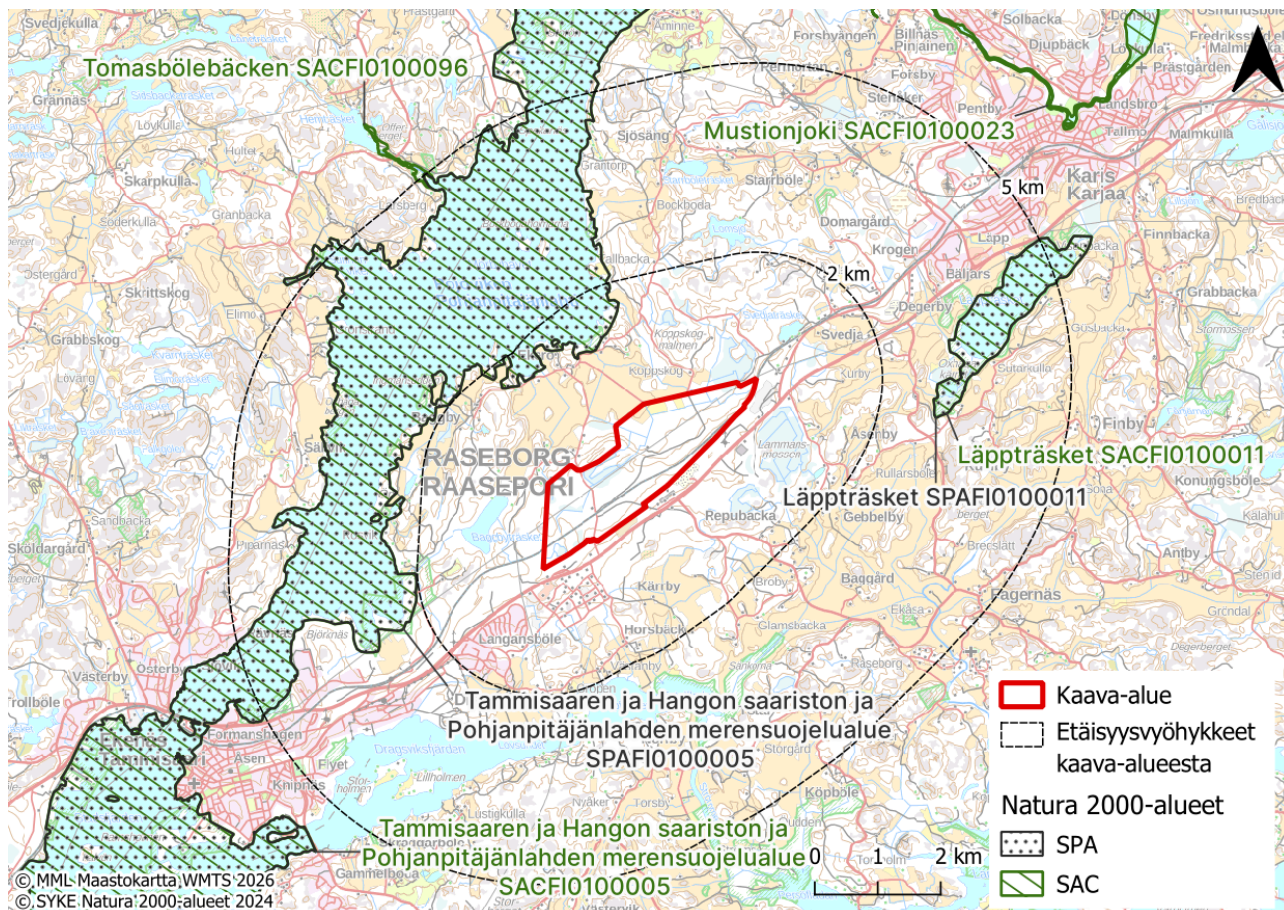

Bild 27 Naturaområden i omgivningen av planeringsområdet.

Områden som ingår i skyddsprogram

I planeringsområdet finns inga områden som ingår i skyddsprogram. De närmaste områdena som ingår i skyddsprogram är: **Pojovikens kust (RSO01002)**, som ingår i strandskyddsprogrammet och ligger som närmast på cirka 1,25 kilometers avstånd från planeringsområdets gräns, **Persöfladan-Totalfladan (LVO010032)**, som ingår i programmet för skydd av fågelvatten och som ligger som närmast på cirka 2,3 kilometers avstånd från planeringsområdets gräns, **Linduddens lindlund (LHO010108)**, som ligger som närmast på cirka 2,5 kilometers avstånd från planeringsområdets gräns, **Lappträsket-Lillträsket (LVO010009)**, som ingår i programmet för skydd av fågelvatten och som ligger som närmast på cirka 2,8 kilometers avstånd från planeringsområdets gräns samt **Flyets klubbalsfattigkärr (LHO010120)**, som ligger som närmast på cirka 4,1 kilometers avstånd sydväst om planeringsområdet. (Bild 28)

I närheten av planeringsområdet finns inga områden för komplettering av myrskyddsprogrammet.

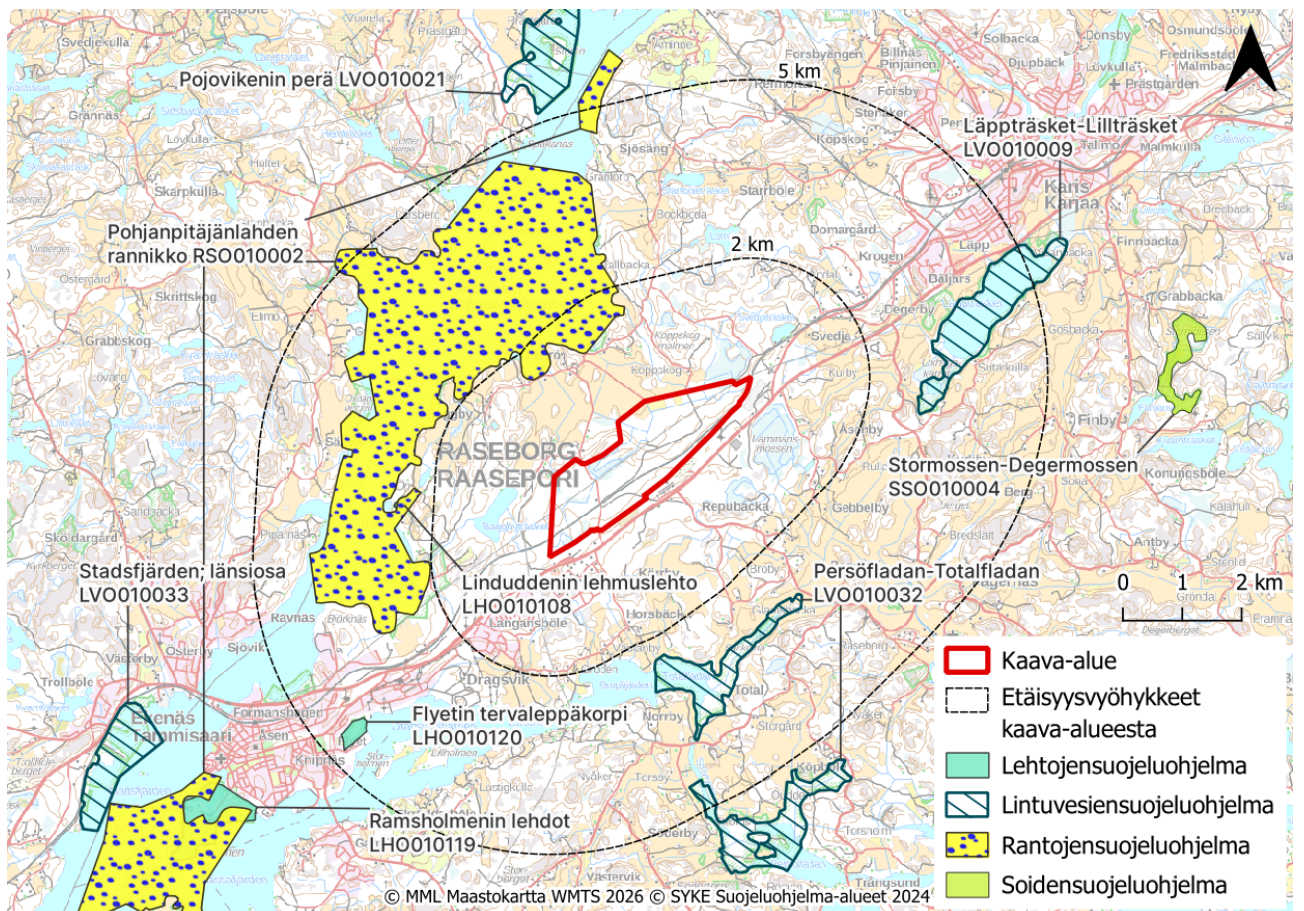

Bild 28 Områden som ingår i naturskyddsprogram i omgivningen av planeringsområdet.

Naturskyddsområden

I planeringsområdet finns inga naturskyddsområden som ägs av staten eller privata skyddsområden. De närmaste statliga naturskyddsområdena är **naturskyddsområdet för Ekenäs kust (ESA399665)** på cirka 1,7 kilometers avstånd från planeringsområdet samt **Läppträskets naturskyddsområde (ESA300666)** på cirka 2,9 kilometers avstånd från planeringsområdet. (Bild 29)

I närheten av planeringsområdet finns flera privata planeringsområden. På under 2,5 kilometers avstånd från planeringsområdet ligger de privata skyddsområdena **Ekerögårds naturskyddsområde (YSA204420)** 1,2 kilometer norr om planeringsområdet, **Ingmansudden (YSA204921)** cirka 2,3 kilometer nordväst om planeringsområdet, **Ös lindskog (LTA010346)** cirka 2,3 kilometer väster om planeringsområdet, **Persöfladan-Totalfladan (YSA203596)** 2,3 kilometer söder om planeringsområdet, **Strandområde i tegelbrukshagen (YSA201148)** cirka 2,5 kilometer väster om planeringsområdet och **Linduddens lindlund (LTA010461)** cirka 2,5 kilometer väster om planeringsområdet. (Bild 29)

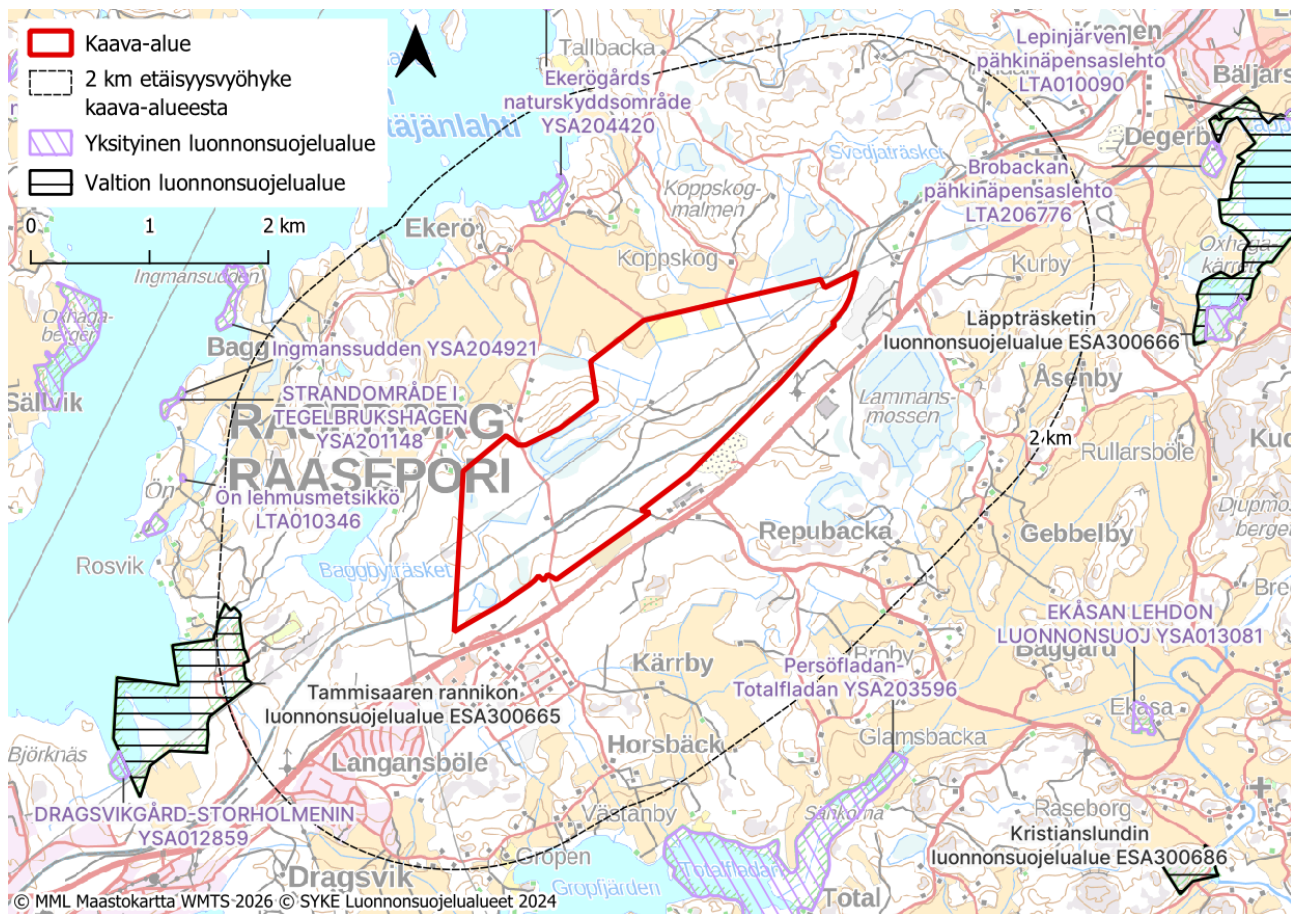

Bild 29 Statliga och privata naturskyddsområden i närheten av planeringsområdet.

3.1.2 Byggd miljö

Befolkningens struktur och utveckling

I slutet av 2024 hade Raseborg 27 036 invånare. Raseborgs tätortsgrad var 77,7 procent i slutet av 2024. (Statistikcentralen 2026). Trots att nettoflytten i staden har varit positiv (mer inflyttning än utflyttning) under sex år efter varandra har en negativ naturlig befolkningsförändring, det vill säga en högre dödlighet än nativitet minskat det totala antalet invånare.

Samhällsstruktur

Enligt Finlands miljöcentrals klassificering av samhällsstrukturen (YKR) ligger planeringsområdet i ett område för landsbygdsbebyggelse. Området ligger mellan två större tätortsområden: Karis och Ekenäs. Vid planeringsområdets södra gräns finns även tätortsområde enligt YKR-klassificeringen i Langansböle område och nordost om planeringsområdet finns byområde. (Bild 30)

RASEBORG
RAASEPORI

PLANLÄGGNING

Raseborgsvägen 37
10650 Ekenäs

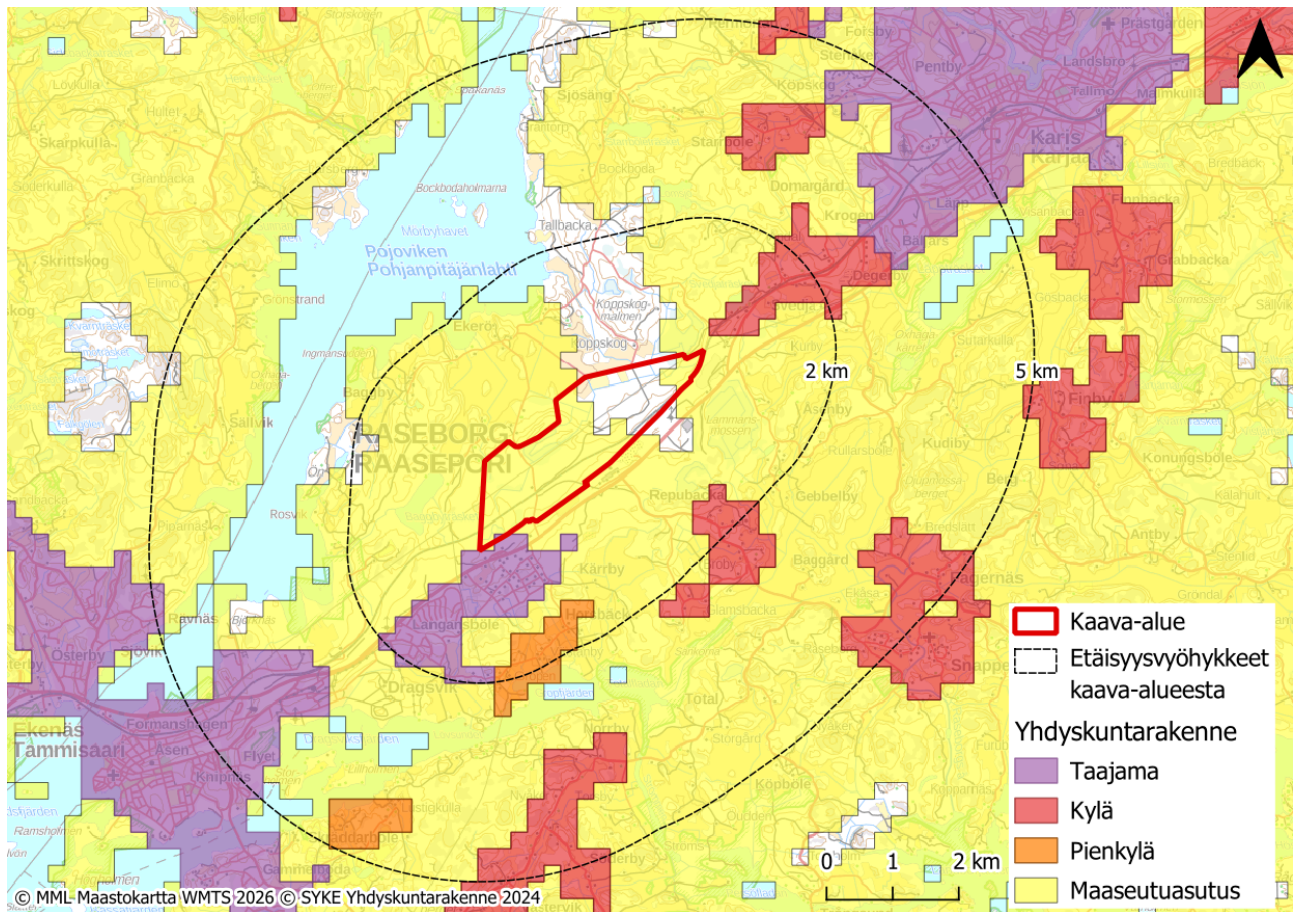

Bild 30 Samhällsstrukturen i solkraftsparkens planeringsområde.

Boende

Enligt Lantmäteriverkets terrängdatabas finns det inga bostads- eller fritidsbyggnader i planeringsområdet. Enligt SYKEs RYHTI-material finns det fyra byggnader i området. Av dessa används en som bostad, tre består av tomma byggnader av vilka det huvudsakliga användningsändamålet för två är ekonomibyggnad och det huvudsakliga användningsändamålet för en är kontors-, produktions-, samhällsteknisk eller övrig byggnad samt en byggnad som används som kontor eller för produktion vars huvudsakliga användningsändamål är kontors-, produktions-, samhällsteknisk eller övrig byggnad.

Enligt Lantmäteriverkets terrängdatabas finns det 67 bostadsbyggnader och 11 fritidsbyggnader på en kilometers radie från planeringsområdet. På två kilometers radie från planeringsområdet finns 416 bostadsbyggnader och 18 fritidsbyggnader. (Tabell7 och Bild 31)

Tabell 7 Bostads- och fritidsbyggnader i närheten av planeringsområdet enligt Lantmäteriverkets terrängdatabas (2026)

	1 km	2 km
Bostadsbyggnader	114	444
Fritidsbyggnader	11	18

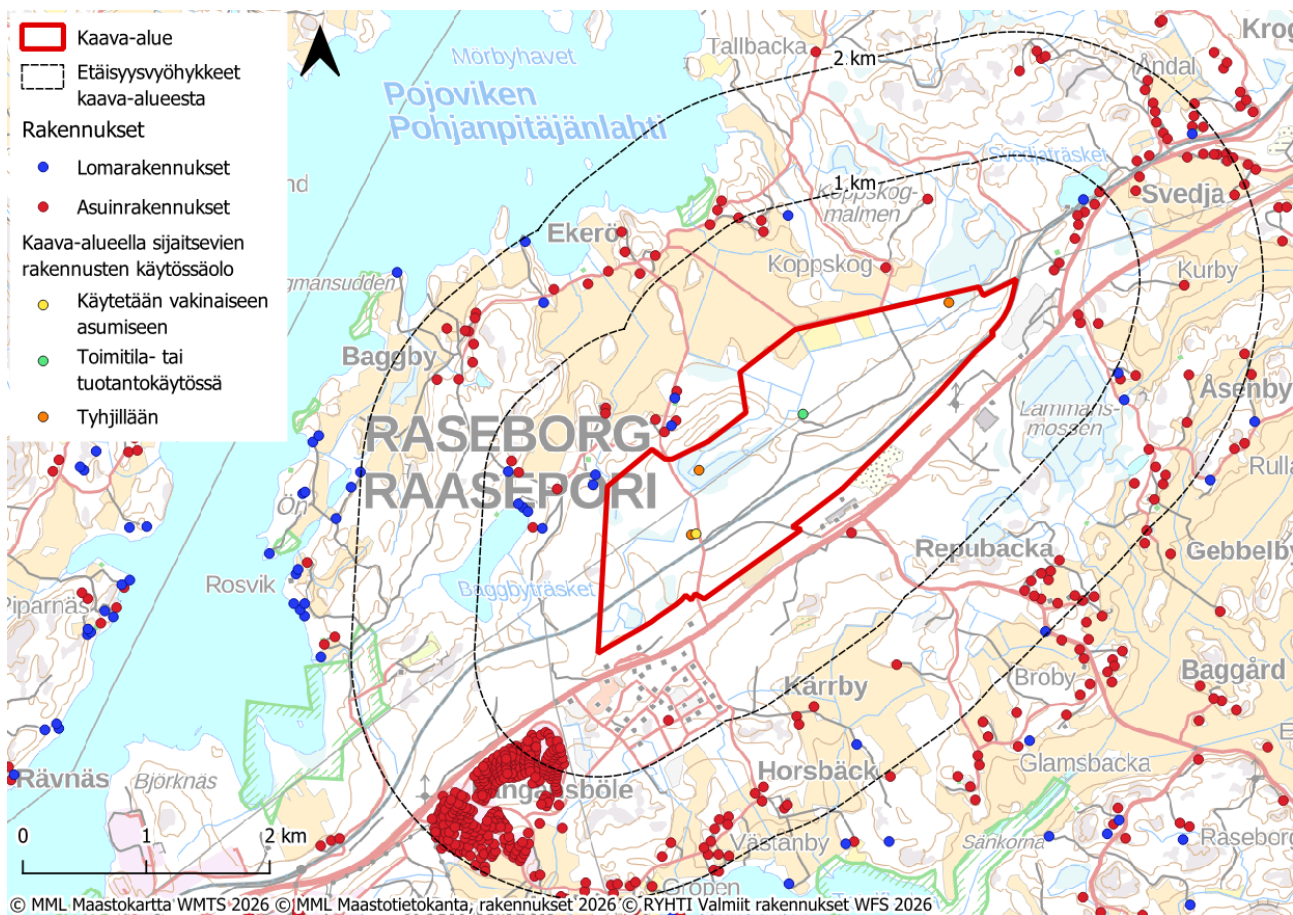

Bild 31 Bostads- och fritidsbyggnader i planeringsområdet för solkraftsparken och dess närhet.

Service

I planeringsområdet finns ingen service.

Arbetsplatser, näringsverksamhet

I planområdet finns inga egentliga arbetsplatser, men jord- och skogsbruk utövas i området. Söder om området ligger Horsbäck företagsområde, som är ett stort område.

Rekreation

I planeringsområdet finns inga rekreationskonstruktioner som ingår i Jyväskylän universitets LIPAS-material. På under 2 kilometers avstånd i Langansböle finns en beachvolleyplan, en närmotionsplats, en skridskobana och en korgbollsplan, Svedjaträskets badplats, Baggby skjutbana och padelhallen Gopadel. (Bild 32) I området finns inget officiellt stignät som används för rekreation. Den tågbanan som korsar området begränsar möjligheterna att röra sig i området i syd-nordlig riktning.

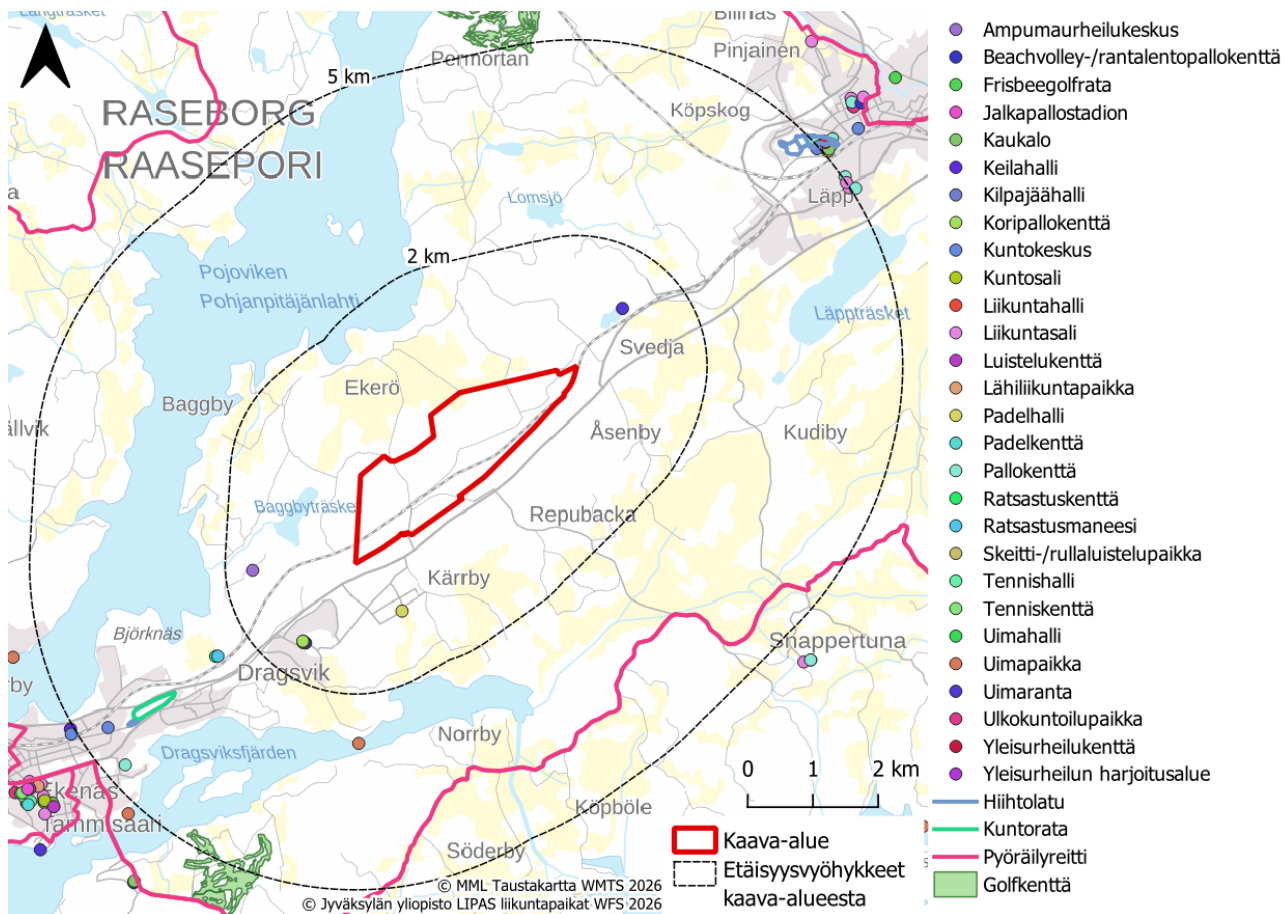

Bild 32 Rekreatiivisuusalueet ja -paikat i närheten av planeringsområdet.

Trafik

På den östra och sydöstra sidan av planeringsområdet ligger Hangövägen. Vid planeringsområdet är trafikmängden 10 328 fordon/dygn längs vägen enligt Trafikledverkets material 2024. Längs Ekerövägen som korsar planeringsområdet är trafikmängden 65 fordon/dygn. (Bild 33)

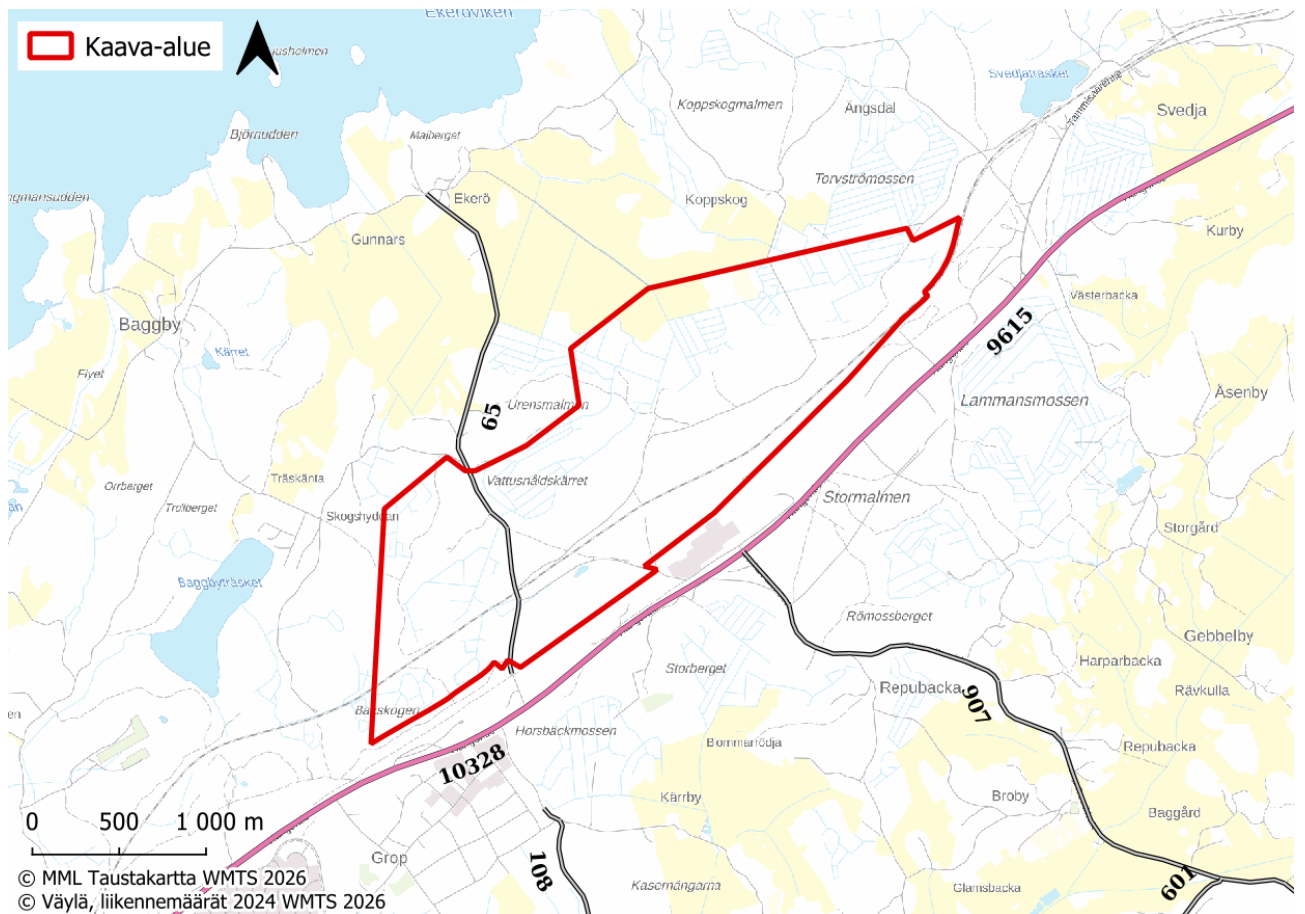

Bild 33 Trafikmängden i närheten av planeringsområdet.

Vägplan

Livskraftscentralen i Nyland (före detta NTM-centralen) utarbetar en vägplan för förbättring av riksväg 25 mellan Langansböle och Västerbacka i Raseborg. Planen ansluter till förbättringen av riksväg 25 på avsnittet Hangö–Mäntsälä. Vägplanen berör ett område intill planeringsområdet för Ekerö gårds solkraftsområde. Inledandet av planeringen har kungjorts 28.2.2023 (NTM-centralen). Planeringen görs av Sitowise Oy.

Planeringsområdet sträcker sig från Langansböle i sydväst till Västerbacka i nordost. Längden av granskningsavsnittet för riksvägen är cirka 7 kilometer. De nuvarande plankorsningarna avlägsnas och för avsnittet presenteras två nya planskilda korsningar. För vägvägningsavsnittet genomförs dessutom nödvändiga ersättande vägarrangemang för att avlägsna de nuvarande plankorsningarna längs riksväg 25, ett omfartsfilpar med mitträcke längs riksvägen samt nödvändiga grundvatten- och bullerskydd.

I planeringsområdet ingår också avlägsnande av Raseborgs plankorsning och en ny underfart till banan.

De åtgärder som ska presenteras i planen kan också genomföras i etapper, vilket beaktas i vägplanen. En del av åtgärderna ingår i förbättringen av riksväg 25 på avsnittet Hangö-

Mäntsälä, etapp 1, som presenterats i Trafikledsverkets investeringsprogram 2024–2031. Planeringen har baserat sig på en utvecklingsutredning som blev klar 2022 för riksväg 25, förbindelseavsnitt Ekenäs-Karis.

Läget med vägplansutkastet

Våren 2024 utreddes genomförbarheten för E5 Horsbäck planskilda korsning genom att montera sju nya uppföljningsrör för grundvatten i området. Enligt analysen skulle åtgärder för isolering av grundvattnet i djupa jordskärningar förutsätta omfattande och dyra trågkonstruktioner och förankring av dem. Dessutom är det svårt och dyrt att hantera grundvatten under byggnadsarbetena.

Baserat på dessa uppgifter beslutade projektgruppen att stryka E5 Horsbäck planskilda korsning ur planen. Lösningen med två planskilda korsningar (E4 Langansböle och E6 Västerbacka) uppfyller riksvägens och lokaltrafikens behov med en tillräcklig servicenivå.

Andra frågor som granskades utöver Horsbäck planskilda korsning var breddning av riksvägen, läget för ett parkeringsområde och läget för omkörningsfiler, med beaktande av omkörningsfiler i utvecklingsutredningen för avsnittet Ekenäs-Karis. Förhandlingar om grundvattenskyddets omfattning och tekniska genomförande längs riksväg 25 har förts tillsammans med miljömyndigheterna. Härnäst preciseras de tekniska lösningarna och avledning av vatten på ett kontrollerat sätt utanför grundvattenområdet.

Planen för E4 Langansböle planskilda korsning har preciserats i fråga om det tekniska genomförandet och funktionen av Halpahallis anslutning. Trafikledsverket har godkänt det exceptionella läget för Halpahallis anslutning mellan ramperna till den planskilda korsningen, vilket gör det möjligt för företaget att fortsätta med sin verksamhet i nuvarande form. I detaljplanen begränsas anslutningens plats enligt vägplanen och fastighetens verksamhet ska till trafikens karaktär motsvara den nuvarande. Platsen för den led som går under riksväg 25 har flyttats en aning i riktning mot Ekenäs. Lösningen förbättrar längdledningen för den underskridande leden och säkerställer trygg sikt vid anslutningarna. Dessutom kan grönförbindelsen genomföras på ett bättre sätt. Läget av underfartsplatsen regleras av en kraftledning som leden korsar två gånger. Randvillkor för korsningar och stolpar har gått igenom med nätbolaget och dessutom har lösningen diskuterats med andra aktörer i området.

Den tekniska lösningen för E6 Västerbacka planskilda korsning har preciserats i fråga om detaljer, såsom rampgeometri. De tillfälliga trafiksäkerhetsåtgärderna vid SBA:s anslutning har samordnats med vägplanen.

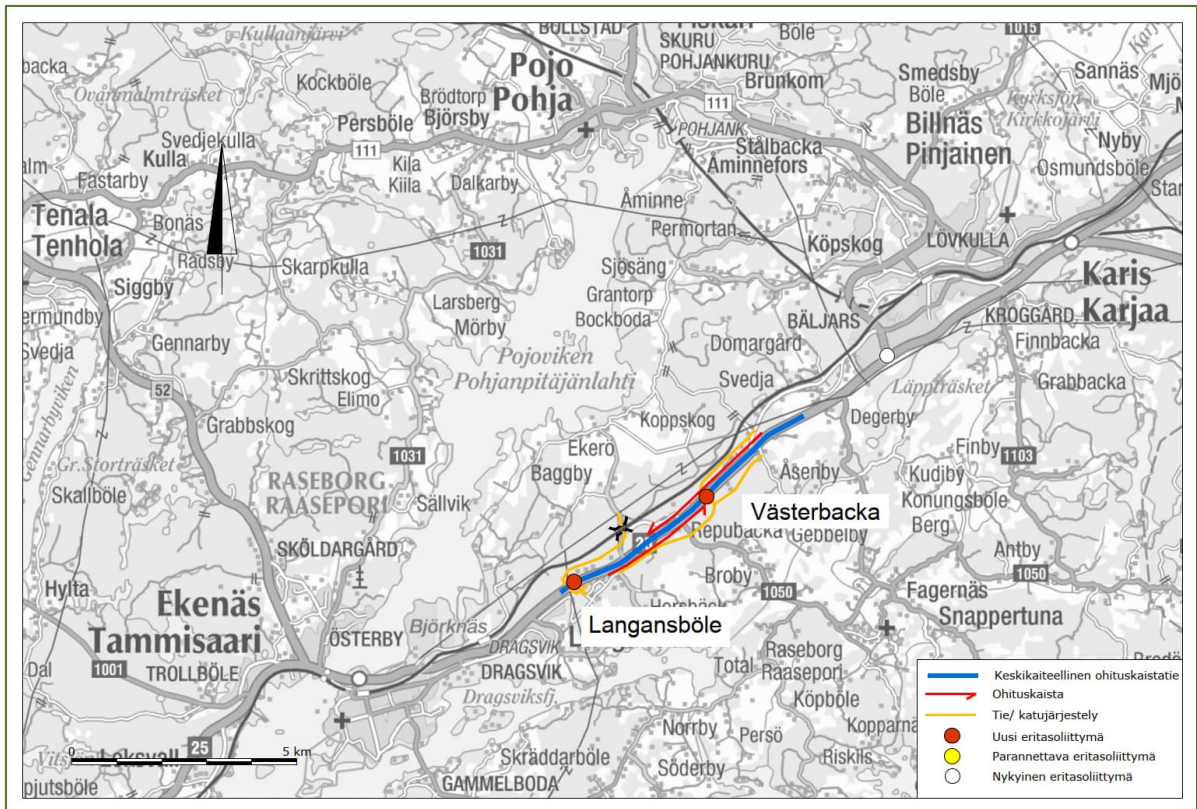

Bild 34 På bilden visas åtgärder som presenteras i vägplanen. (Källa: Förbättring av riksväg 25 på avsnittet Langansböle–Västerbacka, 2025)

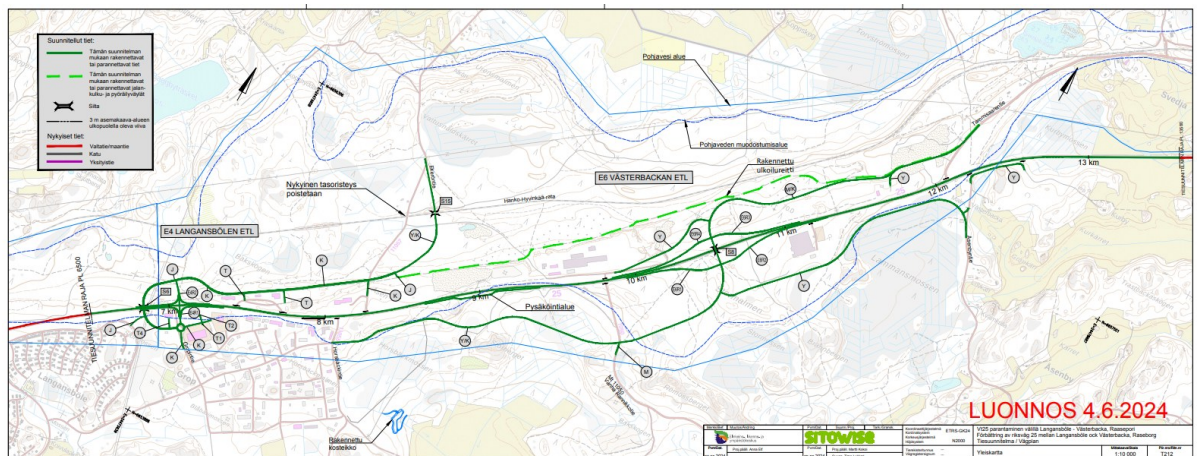

Bild 35 Utkast till översiktskarta för vägplanens huvudlösning (Källa: STT: Vägplanslösning för Riksväg 25 i Raseborg på avsnittet Langansböle - Västerbacka preciserad 17.6.2024)

Byggd kulturmiljö och fornminnen

Byggd kulturmiljö

PLANLÄGGNING
Raseborgsvägen 37
10650 Ekenäs

I planområdet finns en bostadsbyggnad med anslutande ekonomibyggnader. Bostadsbyggnaden är uppförd 1922 och har under årens lopp genomgått omfattande fasadförändringar och utbyggnadsarbeten.

Bild 36 Bild på bostadsbyggnaden i planområdet.

I närheten av planeringsområdet finns flera byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY). Närmast planeringsområdet ligger Stora strandvägen, på cirka 2,2 kilometers avstånd från planeringsområdets gräns, på den östra sidan av området. (Tabell 8 och Bild 37)

Tabell 8 Byggda kulturmiljöer av riksintresse i planeringsområdets omgivning på 5 kilometers avstånd från planeringsområdet.

Objekt	Avstånd till planområdet
Stora Strandvägen	2,2 km
Dragsvik kasernområde	3,2 km
Grabbacka adelsborgs ruin och Gösbackavikens odlingslandskap	4,6 km
Snappertuna kyrkby	4,7 km
Karis järnvägsstation med omgivning	4,7 km
Hilding Ekelunds arkitektur i Karis (område)	4,9 km

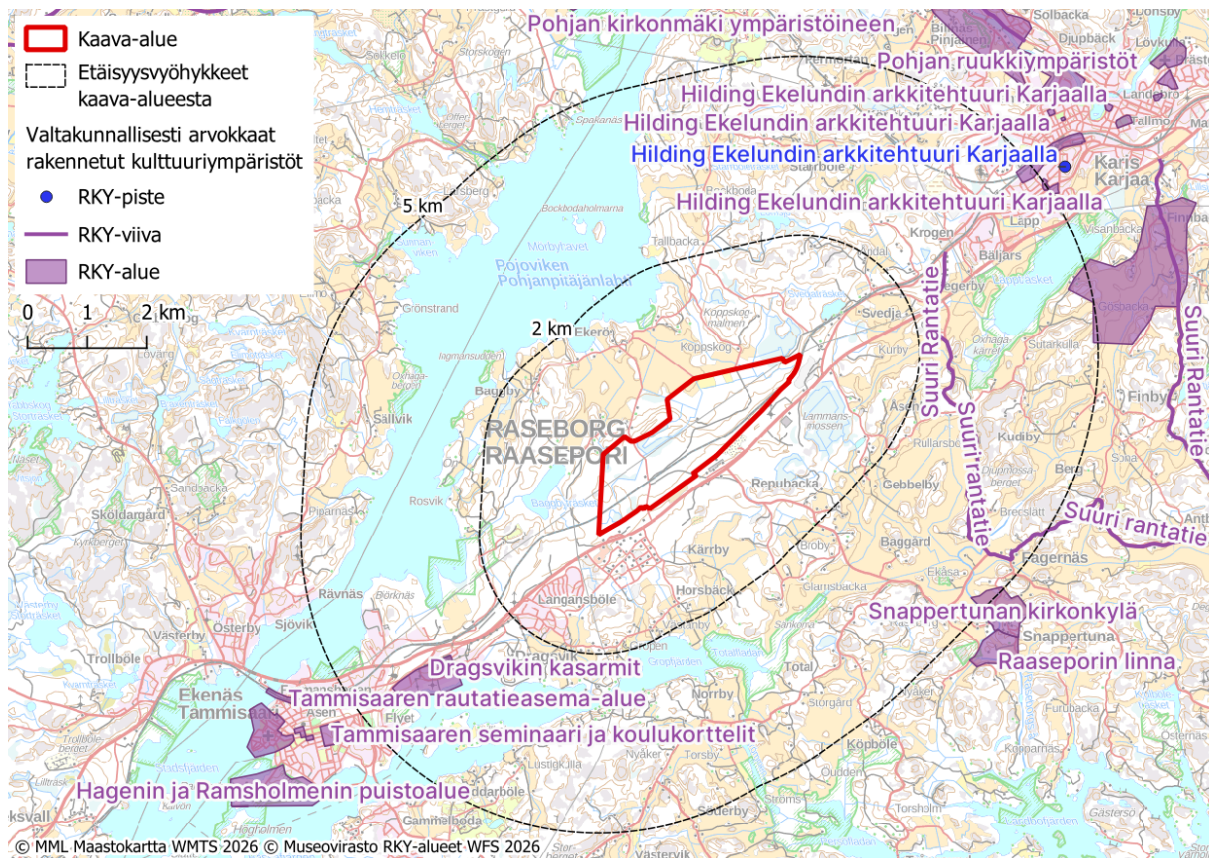

Bild 37 Byggd kulturmiljö av riksintresse i planeringsområdets omgivning.

Beskrivningarna av byggda kulturmiljöer av riksintresse som ligger på under 5 kilometers avstånd har lånats från Museiverkets webbplats över byggda kulturmiljöer av riksintresse RKY ([Bygga kulturmiljöer av riksintresse RKY](#))

Stora Strandvägen

Stora Strandvägen är jämsides med Tavastlands Oxväg den viktigaste historiska vägen i Finland. Stora Strandvägen byggdes för att få till stånd en förbindelse mellan Åbo och Viborg. De bäst bevarade vägvägnarna ger en god bild av den medeltida vägens sträckning genom södra Finlands kustområden. En stor del av vägen, som går längs kusten och förbi medeltida kyrkor, herrgårdar, hamnplatser och fornborgar, är alltså i bruk.

Vägen sammanfaller med Billnäs bruksväg. I tätorten Karis delar sig Stora Strandvägen i Övre och Nedre Strandvägen och förenas i Sunnanvik i Sjundeå. Den nordliga rutten, Övre landsvägen, går längs Lojo ås till ådalen i Sjundeå. Nedre landsvägen som leder till Raseborg går i Ingå längs Snappertunaåns ådal. Fagerviksvägen är museimärkt av Vägförvaltningen. När vägarna löper samman fortsätter sträckningen mot Pickala i Sjundeå där vägen också stått i förbindelse med havet. Vägen passerar sedan Kyrkslätt, Esbo och Vanda och socknarnas medeltida kyrkor. På Esbogårds område går vägen längs en välvd stenbro över Mankån. Den museimärkta bron är från 1770-talet. Vägen går vidare till

RASEBORG
RAASEPORI

PLANLÄGGNING

Raseborgsvägen 37
10650 Ekenäs

kulturlandskapen som inkluderar Träskända gård, Tavastkulla gård i Vanda, Vanda ådal, Backas samt Helsinges sockens kyrkby.

I Sibbo passerar Stora Strandvägen Myras gästgiveriplats på vägen till kyrkan. På gränsen till Borgå kan man se ett flyttblock och råstenen kallad Götstenen vid vägen. I Borgå går vägen bl.a. förbi det gamla gästgiveriet i Norrveckoski. Vägen går upp till den medeltida kyrkan, fortsätter från kyrktorget via Stadshagen till Postbacken och går välbevarad tvärs igenom skogsområdet på gränsen mellan Borgå och Pernå. I Pernå fortsätter vägen mot odlingsområdet i Gammelby, och vid Forsby bruk är vägen en del av byvägen. När vägen har passerat Pernå medeltida kyrka fortsätter den mot Degerby, d.v.s. nuvarande Lovisa stad. I stadsdelen Garnisonen byggdes bastionerna Rosen och Ungern för att skydda vägen. I Tessjödalen i Strömfors går Stora Strandvägen genom Holmgård på en ö i Tessjöån. Holmgård tjänade tidigare som posthus. Den västra stenvalvsbron finns kvar. Sandvägen mellan Holmgård och Kvarnby slingrar sig genom ett landskap som märkts ut med röda stenar. I Lillaborfors har vägen gått över Kymmene älv via Kirmusaari där kraftverkets damm har höjt vattennivån så att delar av vägen ligger under vatten. Numera kan man ta sig över Kymmene älv längs Savukoski bro som är byggd i armerad betong. Bron har museibrostatus och används bara för lätt trafik.

Dragsviks kaserner

Dragsvik kasernområde är ett av 1910-talets mest betydande kasernområden, där de ryska arkitekternas stadsplanemässiga och arkitektoniska målsättningar är väl bevarade.

Dragsvik kasernområde, som tillkom som del av ett militärt byggprojekt med sträckning över hela kejsardömet, består av nästan trettio kaserner i rött tegel, de flesta i två våningar. De ligger i huvudsak grupperade längs tre gator i riktning med stranden. Kasernerna representerar samma ryska kasernarkitektur som påträffas exempelvis i kasernen i Riihimäki och i Hennala i Lahtis. Byggnaderna är orappade och försedda med tandsnittsfriser och dekorativa gavlar. Byggnadsbeståndet är fortfarande huvudsakligen i ursprungligt bruk.

Till garnisonsområdet hör även Ekåsens mentalsjukhusområde, som avskiljdes från området på 1920-talet. På området finns byggnader från 1910–1970-talet, av vilka de äldsta är före detta kasernbyggnader i tegel. Huvudbyggnaden i tre våningar härstammar från ett byggnadsskede, som planerades av arkitekt Axel Mörne under slutet av 1920-talet. Personalbostäder har uppförts på området 1940- och 1950-talet. Sjukhuset är fortfarande verksamt.

Grabbacka adelsborgs ruin och Gössbackavikens odlingslandskap

Ruinen efter Grabbacka adelsborg, vägsträckningen och byarna samt Gössbackavikens odlingslandskap utgör ett representativt och mångsidigt kulturlandskap från medeltiden. Om bosättningens långa historia och områdets centrala läge vittnar otaliga fornlämningar från järnåldern.

Odlingslandskapet öster om Lappträsket i Karis avgränsas av backar. Här finns betydande bosättningshistoriska element från förhistorisk tid till medeltid. På de forna holmarna och skären i området, som under förhistorisk tid bildade en havsvik, finns flera fornborgar, bosättnings- och gravområden från järnåldern bevarade. Den viktigaste konstruktionen från historisk tid är ruinen efter Grabbacka adelsborg med anor från medeltiden. Invid borgen är Stora Strandvägens s.k. förbindelseväg dragen. På backkrönet i utkanten av odlingslandskapet ligger byarna Västanby och Finnbacka med sina bondgårdar.

Grabbacka adelsborg ligger på krönet av en bergsklippa invid vägen till Snappertuna vid östra kanten av Gössbackavikens odlingslandskap. Av borgen kvarstår rester av den välvda källarvåningen. Huvudbyggnaden på Grabbacka, som ligger intill ruinen, stod färdig på 1860-talet och fick sin nuvarande form på 1930-talet. Grabbacka skola i tegel står invid landsvägen och den stod färdig år 1916.

Huvudbyggnaden i två våningar och loftboden på Snobbers i Västanby härstammar från sekelskiftet 1700-1800. På Barkars och Klockars finns gammalt byggnadsbestånd bevarat. Från den krokiga byvägen öppnar sig vackra vyer över ängssluttningarna.

På Finnbacka bybacke, som har en synlig plats i odlingslandskapet, ligger gårdarna Mankers, Knuts och Lamboas med gammalt välbevarat byggnadsbestånd. På Mankers finns en huvudbyggnad från början av 1800-talet och ekonomibyggnader.

Grabbacka adelsborgs ruin och Gössbackavikens odlingslandskap ingår i det mera vidsträckta nationellt betydelsefulla landskapsområdet Snappertuna-Fagervik.

Snappertuna kyrkoby

Medelpunkten i Snappertuna kyrkby och det kuperade landskap som omger dalen kring Raseborgsån är kyrkan, som tillhör de äldsta korskyrkorna i vårt land. Kyrkbacken med prästgården är en av de bäst bevarade kyrkomiljöerna i Finland. Landskapet och byggbeståndet i Snappertuna kyrkby har ovanligt väl bevarat sitt utseende från början av 1900-talet.

Kyrkbyn ligger vid ån uppströms från Raseborgs slott och har uppstått på backar runt kapellkyrkan. Kyrkan har byggts på den högsta kullen på 1680-talet. Utöver kyrkan och klockstapeln består byggbeståndet i byn av prästgårdens byggnader från 1800-talet, låne- och sockenmagasin, en sockenstuga, socknens äldsta folkskola, ett pensionärshem, en samlingslokal samt ett hembygdsmuseum i utkanten av kyrkbyn. Byggbeståndet härstammar i huvudsak från 1800-talet och början av 1900-talet.

Korskyrkan är byggd i empirestil med höga, brädfodrade väggar och ett långsluttande spåntak. Kyrksalen har en mellantakskupol i korsmitten. På den västra och norra läktarens läktarbarriärer finns målningar av Gustaf Graan från 1700-talet: i västra läktaren apostlarna

och i norra läktaren Jungfru Maria och förkämparna för den rena tron, tjecken Johan Hus och florentinaren Savonarola samt reformatorerna Luther och Melanchton. Altartavlan föreställer den korsfäste och härstammar från 1841. Den niostämmiga orgeln är tillverkad 1884 av orgelbyggaren Gustav Norrman från Tallinn.

Klockstapeln med lökkupol företräder den sydvästfinska stapeltypen och är uppförd 1776 under ledning av Anders Takolander som var byggmästare på Fagervik bruk. Magasinbyggnaden på kyrkbacken är den gamla bottenvåningen av en äldre klockstapel som funnits på samma plats. I det sydvästra hörnet av kyrkogården finns ett gravkapell som överste Robert Montgomery lät uppföra 1778.

Karis järnvägsstation med omgivning

Till den vidsträckta helheten, som utgör Karis viktiga järnvägsknutpunkt på Åbo–Helsingforsbanan, hör den ståtliga stationsbyggnaden från 1890-talet, det exceptionellt välbevarade bostadsområdet samt ett lokstall och ett vattentorn.

Den på järnvägsbanan mellan Helsingfors och Åbo befintliga stationsbyggnaden i trä, som avspeglar den s.k. nationalromantiska stilen, har trots påbyggnader och ändringar i huvudsak bevarat sin exteriör i ursprungligt skick. Invid stationens bostadsområde ligger lokstallen med sina vattentorn samt en verkstad. På bostadsområdet ligger en rad med tre bostadskaserner med ekonomibygnader.

Sydväst om stationen ligger Oy Sisu Ab:s fabriksområde, vars plan 1943 uppgjorts av arkitekt Hilding Ekelund, som på ett påtagligt sätt inverkat på Karis stadsbild. De äldsta industribyggnaderna i röttegel är från 1940- och 1950-talet.

Hilding Ekelunds arkitektur i Karis

Arkitekt Hilding Ekelunds särpräglade och högtstående arkitektur i Karis ansluter sig till det efterkrigstida byggandet av offentlig service i vårt lands städer och köpingar. Ekelunds inflytande på stadsbilderna är märkbar; vid sidan av stadsplaner ritade han de flesta kommunala och kyrkliga byggnaderna i Karis under 1940-1960-talen. Ekelund kan betraktas som Karis köpingsarkitekt, som via sina förtroendeuppdrag också i årtionden påverkade byggnationen i köpingen. Ekelunds insats som utvecklare av skolarkitekturen anknyter till den febrila skolbyggnadsepoken i vårt land efter krigen.

Karis-Billnäs samskola är Ekelunds första förverkligade skolplan i Karis. Samskolans gestalt i tegel och sadeltak är terrasserad och består av flyglar i två och tre våningar, som sammanstrålar i hörnen. Samskoltomtens helhetsgestaltning med sina grönområden är en central del av skolans ursprungliga plan, där skolan med sin gårdsplan ingår i park- och boulevardlandskapet.

Kila centralskola är ett för västa Nyland sällsynt tvärsnitt av 1900–1960-talens skolarkitektur. Den mest framträdande av centrets byggnader, ursprungligen byggd som svensk folkskola, har T-formad botten, är byggd i tegel och har grovputsad fasad. Skolans gestalt med flygelbyggnadernas sneda, förstävslänkande, triangelformade gavlar och flacka sadeltak är även mera allmängiltigt betecknande för Ekelunds arkitektur.

På kullen som ligger söder om kyrkan finns Lärkkulla kristliga folkakademi, som även är kurs- och samlingscentrum för Borgå stift. Sigtunastiftelsen i Sverige har stått som förebild för byggnadskomplexet, som representerar den efterkrigstida funktionalismen. Folkakademins huvudbyggnad består av två stycken tre våningar höga flyglar och en låg mellandel som förbinder dessa med varandra. Flygelbyggnaderna ligger snett placerade i förhållande till varandra, på ett sådant sätt att linjerna från deras axlar sammanfaller vid altaret i Karis kyrka. I den östra flygelbyggnaden finns ett kapell och en festsal samt bibliotek och gästrum. Den västra flygelbyggnaden innehåller boningsutrymmen. På området finns även två bostadshus för personalen och den så kallade kursgården (arkitekt Carl-Johan Slotte).

Västra Nylands yrkesskola vid stranden av Pumpviken är, trots att den byggdes i faser, en sammanhållen enhet. Den långa byggnaden är delvis grovputsad och delvis i tegel och är varierande i två eller tre våningar. Arkitekturen har även andra drag som är typiska för Ekelunds produktion. Bland dessa märks det flacka sadeltaket och de bandlikt placerade fönstren. Byggnadsmassan följer terrängen så att backkrönet fungerar som en avgränsad gårdsplan.

Stadshuset är en del av Ekelunds oförverkligade monumentalplan. Av den ursprungliga planen med tre olika höga byggnadsdelar placerade efter varandra förverkligades endast den låga mellersta delen.

Karis vattentorn ligger på toppen av ett berg mitt emot järnvägsstationen och dess bottenplan utgörs av två cylindrar som är förenade med en glaspassage. På toppen av tornet finns ett litet observatorium. Det vita vattentornet var ursprungligen rappat, men är numera klätt med korrugerad plåt. Trots det har Karis vattentorn valts av den internationella organisationen DOCOMOMO till ett urval som representerar finsk modernism från slutet av 1920-talet fram till 1970-talet.

Karis kapell och församlingshemmet ligger vid Karis kyrkogård på en tallmo, mitt bland tät bebyggelse. Krematoriekapellets yttre och inre ytor består av kalt, rött tegel, vilket är utmärkande för Ekelunds arkitektur fr.o.m. slutet av 1950-talet. Vid sidan om kapellet ligger församlingshemmet som med sitt pulpettak och bandlika fönsterarrangemang fogar sig i kapellets arkitektur.

Katarinahemmet är typiskt Ekelund: byggnaden är i tegel och grovputs, består av tre delar

som ligger terrasserade i terrängen, är försedd med flackt sadeltak täckt med betongtegel och byggnadens fönster ligger i huvudsak bandlikt arrangerade.

Arkeologiskt kulturarv

Arkeologisk inventering

Heilu Oy har gjort en arkeologisk inventering i planeringsområdet 2024. Rapporten över den arkeologiska inventeringen finns som bilaga till planbeskrivningen (Bilaga 7).

Området är en del av Salpausselkä åsformation och på dess norra sida finns ett utdikad våtmarksområde. Nordost om området ligger byn Svedja och tjärnen Svedjaträsket. Väster om området ligger Ekerö gårds åkrar. Området korsas av tågbanan Karis–Ekenäs som blev färdig 1873. Till järnvägen ansluter också en hållplats som tagits ur bruk. Söder om området ligger stadsdelen Grop i Ekenäs.

I området förekommer naturtypen tämligen torr moskog där det dominerande trädet är tall. Området norr om Salpausselkä är topografiskt splittrat. Norr om åsen finns bergiga backar och våtmarker. Höjdnivån i området varierar från 15 meter över havet till 52 meter över havet. De högsta punkterna i området finns i den södra delen av området och de lägsta på myren Torvströmossen i den norra delen av området.

Ekenäs område har dragit till sig bebyggelse under brons- och järnåldern. Boplatserna från järnåldern ligger cirka 20 meter över havet. Historiska kartor visar att det funnits flera medeltida byar i närheten av planeringsområdet. Med tanke på bosättning från historisk tid har området legat en aning avsides, men det har funnits flera gränser och färdleder i området eller dess närhet. Ekerö historiska bytomt ligger drygt en kilometer nordväst om området. På storskifteskartan består projektområdet huvudsakligen av Ekerö gårds skogsmarker. Den nordöstra delen av området hör till byn Kurbys marker. På en sockenkarta från mitten av 1800-talet korsas området av flera små vägar. På grundkartorna kan man se järnvägsstationen som inte längre finns.

Före inventeringen våren 2024 fanns det två kända fasta fornlämningar och 11 eventuella fornlämningar i området. Utöver dessa finns det en fyndplats i området.

En kraftledning som korsar området har inventerats 2015 (Rostedt & Schulz). Kreetta Lesell har gjort en inventering strax sydost om området 2011 i samband med förbättringen av riksväg 25 och i samband med samma projekt gjorde Katja Vuoristo en preciserande inventering 2013. Niko Anttiroiko och Lotta Friberg har granskat några objekt som är eventuella kolmilor, men för dessa gjordes ingen separat rapport.

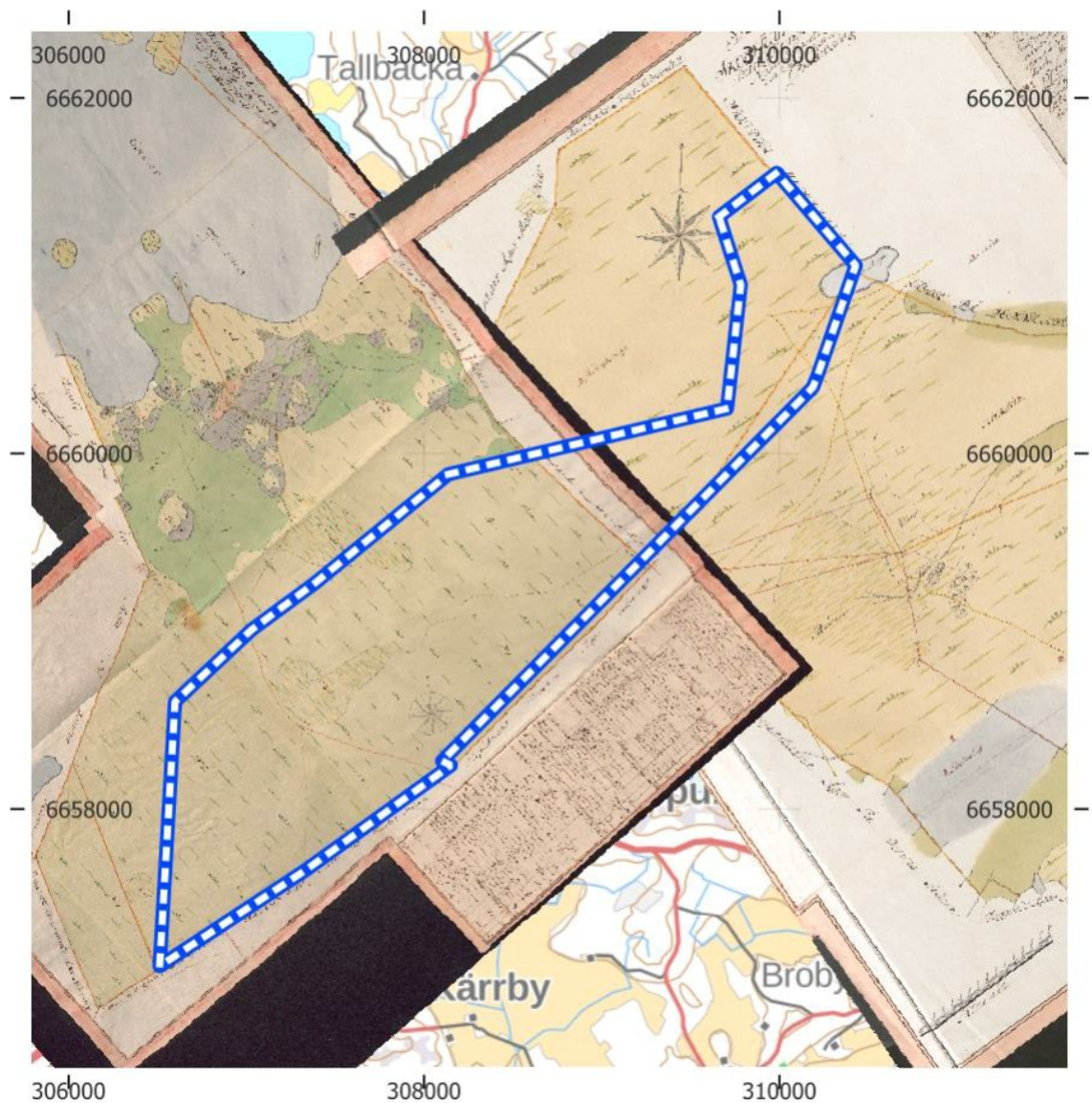

Bild 38 Utdrag ur kartorna "Pohja. B40:20/1-2 Ekerö; Karta öfver egorne med beskrifning (1765-1765)" ja Kurby; Karta öfver omkretsraer med beskrifning (1770-1770)(Kartta: Heilu Oy) Bilden visar planområdets ungefärliga avgränsning i inledningsskedet.

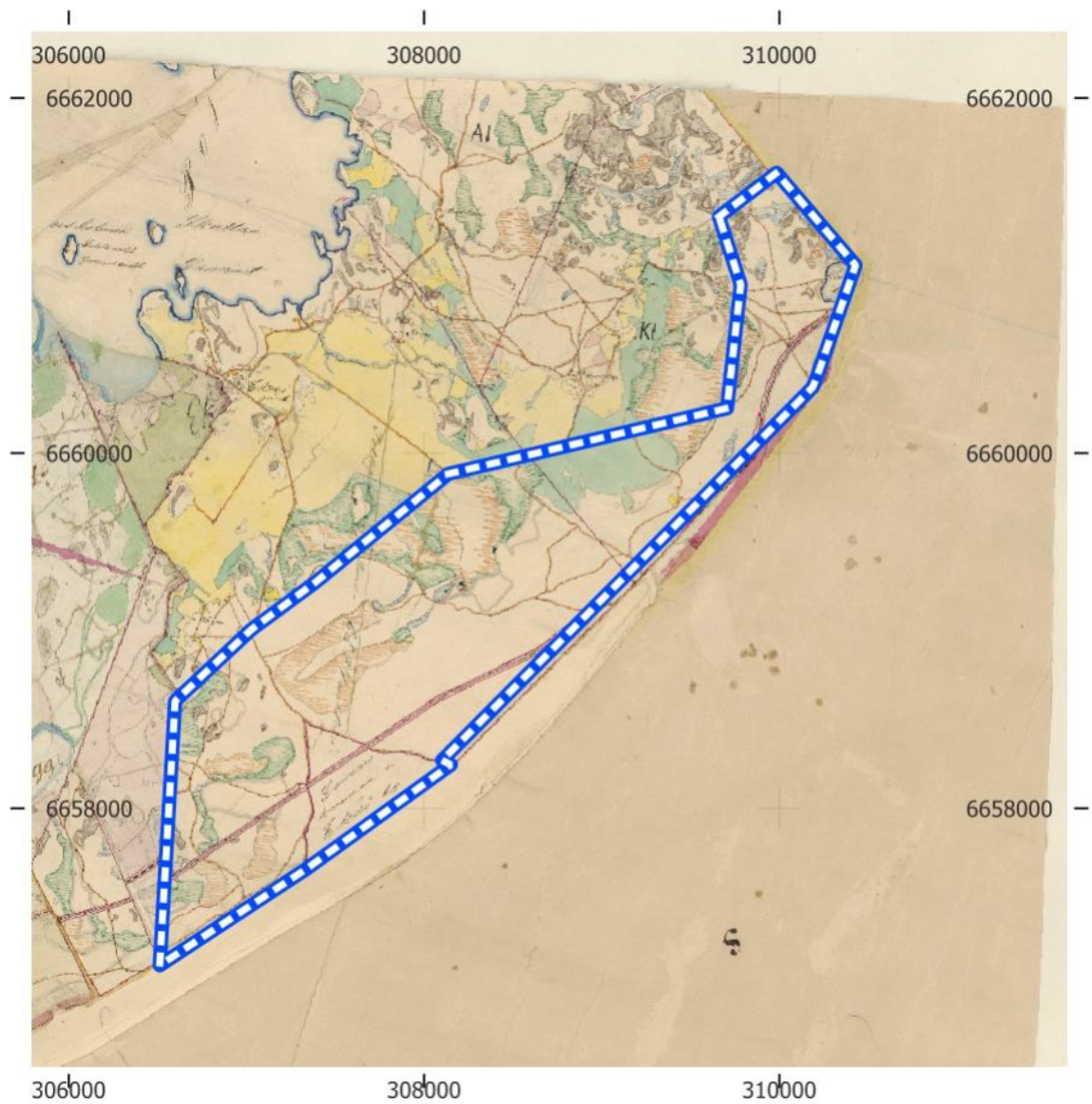

Bild 39 Utdrag ur sockenkarta 2014 04 la.* -/- - Pohja från 1842. (Karta: Heilu Oy) Bilden visar planområdets ungefärliga avgränsning i inledningsskedet.

Bild 40 Kartblad V 23 från Senatens karta från 1872. (Karta: Heilu Oy) Bilden visar planområdets ungefärliga avgränsning i inledningsskedet.

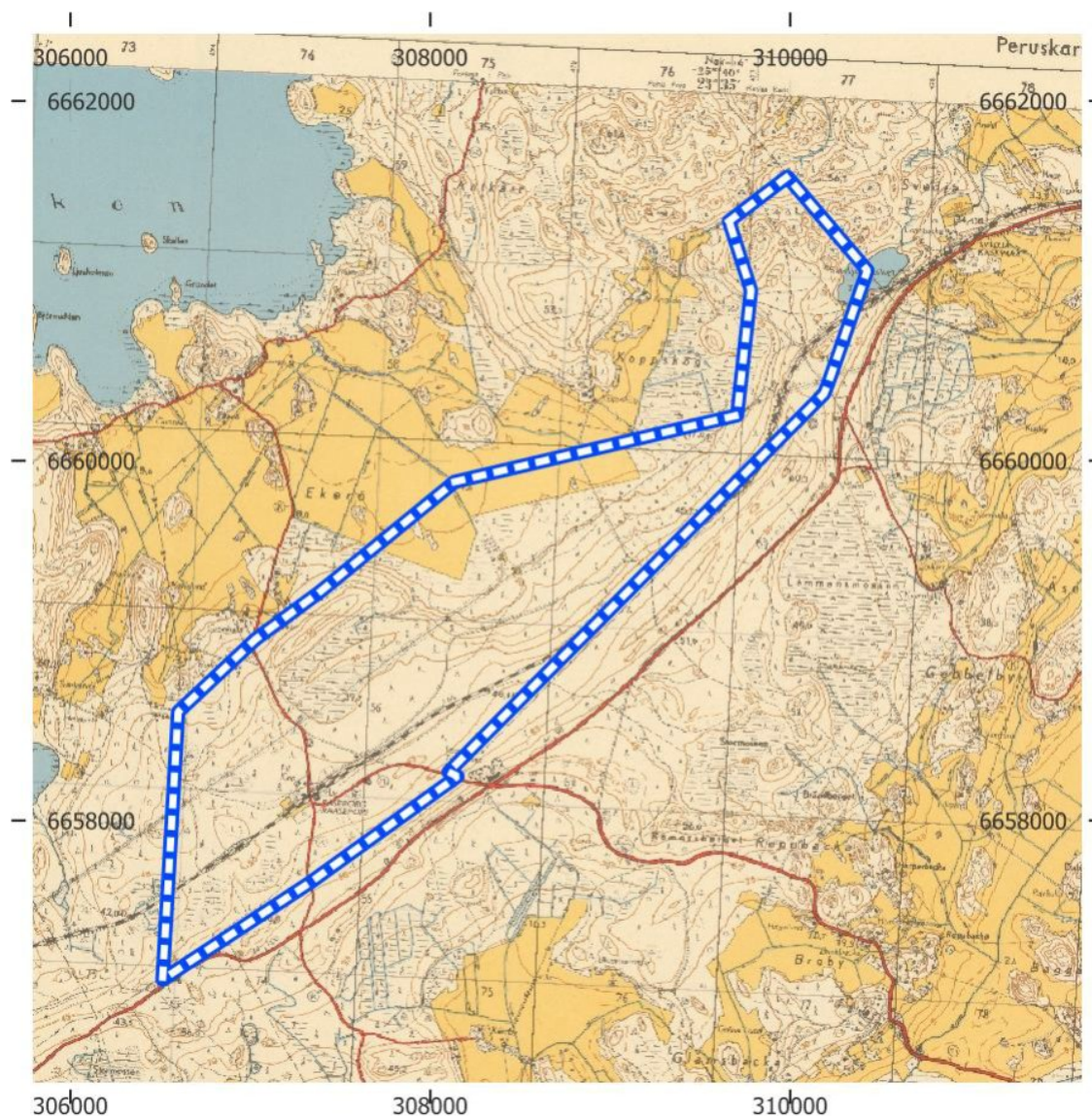

Bild 41 Utdrag ur grundkarta 2014 04 från 1950. (Karta: Heilu Oy) Bilden visar planområdets ungefärliga avgränsning i inledningsskedet.

Undersökningsmetoder

Vid förberedandet av inventeringen gjordes en genomgång av historiska kartor över området från 1700-talet till 1900-talet. Kartor söktes från Nationalarkivet och Lantmäteriverkets arkiv samt på webbplatsen Vanhakartta.fi. Från Lantmäteriverkets webbplats Vanhat kartat nedladdades kartor över området från 1900-talet. Gamla kartor placerades ovanpå en modern karta med QGIS-programmet, vilket gjorde det möjligt att jämföra förändringar som skett i området. På gamla kartor granskades arkeologiskt intressanta objekt, såsom gamla boplatser, historiska rämärken och ändrade vägsträckningar.

Under förarbetena gjordes även en genomgång av tidigare arkeologiska undersökningar i området och dess närhet samt uppgifterna för kända arkeologiska objekt i området. Material söktes från Museiverkets webbplats över kulturmiljön (www.kyppi.fi). Under förarbetena gjordes även en genomgång av Lantmäteriverkets laserskanningsmaterial (5p) samt äldre terrängskuggning för att upptäcka arkeologiskt sett intressanta terrängformer, såsom tjärdalar, kolmilor eller krigshistoriska objekt. Det fanns flera sådana objekt och baserat på fjärrkartläggningmaterial har sådana lokaliserats i området även tidigare men inte granskats i terrängen.

I området granskades till fots alla objekt och anomalier som upptäckts på gamla kartor och terrängskuggningen i samband med förarbetena. Samtidigt gjordes okulär observation och vid sådana punkter i terrängen som verkade ha potential gjordes små provstick med spade. Observationerna från inventeringen dokumenterades med fotografier och anteckningar. Observationernas lägen och de rutter som undersöktes lagrades med hjälp av handhållen gps (Garmin Montana 680, noggrannhet +/- 5–10 m)

I rapporteringsskedet fastställdes gränser för de objekt som observerats i terrängen baserat på inventeringsobservationerna och terrängskuggningen. Områdets krigshistoria och olika typer av försvarsutrustning undersöktes noggrannare med hjälp av källlitteratur. Inventeringsrapporten utarbetades i november 2023 och kartor som ansluter till den färdigställdes med hjälp av QGIS-geodataprogrammet. Fotografier för inventeringen och den ursprungliga rapporten lagrades i Heilu Oy:s arkiv i Tammerfors.

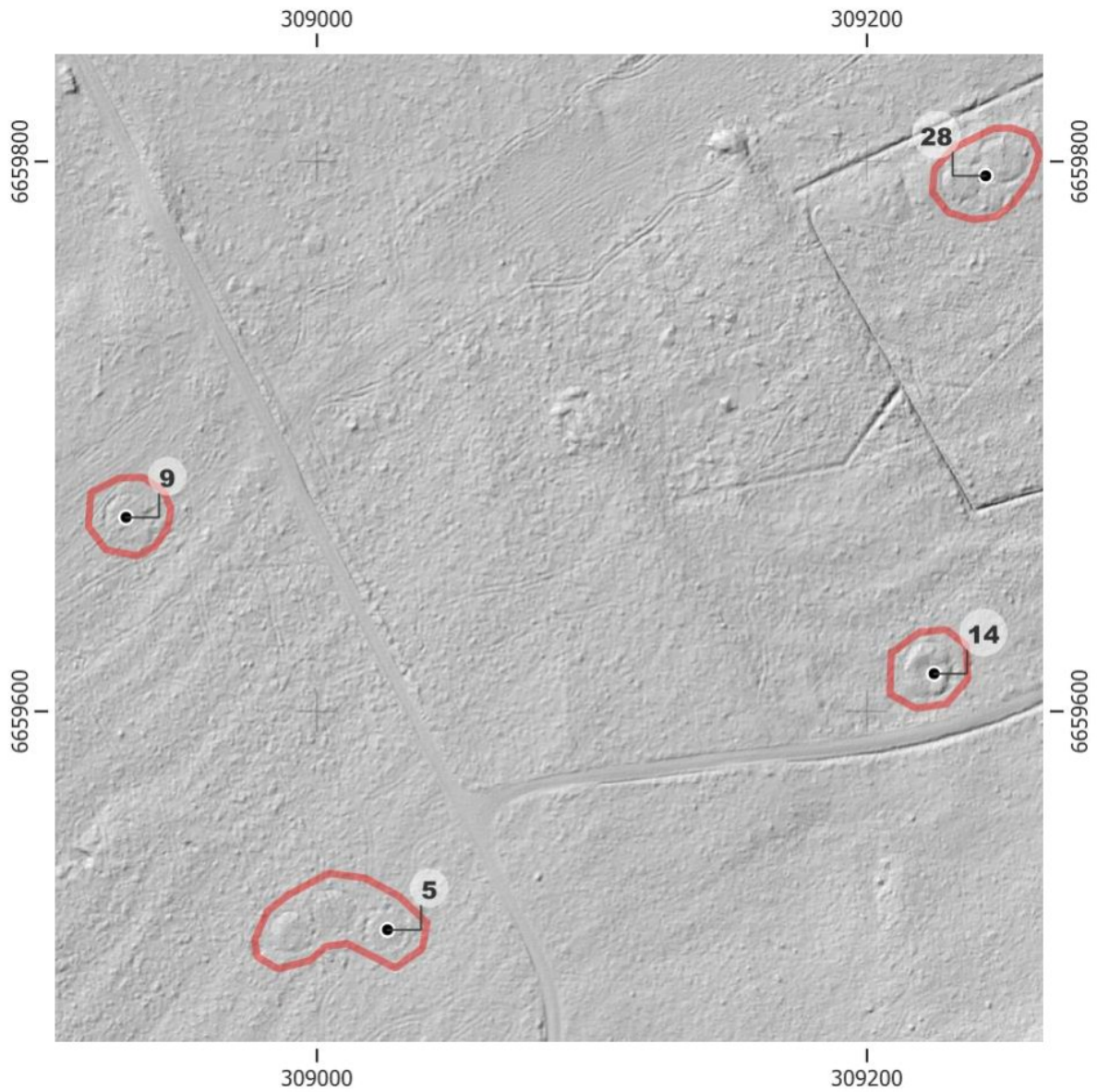

Bild 42 På Lantmäteriverkets terrängskuggning urskiljs ett stort antal runda kolmilor. På bilden visas objekt 5, 9, 14 och 28. Avståndet mellan objekten är cirka 200 meter. Skala 1: 2 500. (Karta: Heilu Oy)

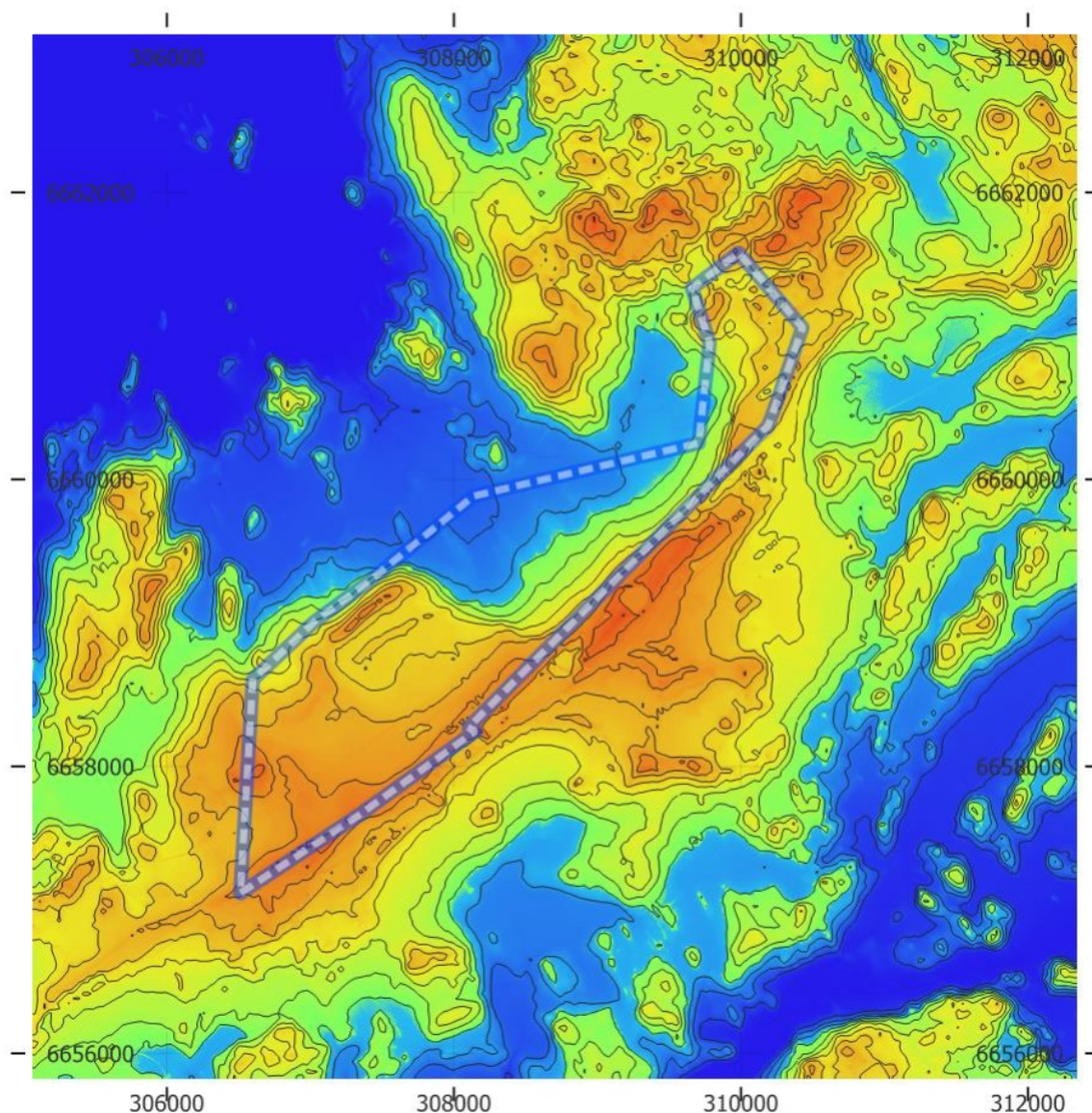

Bild 43 Karta över höjdmmodell av området. På bilden har höjdnivån under järnåldern, cirka 20 meter över havet, markerats med blått. (Karta: Heilu Oy) Bilden visar planområdets ungefärliga avgränsning i inledningsskedet.

Observationer

I området observerades flera tidigare okända kolmilor. Kolmilorna är stående milor och lämningarna av dem påminner mycket om varandra. Lämningarna av kolmilorna består av cirkelformade ringar med en diameter på cirka 15–20 meter. Milorna omges av endera ett dike eller intilliggande gropar; sannolikt har jord grävts upp i bränningsskedet för att täcka milan. En del av milorna har gjorts intill varandra på samma plats, vilket antyder att kolmilebränningen sannolikt fortsatt länge i området. Alla objekt säkerställdes genom stick med borr eller spade och i dem upptäcktes tiotals centimeter tjocka kollager. Man har utövat modernt skogsbruk i området och rört sig med maskiner i terrängen, vilket framkommer

bland annat som körspår. En del av skogsvägarna och körspåren har skadat milorna och det är ställvis svårt att se deras gränser.

Det är svårt att datera objekten baserat på externa drag. Kolmilorna härstammar sannolikt från historisk tid. Det är möjligt att de tidigaste milorna varit i bruk redan på 1600-talet och att verksamheten upphört först på 1900-talet.

I området finns endast få övriga objekt. Rösobjektet Vattusnåldskärret är ett intressant objekt. Med tanke på sin höjd (cirka 40 meter över havet) kan objektet i teorin dateras till stenåldern, men läget i kanten av en våtmark kan sannolikt också förklara en senare datering.

Fyndplatsen Bakskogen 2 är sannolikt ett föremål som någon tappat på en sporadisk plats. I området hittades också yngre material, såsom hylsor till stormgevär som ansluter till användningen av området som garnisonens övningsområde.

Om objekten undersöks noggrannare vore det bra att ta dateringsprover vid flera objekt nära varandra för att få reda på deras tidsmässiga avstånd från varandra.

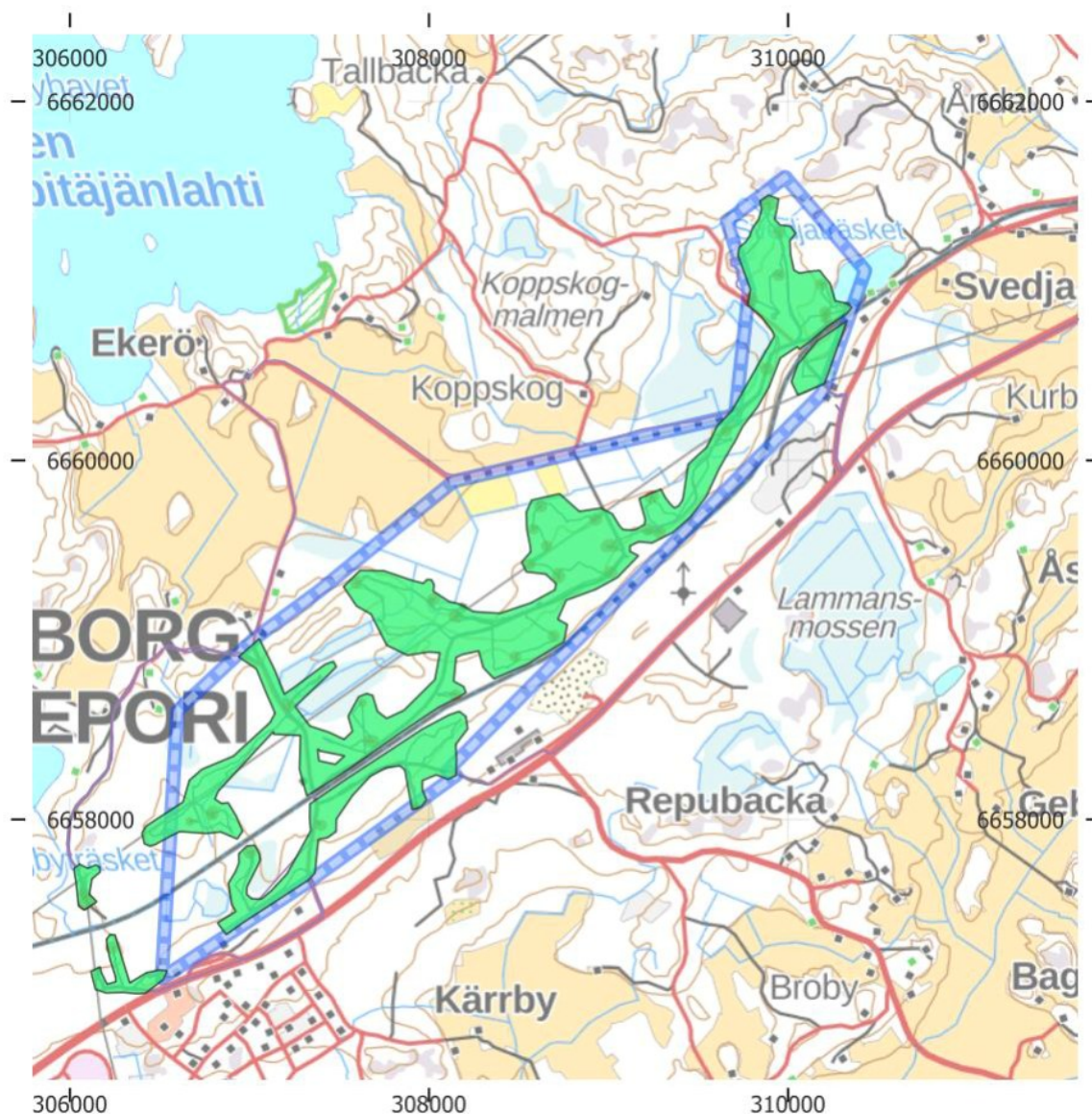

Bild 44 Områden som granskats i terrängen. MK 1 : 40 000. (Karta: Heilu Oy) Bilden visar planområdets ungefärliga avgränsning i inledningskedet.

Arkeologiska objekt

På bilden och i tabellen nedan presenteras en översiktskarta över de arkeologiska objekt som observerats i området (Bild 45). Noggrannare beskrivningar av objekten finns i rapporten över den Arkeologiska inventeringen (Bilaga 7).

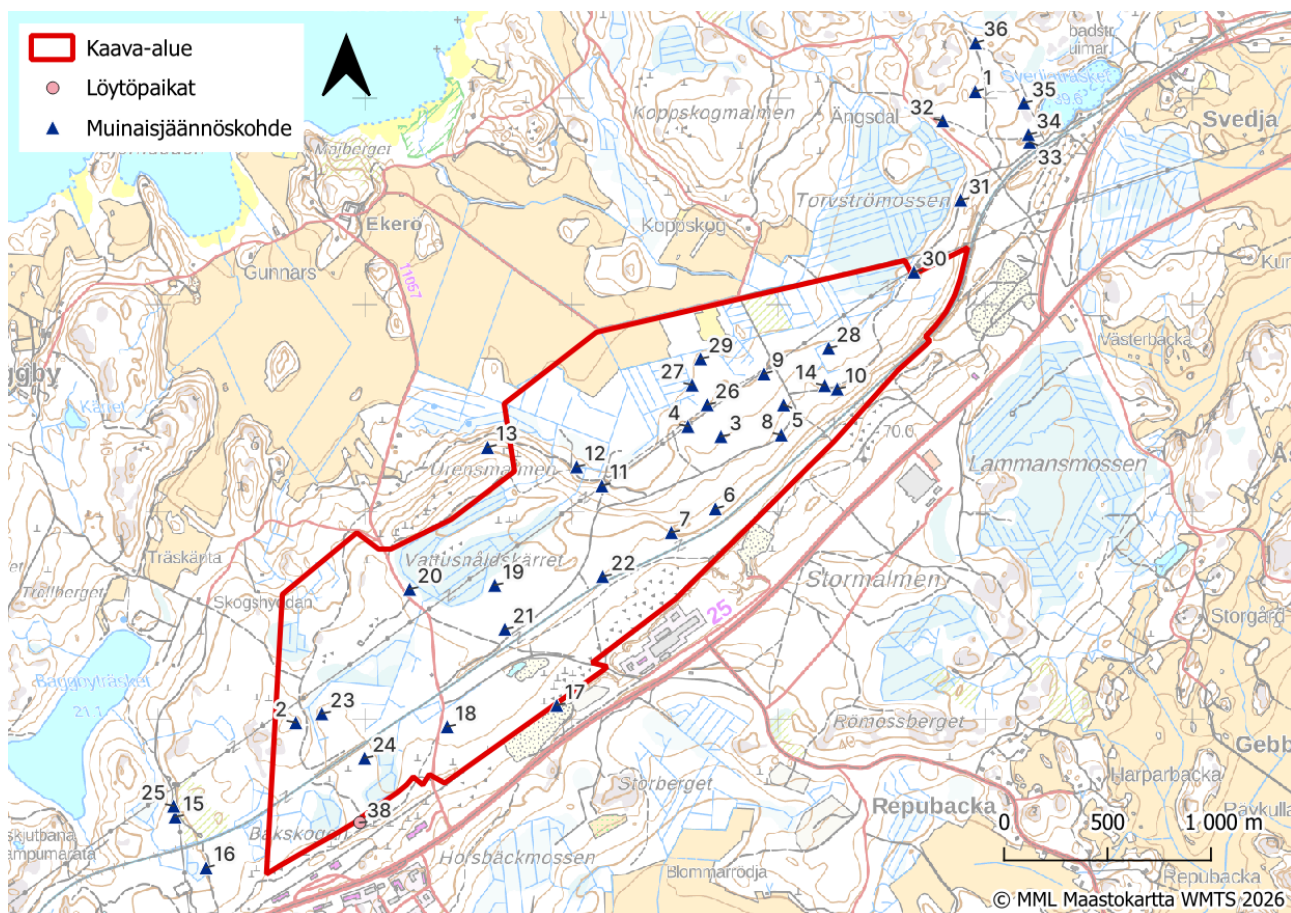

Bild 45 Objekt som observerats i den arkeologiska inventeringen

Tabell 9 Arkeologiska objekt. Objekt som inte ligger i planområdet har markerats med en stjärna*

1. Svedjaträsket*	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
2. Baskogen	fast fornlämning	stenkonstruktioner, stengropar	odaterad
3. Urensmalmen 1	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
4. Urensmalmen 2	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
5. Urensmalmen 3	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
6. Urensmalmen 4	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
7. Urensmalmen 5	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid

8. Urensmalmen 6	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
9. Urensmalmen 7	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
10. Urensmalmen 8	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
11. Urensmalmen 9	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
12. Urensmalmen 10	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
13. Urensmalmen 11*	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
14. Urensmalmen 12	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
15. Baskkogen 2*	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
16. Baskkogen 3*	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
17. Åsen 1	fast fornlämning	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
18. Åsen 3	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
19. Vattusnåldskärret	fast fornlämning, nytt objekt	Stenkonstruktioner, rösen	förehistorisk
20. Vattusnåldskärret 2	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
21. Vattusnåldskärret 3	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
22. Vattusnåldskärret 4	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
23. Baskkogen 4	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
24. Baskkogen 5	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
25. Baskkogen 6*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
26. Urensmalmen 13	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid

27. Urensmalmen 14	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
28. Urensmalmen 15	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
29. Urensmalmen 16	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
30. Torvströmossen*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
31. Torvströmossen 2*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
32. Torvströmossen 3*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
33. Svedjaträsket 2*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
34. Svedjaträsket 3*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
35. Svedjaträsket 4*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
36. Svedjaträsket 5*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
37. Svedjaträsket 6*	fast fornlämning, nytt objekt	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid
38. Baskkogen 2*	löytöpaikka	arbets- och tillverkningsplatser, kolmilor	historisk tid

Teknisk försörjning

Området korsas av en 110 kV:s elledning i nordost–sydvästlig riktning.

I planeringsområdet finns konstruktioner som ansluter till vattenförsörjning och dessa beaktas i planeringen av området.

Specialfunktioner

Området korsas av Hangö–Hyvinge-banan, som går i samma riktning som elledningen.

Miljöskydd och miljöstörningar

Planområdet ligger huvudsakligen i ett grundvattenområde som är viktigt med tanke på vattenförsörjningen och av vars grundvatten ytvatten- eller markekosystemet är direkt

beroende (1E, Ekerö 0160651). Ekerö är ett stort grundvattenområde med en sammanlagd yta på 10,31 km² och bildningsområdet har en yta på 7,37 km². I vattenvården har Ekerö fastställts som ett riskområde med god status. Risk för grundvattnets kvalitet uppstår genom klorid och lösningsmedel.

I planområdet orsakas miljöstörningar av järnvägen, som korsar området. Söder om området finns ett företag som tillverkar betongprodukter med anslutande marktäktssområden.

Social miljö

I området finns inga samlingsutrymmen eller övriga sociala miljöer. Skogarna i området kan vara viktiga för människor som rör sig i området och de kan användas till exempel för bärplockning.

3.1.3 Markägoförhållanden

Planområdet är i privat ägo. Suomi Helios P004 Ekerön kartano har arrenderat det område som ska planläggas. Den järnväg som korsar området förvaltas av Trafikledsverket. Ekerövägen som korsar området är en privat väg som förvaltas av ett väglag.

3.1.4 Markanvändningsavtal

Innan planförslaget godkänns kommer markanvändningsavtal att utarbetas med de markägare för vars fastigheter planändringen orsakar betydande värdeökning.

Villkoren i 91b § i OAL om tecknande av eventuellt markanvändningsavtal för att genomföra en detaljplan beaktas under planprocessens gång.

3.2 Planeringssituationen

Riksomfattande mål för områdesanvändningen

De riksomfattande målen för områdesanvändningen styr planeringen av markanvändningen på nationell nivå och fungerar som anvisning för den mer detaljerade planeringen. De riksomfattande målen för områdesanvändningen har i uppgift att för sin del stödja och främja uppnåendet av de allmänna målen i lagen om områdesanvändning och de mål för planeringen av områdesanvändningen som definieras i lagen. De mest centrala av dessa mål är hållbar utveckling och en god livsmiljö. De riksomfattande målen för områdesanvändningen förmedlas till den lokala planeringen i första hand via landskapsplaneringen.

Statsrådets beslut om riksomfattande mål för områdesanvändningen från 14.12.2017 trädde i kraft 1.4.2018. Beslutet förutsätter att värden i nationellt värdefulla kulturmiljöer och naturarv, objektens regionala mångfald och tidsmässiga skikt tryggas i landskapens planering och kommunernas planläggning samt i statliga myndigheters verksamhet.

Syftet med de riksomfattande målen för områdesanvändningen är:

1. att övergå till ett koldioxidsnålt samhälle,
2. en hållbar användning av naturens mångfald och kulturmiljön,
3. möjligheter att förnya näringar,
4. att möta urbaniseringens möjligheter och utmaningar.

Riksomfattande mål för områdesanvändningen är:

Fungerande samhällen och hållbara färdsätt

En polycentrisk områdesstruktur som bildar nätverk och grundar sig på goda förbindelser främjas i hela landet och möjligheterna att utnyttja styrkorna i de olika områdena understöds. Förutsättningar skapas för att utveckla närings- och företagsverksamhet samt för att åstadkomma en sådan tillräcklig och mångsidig bostadsproduktion som befolkningsutvecklingen förutsätter.

Förutsättningar skapas för en kolsnål och resurseffektiv samhällsutveckling, som i främsta hand stöder sig på den befintliga strukturen. Genom stora stadsregioner förstärks en sammanhållen samhällsstruktur.

Tillgängligheten i fråga om tjänster, arbetsplatser och fritidsområden för de olika befolkningsgrupperna främjas. Möjligheten att gå, cykla och använda kollektivtrafik samt utvecklandet av kommunikations-, färd- och transporttjänster främjas.

Betydande nya områden för boende-, arbetsplats- och servicefunktioner placeras så att de kan nås lätt med kollektivtrafik, till fots och med cykel.

Ett effektivt trafiksystem

Det riksomfattande trafiksystemets funktionsduglighet och resurshushållning främjar man genom att i första hand utveckla befintliga trafikförbindelser och nätverk. Förutsättningarna för rese- och transportkedjor som grundar sig på sam användning av olika transportformer och trafiktjänster samt fungerande knutpunkter inom gods- och persontrafiken säkerställs.

Ett av de riksomfattande målen för områdesanvändningen är att trygga kontinuiteten av internationellt och nationellt betydande trafik- och kommunikationsförbindelser och möjligheterna att utveckla dem samt möjligheterna att utveckla internationellt och nationellt betydande hamnar, flygplatser och gränsövergångsplatser.

En sund och trygg livsmiljö

Man förbereder sig på extrema väderförhållanden och översvämningar samt på verkningarna från klimatförändringen. Nytt byggande placeras utanför översvämningsriskområden eller hanteringen av översvämningsrisker säkerställs på annat sätt.

Olägenheter för miljön och hälsan som orsakas av buller, vibrationer och dålig luftkvalitet förebyggs.

Ett tillräckligt stort avstånd lämnas mellan verksamheter som orsakar skadliga hälsoeffekter eller olycksrisker och verksamheter som är känsliga för effekterna eller också hanteras riskerna på annat sätt.

Anläggningar som utgör en risk för stora olyckor, kemikaliebangårdar och bangårdar för arrangemang av transporter av farliga ämnen placeras på ett tillräckligt avstånd från bostadsområden, områden för allmänna funktioner och områden som är känsliga med tanke på naturen.

Förutsättningarna för rikets övergripande säkerhet säkerställs, i synnerhet försvarets och gränsbevakningens behov. För dessa tryggas tillräckliga regionala utvecklingsförutsättningar och verksamhetsbetingelser.

En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar

Det sörs för att den nationellt värdefulla kulturmiljöns och naturarvets värden tryggas.

Bevarandet av områden och ekologiska förbindelser som är värdefulla med tanke på naturens mångfald främjas.

Det sörs för att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation samt för att nätverket av grönområden består.

Förutsättningar för bio- och cirkulär ekonomi skapas och ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar främjas. Det sörs för att sammanhängande odlings- och skogsområden som är viktiga för jord- och skogsbruket samt områden som är viktiga för den samiska kulturen och de samiska näringarna bevaras.

En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

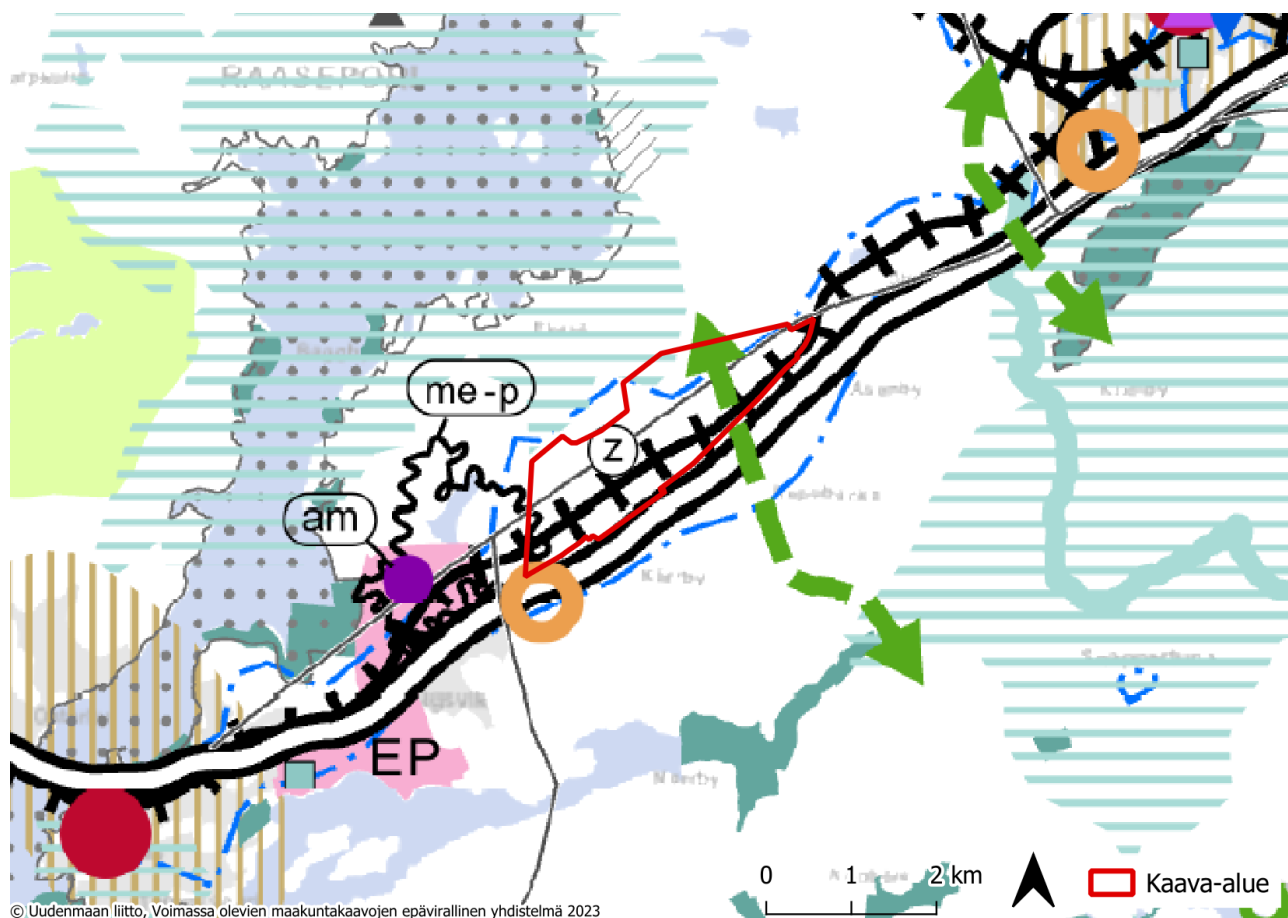
Man bereder sig på de behov som produktionen av förnybar energi har på de logistiska lösningar den förutsätter. Vindkraftverken ska i första hand placeras så att de bildar enheter som består av flera vindkraftverk.

De linjedragningar som behövs för kraftledningar och för gasrör för fjärtransport, vilka har betydelse för den nationella energiförsörjningen, och möjligheterna att realisera dem säkerställs. Befintliga kraftledningssträckningar ska i första hand utnyttjas för de nya kraftledningarna.

Landskapsplan

Raseborg berörs av etapplandskapsplanen för Västra Nyland, som är en del av planhelheten Nylandsplanen 2050. Nylandsplanen 2050 har vunnit laga kraft genom högsta förvaltningsdomstolens beslut 13.3.2023. I den gällande landskapsplanen (Nylandsplanen 2050) har planområdet anvisats delvis som ett område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden. Till planeringsområdet anvisas dessutom ett grundvattenområde, en 110 kV:s kraftledning, huvudbana och behov av grönförbindelse.

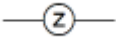

© Uudenmaan liitto, Voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmä 2023

Bild 46 Utdrag ur Nylandsplanen 2050. Planeringsområdet anges med röd avgränsning.

Planbeteckningar i planeringsområdet och dess omedelbara närhet i den inofficiella plansammanställningen över Nylands landskapsplan:

Beteckning	Beskrivning	Planeringsbestämmelse
==	Väg med en körbana av betydelse på riksnivå Med linjebeteckningen anges huvudsakligen sådana landsvägar med en körbana som är betydande för den internationella trafiken och trafiken mellan landskapen. Beteckningen omfattas av bygginskränkning enligt 33 § i MBL.	På trafikleden eller i dess omedelbara närhet tillåts inte åtgärder som försämrar servicenivån för långväga trafik, kollektivtrafik eller transporter. Vid byggandet av nya anslutningar ska säkerställas att anslutningen kan förverkligas utan att vägens smidighet eller säkerhet äventyras. Vägen kan omfatta även två körbano till de delar som anges i utredningar och planer.
	Huvudbana Med linjebeteckningen anges banor som är av betydelse på riksnivå och landskapsnivå. Beteckningen omfattas av bygginskränkning enligt 33 § i MBL.	

	<p>Område för handel</p> <p>Med objektsbeteckningen anges stora detaljhandelsenheter av regional betydelse utanför områden för centrumfunktioner.</p> <p>De utvecklas för sådan handel som kräver mycket utrymme, som inte konkurrerar med handeln i centrum och som normalt har en låg besöksfrekvens.</p> <p>I dimensioneringen för en stor detaljhandelsenhet av regional betydelse räknas också affärsutrymme av lokal betydelse.</p>	<p>På ett område som anges med beteckningen för område för handel kan i samband med den mer detaljerade planeringen anvisas utrymmeskrävande detaljhandel som är stora detaljhandelsenheter av regional betydelse.</p> <p>Områdena för handel och maximidimensioneringarna för dem anges i tabellen som finns i slutet av planeringsbestämmelserna.</p> <p>Läget och omfattningen för ett område för handel som angetts med objektsbeteckning ska avgöras i samband med den mer detaljerade planeringen så att området bildar en tillräckligt stor funktionell helhet.</p> <p>Därtill ska man se till att förverkligandet av tjänster på området för handel tidsmässigt har kopplats till hur området kan nås med kollektivtrafik och i mån av möjlighet även till fots och med cykel.</p>
	<p>Behov av grönförbindelse</p> <p>Med utvecklingsprincipbeteckningen anges de behov av förbindelser i det ekologiska nätverket och rekreativnätet på landskapsnivå som förutsätter samordning med den övriga markanvändningen för att de ska kunna förverkligas. Beteckningen anger inte förbindelsens exakta placering eller bredd i terrängen.</p>	<p>I den mer detaljerade planeringen ska ses till att förbindelsebehovet som anges med beteckningen bevaras eller förverkligas på ett sätt som tryggar arternas möjligheter att röra sig, rekreativ- och friluftsmöjligheterna samt som upprätthåller landskaps- och naturvärdena. Då grönförbindelsens exakta läge avgörs ska man ta reda på om förbindelsen har förutsättningar att utgöra en del av det större ekologiska nätverket och rekreativnätet.</p>
	<p>Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden</p> <p>Med egenskapsbeteckningen anges nationellt värdefulla landskapsområden och landskapssevärdheter (statsrådets beslut 1995) och områden, vägar och objekt som hör till den byggda kulturmiljön av riksintresse (RKY 2009) samt kulturmiljöer av intresse på landskapsnivå (Missä maat on mainiommat 2016) samt riksomfattande landskapsvårdsområden (NVL 32 §).</p>	<p>I den mer detaljerade planeringen samt vid byggandet och användningen ska värdena hos kulturmiljöerna av riksintresse och naturarvet tryggas. Värdena hos kulturmiljöerna av intresse på landskapsnivå och naturarvet ska tas i beaktande i utvecklingen av områdena.</p> <p>I planeringen av området ska den i landskapsplanen åsyftade, ändamålsenliga markanvändningen samt områdets landskaps- och kulturmiljövärden bedömas och samordnas.</p>

	<p>Kraftledning</p> <p>Med linjebeteckningen anges befintliga kraftledningar på 110 kV och 400 kV och betydande havskablar samt förbindelser som utvecklas längs befintliga ledningsgator. Beteckningen omfattas av bygginskränkning enligt 33 § i MBL.</p>	<p>I planeringen av områdesanvändningen ska bestämmelserna om skyddsavstånd till kraftledningar tas i beaktande.</p>
	<p>Grundvattenområde</p> <p>Med egenskapsbeteckningen anges grundvattenområden som klassificerats som viktiga för vattenförsörjningen och som lämpliga för vattenförsörjning. Med egenskapsbeteckningen anvisas också grundvattenområden som bör tryggas med tanke på ytvattensystem och terrestra ekosystem. Avgränsningen av grundvattenområdena baserar sig på miljöförvaltningens utredningar.</p>	<p>De åtgärder som berör området ska planeras så att de inte äventyrar grundvattnets kvalitet, mängd eller vattenanskaffningsbruk. I planeringen av markanvändningen på grundvattenområden ska vattenvårdsplanen för Nylands landskap och skyddsplanerna för grundvattenområden tas i beaktande. Målet är att minska på risker som hotar grundvattnets kvalitet eller att grundvattenförekomsten blir mindre givande.</p> <p>I den mer detaljerade planeringen ska man fästa uppmärksamhet särskilt vid mark- och grundvattenförhållanden samt beakta skyddsområdena för de vattentäkter som ligger på grundvattenområden. Man ska kontrollera de senaste uppgifterna om grundvattenområden hos miljöförvaltningen.</p>
	<p>Försvarsmaktens bullerområde</p> <p>Med egenskapsbeteckningen anges de bullerområden som följer av försvarsmaktens verksamhet och där bullret (LRden) från skjut- och övningsområden är över 55 dB eller bullret från skjutbanan överskrider 65 dB (LAImax).</p>	<p>I samband med den mer detaljerade planeringen av området ska bestämmelserna om miljöbuller tas i beaktande. Vid planeringen av nya, eventuellt bullerkänsliga funktioner på området ska beredas möjlighet för försvarsmakten att lämna ett utlåtande.</p>

Planeringsområdet berörs även av Nylandsplanens allmänna planeringsbestämmelser.

Enligt de allmänna planeringsbestämmelserna för Nylandsplanen 2050 är landskapsplanens beteckningar generella. Landskapsplanens översiktlighet berör planens innehåll, framställningssätt och tolkning. Lösningarna som gäller områdesanvändningen ska preciseras i den mer detaljerade planeringen eller i samband med myndighetsbeslut.

Allmänna planeringsbestämmelser:

Hållbar styrning av tillväxten samt färdväg och logistik

Vid planeringen av områdesanvändningen ska man främja hållbara lösningar för stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till klimatförändringen.

Region- och samhällsstrukturen ska utvecklas så att den stöder sig på den befintliga strukturen.

Åretruntboende och arbetsplatsbyggande ska i första hand styras till de centrum, huvudstadsregionens kärnzonen, utvecklingszoner för tätortsfunktioner och servicekoncentrationer som anges i landskapsplanen. Utvecklingen av trafikförbindelser mellan centrumen ska stödjas, i synnerhet utgående från kollektivtrafiken.

De befintliga tätorterna ska utvecklas så att markanvändningen kompletteras och effektiveras och att deras struktur funktionellt sett blir mångsidigare. I den mer detaljerade planeringen som gäller tätorterna ska möjligheterna att gå, cykla och använda kollektivtrafik samt tillgängligheten till dagliga tjänster främjas. Därtill ska tillräckliga rekreativsmöjligheter och rekreativförbindelser till rekreativsområden på landskapsnivå tryggas.

Nya bostads- och arbetsplatsområden ska planeras så att de uppfyller kriterierna för en hållbar miljö: områdena ska vara belägna i region- och samhällsstrukturen och byggandets omfattning och effektivitet ska vara sådana att det skapar förutsättningar för mångsidig verksamhet, närservice och kollektivtrafikförbindelser samt för att korta resor för att uträtta ärenden kan göras till fots eller med cykel.

Byggande av bostäder och arbetsplatser utanför centrum, servicekoncentrationer och utvecklingszoner för tätortsfunktioner som anges i landskapsplanen ska i första hand äga rum invid den befintliga samhällsstrukturen. Då byggandet styrs ska man se till att så effektivt som möjligt utnyttja den befintliga infrastrukturen, tjänsternas tillgänglighet och förutsättningarna för hållbara färdsätt.

I den mer detaljerade planeringen ska man sträva efter att minimera olägenheter på grund av buller, skakningar och utsläpp som orsakas av trafiken.

Handel och näringar

Den undre gränsen för storleken på en stor detaljhandelsenhet av regional betydelse är 4 000 m²-vy, om utredningar inte visar något annat och om det inte bestäms något annat i dessa planeringsbestämmelser. Med en stor detaljhandelsenhet av regional betydelse avses också ett sådant område för detaljhandel bestående av flera affärer som till sina verkningar kan jämföras med en stor detaljhandelsenhet av regional betydelse.

Miljöns resurser och dragningskraft

I den mer detaljerade planeringen och områdesanvändningen ska områdenas värdefulla särdrag tas i beaktande och naturens, landskapets och kulturmiljöns värden tryggas. I den mer detaljerade planeringen ska man kontrollera de senaste uppgifterna om värdefulla områden, objekt och förbindelser som ingår i myndighetsbeslut, inventeringar eller register samt noggrannare gränser för områden och objekt.

Det ska tas i beaktande vilken betydelse vidsträckta, sammanhängande natur- och kulturlandskapsområden har för stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till

klimattförändringen, för utvecklingen av jord- och skogsbruket och näringar som stöder dem samt för naturens mångfald och rekreationsbruk. Man ska undvika att vidsträckta, sammanhängande obebyggda områden splittras och att deras areal blir mindre, särskilt på områden som ligger utanför utvecklingszonerna för tätortsfunktioner. Utvecklingen av helheten med Helsingforsregionens grönbälte ska tas i beaktande i den mer detaljerade planeringen.

I den mer detaljerade planeringen ska man ta i beaktande områden som hör eller har föreslagits till programmet Natura 2000, trygga områdenas enhetliga karaktär, bedöma vilka konsekvenser planen har för området och se till att de naturvärden hos området som ligger som grund för att området har föreslagits till eller tagits med i nätverket Natura 2000 inte avsevärt försämras. Planens konsekvenser och krav för godkännande ska utvärderas på det sätt som föreskrivs i naturvårdslagen. Vid konsekvensbedömningen ska eventuella samkonsekvenser med andra planer och projekt tas i beaktande. I planeringen ska användas de områdesgränser som ingår i Statsrådets beslut om Naturaområden samt de senaste Natura-datablanketterna.

I den mer detaljerade planeringen ska vattenvården främjas och strävas efter att vattnens ekologiska status förbättras.

På skärgårdsområden ska skärgårdsnäringarnas verksamhets- och utvecklingsförutsättningar, möjligheterna att använda områdena för rekreation, åretruntboende, fritidsboende och turism tas i beaktande. Därtill ska sjötrafik och teknisk försörjning av betydelse på landskapsnivå samt Försvarens och gränsbevakningens verksamhetsförutsättningar tas i beaktande. I den mer detaljerade planeringen ska bevarandet av naturens, landskapets och kulturmiljöns värden, förbättrandet av miljöns tillstånd och främjandet av vattenvården tas i beaktande.

Energi och teknisk försörjning

Övergången till ett energisystem som är hållbart för klimatet ska främjas. I den mer detaljerade planeringen ska man främja hållbar användning av naturtillgångar, cirkulär ekonomi och bioekonomi, produktion av förnybar energi och utnyttjande av spillvärme. Vid byggande ska hållbar marksubstanshantering främjas.

I planeringen av vidsträckta produktionsområden för solenergi ska områdena i första hand placeras i närheten av den befintliga samhällsstrukturen och elnätets anslutningspunkter med beaktande av miljöns värden och specialvillkor.

I den mer detaljerade planeringen ska verksamhetsförutsättningarna och utvecklingsbehoven för den samhällstekniska försörjningens nät och anläggningar tas i beaktande.

Områden för cirkulär ekonomi som är avsedda för sortering, hantering och tillfällig lagring av avfall ska inte placeras i närheten av bosättning eller annan verksamhet som är känslig för miljöolägenheter. Vilka skyddsavstånd som behövs, hur miljöolägenheterna kan förebyggas och vilken inverkan trafiken har ska utredas i den mer detaljerade planeringen.

I planeringen av ett vindkraftsområde ska Försvarmaktens verksamhetsförutsättningar tryggas genom att beakta de begränsningar som medförs av Försvarmaktens verksamhet, såsom radarsystem och tryggandet av radioförbindelser.

Miljöolägenheter

I den mer detaljerade planeringen ska anläggningar och magasin som medför risk för en storolycka tas i beaktande. I den mer detaljerade planeringen ska de senaste uppgifterna som berör dessa kontrolleras med säkerhets- och kemikalieverket Tukes och ett utlåtande ska begäras av räddningsmyndigheten.

I den mer detaljerade planeringen ska skjutbanor av betydelse på landskapsnivå och försvarmaktens skjutbanor tas i beaktande. Därtill ska de begränsningar som lokala utomhusskjutbanor medför för markanvändningen tas i beaktande. I den mer detaljerade planeringen och användningen av skjutbanor ska det buller som orsakas av skjutbanan tas i beaktande. Betydande miljöolägenheter ska förhindras med tekniska lösningar och/eller genom att tillräckliga skyddsområden anvisas.

Planeringsrekommendation som gäller hela området

Det är möjligt att planera vindkraftsområden på lokal nivå utanför landskapsplanens vindkraftsområden. Det förutsätter att landskapsplanens centrala mål inte äventyras.

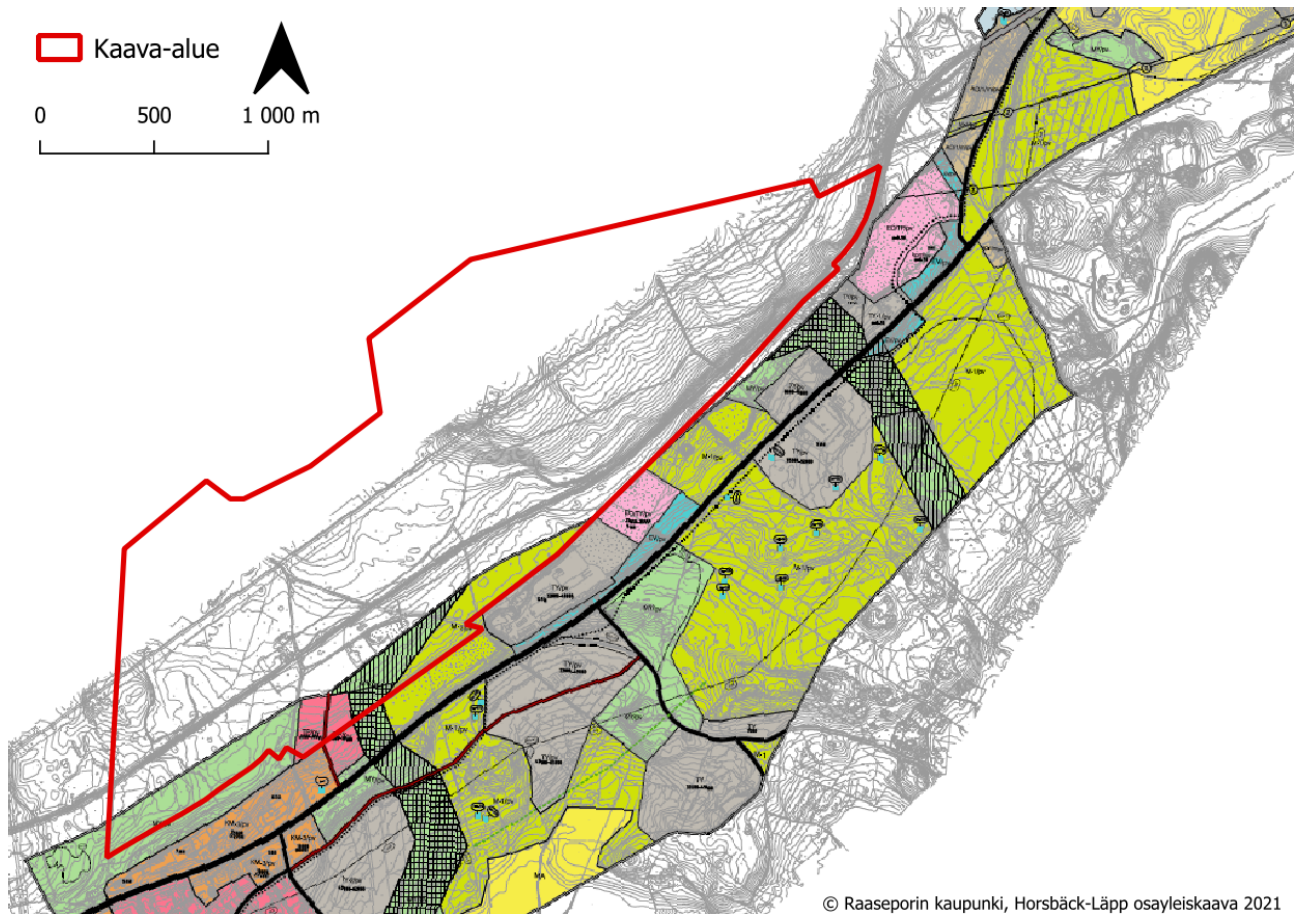
Vid planeringen ska man ta i beaktande vindkraftsområdenas konsekvenser för miljön, i synnerhet konsekvenserna för landskapet, kulturmiljön, naturen och livsmiljön samt begränsningarna som trafiken medför.

Generalplan

De områden som ingår i delgeneralplanen har huvudsakligen anvisats som jord- och skogsbruksdominerat område. Delgeneralplanen för Horsbäck-Läpp har godkänts av Raseborgs stadsfullmäktige 23.9.2019, 89 §.

Pojovikens delgeneralplan (1028) berör till en liten del den norra delen av planeringsområdet (Bild 47). Pojo kommunfullmäktige har godkänts Pojovikens delgeneralplan vid sitt möte 8.6.1992, 54 §.

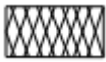
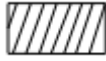

© Raaseporin kaupunki, Horsbäck-Läpp osayleiskaava 2021

Bild 47 Planeringsområdet ligger delvis i Horsbäck-Läpp delgeneralplaneområde.

Planeringsområdet berörs av följande beteckningar och bestämmelser i Horsbäck-Läpp delgeneralplan:

Beteckning	Bestämmelse
M-1	JORD- OCH SKOGSBRUKSDOMINERAT OMRÅDE. På området tillåts endast byggande som anknyter till jord- och skogsbruk. Reparation och mindre utvidgningar av befintliga byggnader är tillåtet.
MY	JORD- OCH SKOGSBRUKSDOMINERAT OMRÅDE MED SÄRSKILDA MILJÖVÄRDEN Beteckningen anger områden med miljövärden. Det är tillåtet att anlägga friluftsleder på området.
	DELOMRÅDE SOM UTGÖR DEL AV EKOLOGISK KORRIDOR PÅ LANDSKAPSNIVÅ. Åtgärder som ändrar landskapet bör utföras så, att det ekologiska nätverkets funktionalitet säkerställs.
	DELOMRÅDE SOM UTGÖR DEL AV EKOLOGISK KORRIDOR PÅ LANDSKAPSNIVÅ.

	Delområdet bör detaljplaneras i samband med detaljplaneringen av område som gränsar intill. Vid mera detaljerad planering och förverkligande av området bör man se till att funktionalitet för det ekologiska nätverket på landskapsnivå.
TP	OMRÅDE FÖR ARBETSPLATSER På området får placeras kontors- och servicearbetsplatser, industri som inte orsakar olägenheter för miljön samt affärslokaler och lagring i anslutning till dem. Högst 10 % av den byggda våningsytan på tomten får användas för butikslokaler som har anknötning till det huvudsakliga användningsändamålet för tomten. På området får inte placeras en stor detaljhandelsenhet, centrumorienterad specialhandel eller över 400 m ² dagligvaruhandel. Byggandet ska basera sig på en detaljplan.
	Nya vägar och linjer

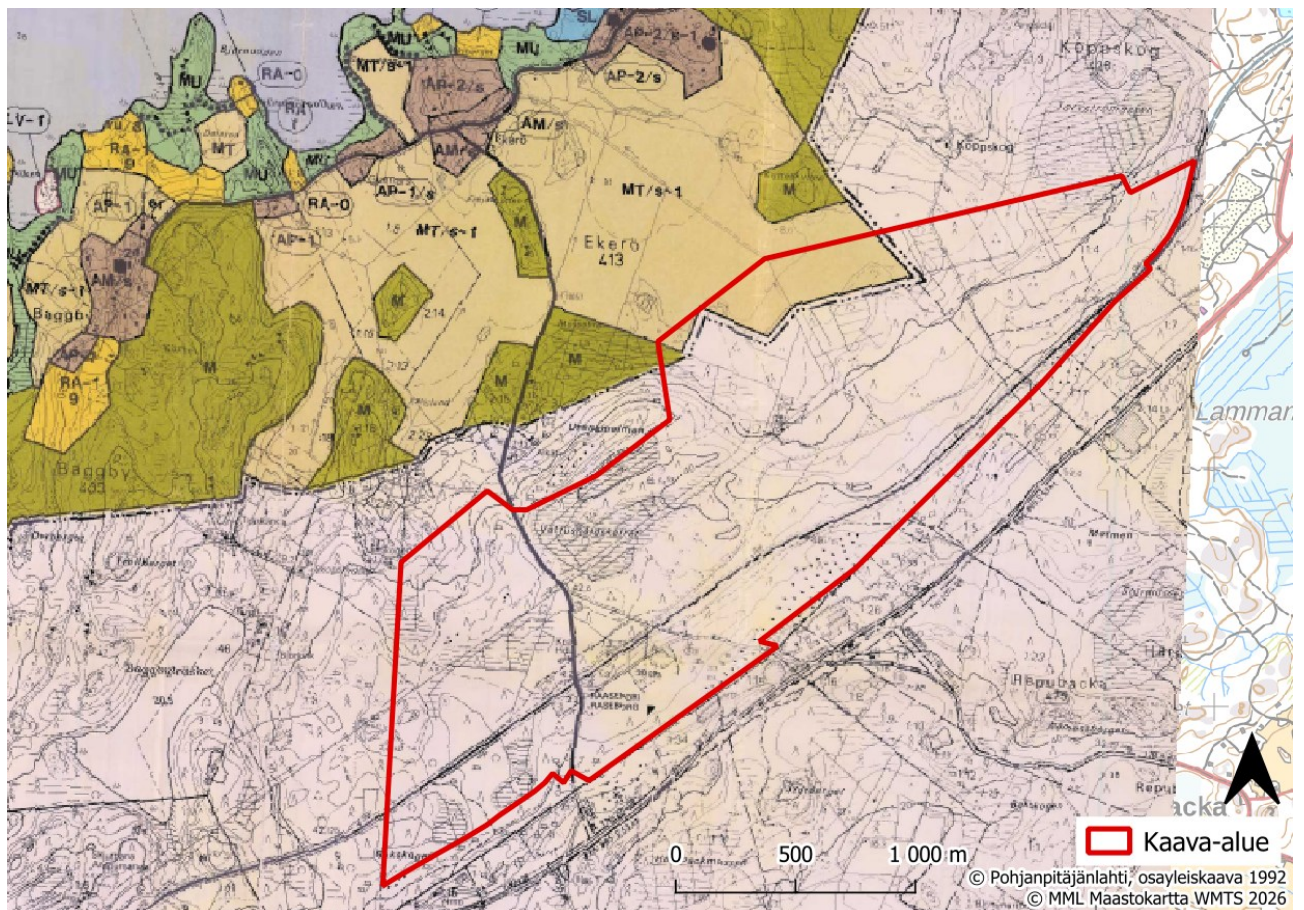
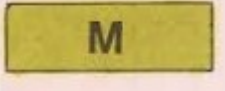

Bild 48 Planeringsområdet ligger delvis i området för Pojovikens delgeneralplan.

Planeringsområdet berörs av följande beteckningar och bestämmelser i Pojovikens delgeneralplan.

Beteckning	Bestämmelse
------------	-------------

	<p>Jord- och skogsbruksdominerat område</p> <p>Byggandet ska med tanke på sitt och sin stil ansluta till befintliga driftcentrum eller området längs vägen eller placeras på skogsöar med lämplig terräng och lämpligt landskap.</p> <p>Enligt 31 § 1 mom. i bygglagen bestäms att det inte är tillåtet att bygga industribyggnader i området och inte heller placera industriområden eller industrianläggningar.</p>
	<p>Jord- och skogsbruksområde</p> <p>Enligt 31 § 1 mom. i bygglagen bestäms att det endast är tillåtet att uppföra ekonomibygnader som betjänar jord- och skogsbruk i området.</p> <p>Byggandet ska med tanke på sitt och sin stil ansluta till befintliga driftcentrum eller området längs vägen eller placeras på skogsöar med lämplig terräng och lämpligt landskap.</p> <p>Nya byggnader får inte sträcka sig närmare än 250 meter från strandlinjen.</p>

Detaljplan

I planeringsområdet finns ingen gällande detaljplan. De närmaste detaljplanerna finns intill planeringsområdet för solkraftsområdet.

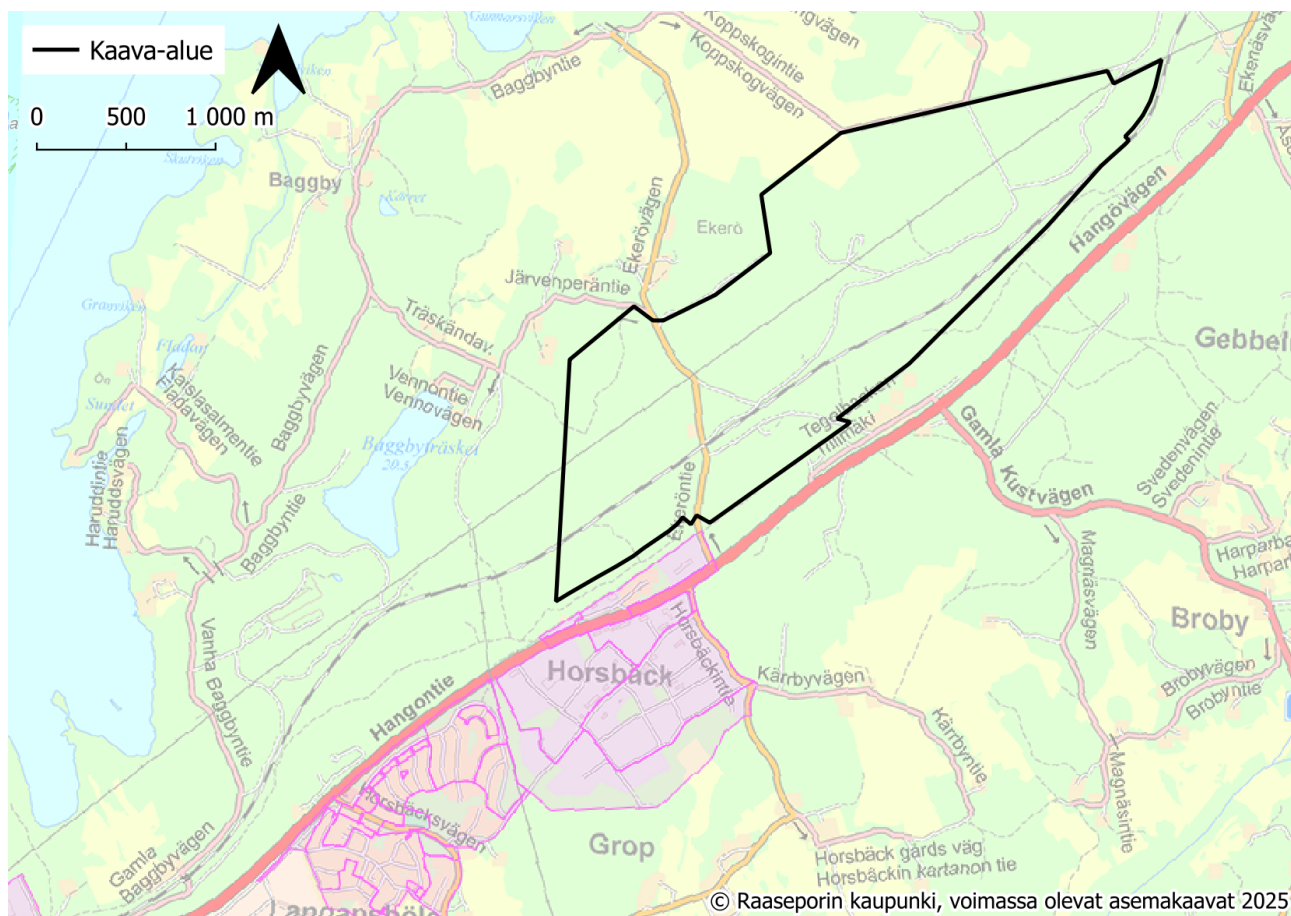

Bild 49 Skärmbild från Raseborgs stads karttjänst. De gällande detaljplanerna har markerats med rosa färg. Avgränsningen av planområdet för Ekerö gårds solkraftsområde har lagts till med svart färg på bilden.

Aktuella detaljplaner

Längs riksväg 25 i Horsbäck har två detaljplaner påbörjats för att möjliggöra nya planskilda korsningar. Detaljplanerna ligger delvis i området för detaljplanen för Ekerö gårds solkraftspark. Planeringen av de aktuella planerna samordnas.

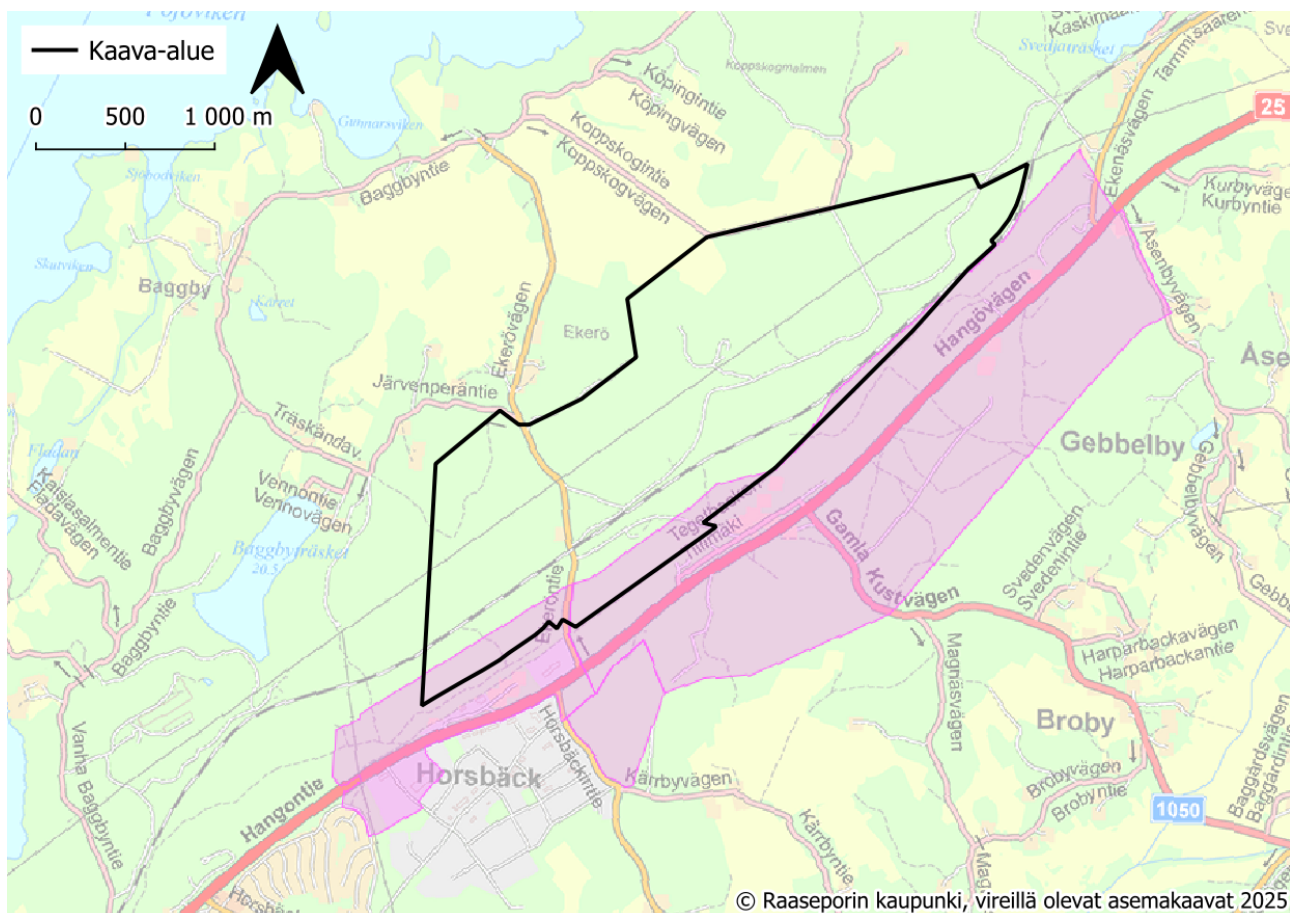

Bild 50 Skärmbild från Raseborgs stads karttjänst. De aktuella detaljplanerna har markerats med rosa färg. Avgränsningen av planområdet för Ekerö gårds solkraftsområde har lagts till med svart färg på bilden.

Trafikområde RV25 Horsbäck, detaljplan och detaljplaneändring, planprojekt 7016

Anhängiggörandet av planen har kungjorts 17.5.2024.

Området ligger runt riksväg 25 i Horsbäck och omfattar ett avsnitt av Halpahallis underfart i väst till Tegelbackens sandtäkt i ost (Bild 50). Till planområdet har man även anslutit den så kallade Horsbäck II-planen, som staden berett redan tidigare.

Syftet med detaljplaneändringen är att möjliggöra en planskild korsning som betjänar hela Horsbäck industriområde. Med samma detaljplan bör det säkerställas att fastigheterna i området kan ansluta till nya parallella gator som byggs till följd av den planskilda korsningen.

Raseborgs stadsstyrelse beslöt vid sitt möte 13.5.2024, 179 §, att utfärda byggförbud till området enligt 53 § i MBL. Byggförbudet träder i kraft 31.5.2024 och gäller i två år.

Byggförbudsområdet ligger runt riksväg 25 i Horsbäck och omfattar avsnittet mellan underfarten till Gropvägens anslutning och Ekerövägens anslutning.

Trafikområde VT25 Gebbelby, detaljplan, planprojekt 7017

Anhängiggörandet av planen kungjordes 17.5.2024.

Området ligger längs riksväg 25 norr om Gebbelby och omfattar avsnittet mellan Tegelbackens sandtäkt i väst och Ekenäsvägens anslutning i öst (Bild 50). Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en planskild korsning och öka industri-, lagrings-, logistik- och arbetsplatsområdena i planområdet. Med samma detaljplan bör det säkerställas att fastigheterna i området kan ansluta till nya parallella gator som byggs till följd av den planskilda korsningen.

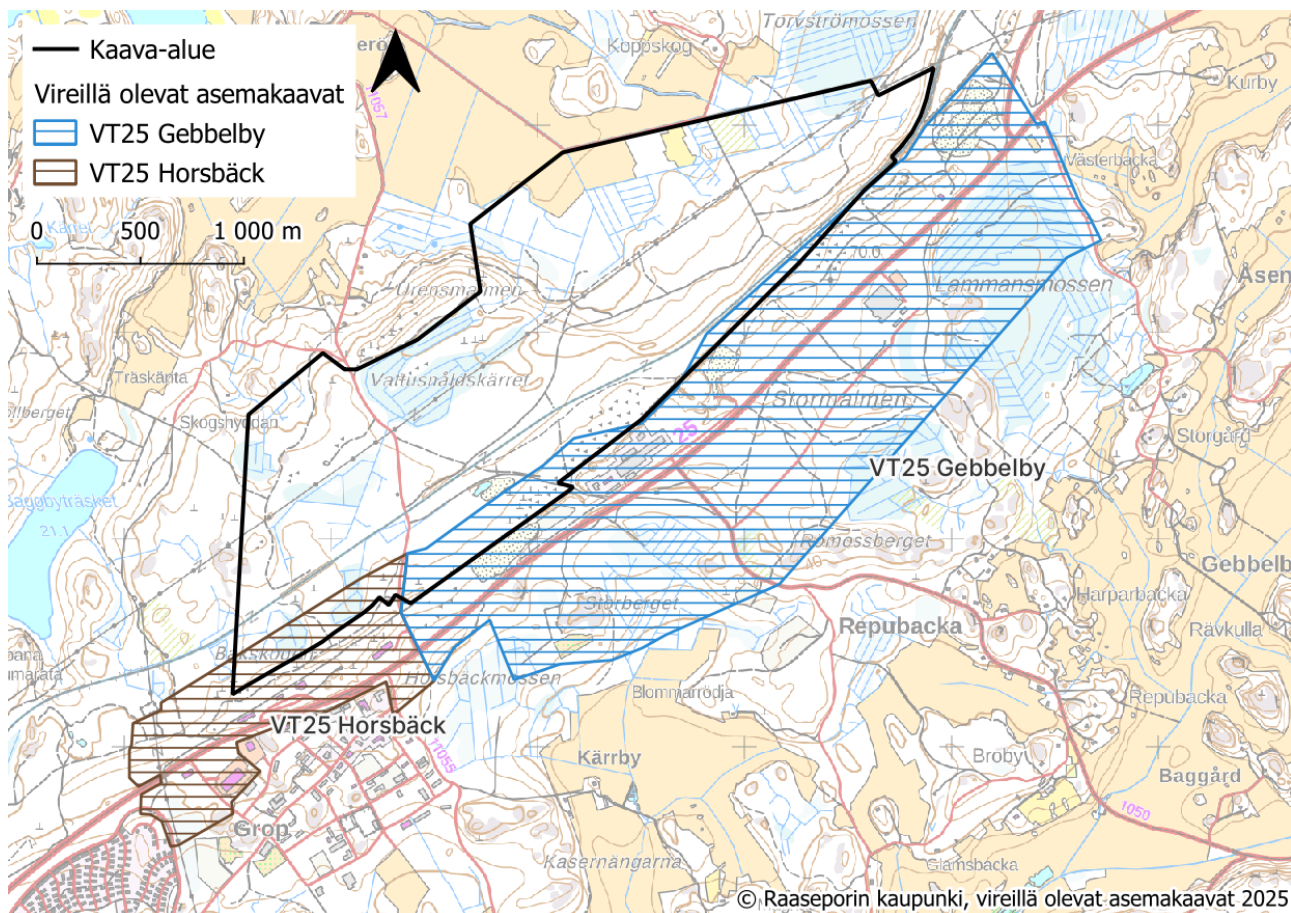

Bild 51 Aktuella detaljplaner som ansluter till trafikområde RV25 som ligger delvis i planeringsområdet för Ekerö gårds solkraftspark.

Byggnadsordning

Raseborgs stads byggnadsordning har godkänts av stadsfullmäktige 26.5.2025 och den har trätt i kraft 2.6.2025.

Byggförbud

I området gäller inget byggförbud.

4 DETALJPLANERINGENS SKEDEN

4.1 Behov av detaljplanering

Statens myndighet (Tillstånds- och tillsynsverket) har framfört att en detaljplan ska utarbetas i området för projektet.

4.2 Inledande av planeringen samt anhängiggörande

Raseborgs stadsstyrelse har genom sitt beslut 9.12.2024 (468 §) beslutat att godkänna avtalsutkastet om påbörjandet av detaljplaneändringen.

Programmet för deltagande och bedömning har varit framlagt från och med 13.6.2025. Under framläggandet har intressenterna haft möjlighet att framföra sin åsikt. Om framläggandet har informerats i lokaltidningen och på den officiella anslagstavlan.

Under framläggandet inlämnades inga utlåtanden eller åsikter om programmet för deltagande och bedömning.

4.3 Beredningsskede

Detaljplanens beredningsmaterial läggs fram (i minst 14 dagar). Under denna tid har intressenterna möjlighet att framföra sin åsikt. Om framläggandet meddelas i lokaltidningen och på den officiella anslagstavlan.

4.4 Förslagsskede

Förslaget till detaljplan läggs fram under minst en månad (30 dagar) och nödvändiga utlåtanden begärs om planen. Intressenterna och kommunens medlemmar har möjlighet att framföra en anmärkning mot planförslaget. Om framläggandet meddelas i lokaltidningen och på den offentliga anslagstavlan.

4.5 Godkännande

Detaljplanen godkänns av Raseborgs stadsfullmäktige på förslag av stadsstyrelsen.

4.6 Deltagande och samarbete

4.6.1 Intressenter

Intressenter är enligt 62 § i markanvändnings- och bygglagen områdets markägare, myndigheter och samfund samt de vars boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas avsevärt av planändringen samt de myndigheter och samfund vars verksamhetsområde behandlas vid planeringen. Planens intressenter är åtminstone:

Regionala myndigheter

- Tillstånds- och tillsynsverket
- Livskraftscentralen i Nyland
- Nylands förbund
- Trafikledsverket
- Räddningsverket i Västra Nyland
- Polisinsättningen i Västra Nyland
- Västra Nylands museum
- Västra Nylands välfärdsområde
- Museiverket

Stadens myndigheter

- Miljö- och byggnadsnämnden
- Tekniska nämnden
- Sydspetsens miljöhälsovård
- Bildningsnämnden
- Raseborgs vatten
- Raseborgs energi
- Gatunamnskommittén

Övriga aktörer

- Karis Telefon Ab
- Caruna Oy
- Fingrid Oyj
- Elisa Oyj
- TeliaSonera Finland Oyj
- Skogscentralen
- Karis gårds- och bostadsförening
- Karis hembygdsförening r.f.
- Raseborgs Natur rf
- Raseborgs företagare rf

- Västra Nylands handelskammare
- Västra Nylands Vatten och Miljö rf

Intressenterna möjlighet att bl.a. delta i beredningen av planen, bedöma planlösningens konsekvenser och framför sin skriftliga eller muntliga åsikt i frågan. Dessutom kan respons skickas per e-post till projektets kontaktpersoner.

4.6.2 Deltagande och växelverkan

Intressenterna kan ta kontakt med planläggningen i Raseborg under projektets gång. Under planläggningens gång är det möjligt att ordna ett informationsmöte för allmänheten, där planprojektet presenteras för intressenterna. Om det eventuella informationsmötet meddelas separat. Under projektets gång ordnas vid behov även separata samråd med invånarna, markägarna och andra intressenter.

Under framläggandet av planmaterialet ska skriftliga åsikter eller anmärkning inlämnas till Raseborgs stads planläggningsenhet. Raseborgs stad utarbetar bemötanden till de åsikter och anmärkningar som inlämnats under framläggandet.

4.6.3 Myndighetssamarbete

Myndighetssamråd ordnades om planprojektet 3.11.2023 och 29.2.2024 tillsammans med NTM-centralen. Dessutom hölls ett separat möte med räddningsverket 22.8.2024, med Trafikledsverket 13.3.2024 och ett arbetsmöte om grundvatten med NTM-centralen 6.6.2024. Dessutom fördes separata förhandlingar med Raseborgs Vatten.

Arbetsmöten med staden har ordnats under beredningen.

Utlåtanden begärs av myndigheterna i enlighet med 28 § i MBF och myndighetssamråd hålls vid behov.

I solkraftsprojektet görs en bedömning av behovet av förfarande vid miljökonsekvensbedömning. Behovet av MKB-förfarande bedöms av Tillstånds- och tillsynsverket.

4.7 Detaljplanens mål

4.7.1 Mål som baserar sig på utgångsmaterialet

Mål som uppställts av kommunen

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en cirka 100–150 hektar stor solkraftspark i planeringsområdet. Staden anser att det är särskilt viktigt att grundvatten och ekologiska förbindelser beaktas i planeringen.

Mål som härletts från planeringssituationen

De riksomfattande målen för områdesanvändningen i området är att skapa ett fungerande samhälle och hållbara färdformer, ett effektivt trafiksystem, en sund och trygg livsmiljö samt en livsduglig natur- och kulturmiljö. Dessutom har ett behov av att utveckla ett elnät som är balanserat med tanke på produktion och förbrukning. Syftet är att öka energiproduktionen i söder, vilket minskar byggandet av långa elöverföringsnät från norr till söder.

I landskapsplanen (Nylandsplanen 2050) har en huvudbana, ett behov av en grönförbindelse, ett område som är viktigt med tanke på kulturmiljön och landskapsvårdet samt en kraftledning och ett grundvattenområde anvisats till området, vilket ska beaktas vid utarbetandet av detaljplanen. Landskapsplanens allmänna planeringsbestämmelser berör planområdet.

Mål som härletts från områdets förhållanden och egenskaper

Planens konsekvenser för ekologiska förbindelser och grundvattenområdet samt den arkeologiska kulturmiljön i området ska beaktas särskilt vid planeringen.

Intressenternas mål

Kompletteras under planarbetets gång.

4.8 Detaljpanelösningens alternativ och beskrivning av dem

Detaljpanelösningen baserar sig på en projektplan för ett solkraftsområde som utarbetats för området, på utredningar samt förhandlingar som förts med myndigheter. Inga alternativa lösningar har utarbetats för planlösningen.

4.8.1 Behandling och beslut i planeringsskedena

Kompletteras under planarbetets gång.

5.1.1 Dimensionering

Områdesreservering	Areal / ha	Exploateringsstal	Byggrätt
AO	0,1951	e=0,20	390 k-m ²
EN-au	138,2050	-	
M	11,7197	-	
MY	140,1001	-	
LR	94,3473	-	
Tot.	384,5672		390 k-m ²

5.1.2 Service

I området uppstår ingen ny service.

5.2 Uppnående av mål som berör miljöns kvalitet

I planlösningen beaktas ekologiska förbindelser som fortsätter genom planområdet.

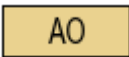
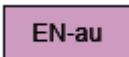
I planen beaktas områdets läge i ett grundvattenområde genom att utfärda allmänna bestämmelser för grundvatten.

Den värdefulla naturmiljön har beaktats i placeringen av EN-områdena. De mest betydande naturvärdena finns i M- och MY-områdena.

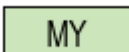
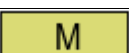
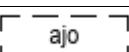
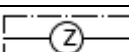

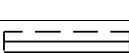
Fornlämningarna har beaktats genom att anvisa dem med sm-områdesavgränsning.

5.3 Områdesreserveringar

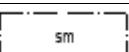

5.3.1 Kvartersområden

	Område för fristående småhus.
	Område för energiförsörjning som är avsedd för solkraftsproduktion. Området reserveras för produktion av solenergi. I området får placeras byggnader, konstruktioner och anordningar som betjänar produktion av solenergi, såsom solpaneler, servicevägar, transformatorstationer, batteriuppsättningar, lager och kraftledningar. Solpanelerna ska grupperas i tydliga och sammanhängande helheter. Transformatorstationerna och ellagren ska anpassas till landskapet med tanke på färgsättning och formspråk. Solpanelsområdet ska hållas täckt av vegetation.

5.3.2 Övriga områden

	Järnvägsområde.
	Jord- och skogsbruksområden med särskilt miljövärden.
	Jord- och skogsbruksområde.
	Riktgivande körförbindelse.
	Del av område som reserverats för en ledning.
	Viktigt grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt.
	Ekologisk förbindelse med riktgivande läge.

5.3.3 Skyddsobjekt

	Område som är viktigt med tanke på naturens mångfald.
	Del av område där det finns en fast fornlämning som fredats genom lagen om fornminnen. Fast fornlämning som fredats genom lagen om fornminnen (295/1963). Med stöd av lagen får en fast fornlämning inte utgrävas, överhöljas, ändras, skadas, borttagas eller på annat sätt rubbas. Om planer som berör eller ansluter till området ska utlåtande begäras av museimyndigheten.
	Helheter som är betydande med tanke på naturens mångfald.
	Beaktansvärda växter

5.4 Planens konsekvenser

Konsekvenserna av detaljplanen bedöms som en del av planeringen. Avsikten med konsekvensbedömningen är att stöda planeringen, deltagandet, växelverkan och beslutsfattandet. De utredningar som utarbetas i enlighet med 1 § i MBF bör ge tillräcklig information för att de direkta och indirekta konsekvenserna av planen ska kunna bedömas:

- människornas levnadsförhållanden och livsmiljö
- jordmånen och berggrunden, vattnet, luften och klimatet
- växt- och djurarterna, naturens mångfald och naturresurserna
- områdes- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin samt

- trafiken, i synnerhet kollektivtrafiken
- stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön.
- bostadsmiljön.

Konsekvenserna bedöms i detaljplanens olika planeringsskeden och utgående från utredningar och annat material som utarbetas i samband med planeringsarbetet. Konsekvensbedömningen utarbetas som expertbedömningar i samarbete med stadens andra myndigheter utgående från bakgrundsutredningar, begärda utlåtanden och samråd.

5.4.1 Granskning ur generalplanens perspektiv

I lagen om områdesanvändning konstateras att om det utarbetas en detaljplan för ett område där det inte finns någon generalplan med rättsverkningar, skall vid utarbetandet av detaljplanen i tillämpliga delar beaktas även vad som bestäms om kraven på generalplanens innehåll. I tabellen nedan redogörs för hur dessa innehållskrav beaktas i planen:

När en generalplan utarbetas ska beaktas,	Att innehållskraven för en generalplan beaktas i detaljplanen:
1) att samhällsstrukturen fungerar, att ekonomin och ekologin är hållbara,	Planprojektet främjar produktionen av förnybar energi och orsakar inga negativa konsekvenser för samhällsstrukturen. Den ekologiska hållbarheten försvagas av att skog fälls i solkraftsområdena. Genom produktion av förnybar energi är konsekvenserna på lång sikt emellertid positiva även med tanke på den ekologiska hållbarheten.
2) att den befintliga samhällsstrukturen utnyttjas,	Planområdet ligger intill befintlig infrastruktur i närheten av en 110 kV:s kraftledning.
3) att behov i anslutning till boendet och tillgången till service tillgodoses,	Till området anvisas inget nytt boende. I området finns endast en bostadsbyggnad, vilket innebär att planen inte orsakar några betydande konsekvenser för boende.
4) att trafiken, i synnerhet kollektivtrafiken och den lätta trafiken, samt energiförsörjningen, vatten och avlopp samt avfallshanteringen kan ordnas på ett ändamålsenligt och hållbart sätt med tanke på miljön, naturtillgångarna och ekonomin	Den verksamhet som anvisas genom detaljplanen kräver inga vatten- eller avloppstjänster. I området planeras inget nytt gatunät och verksamheten stöder sig på befintliga förbindelser. Trafiken under byggandet går längs med befintliga trafikleder.

När en generalplan utarbetas ska beaktas,	Att innehållskraven för en generalplan beaktas i detaljplanen:
5) att möjligheter till en trygg, sund och för olika befolkningsgrupper balanserad livsmiljö beaktas;	Planprojektet påverkar inte livsmiljöer för befolkningsgrupper.
6) att verksamhetsbetingelser ordnas för kommunens näringsliv;	Planen orsakar inga negativa konsekvenser för kommunens näringsliv.
7) att miljöolägenheterna minskas;	Eventuella miljöolägenheter minimeras genom planbestämmelser som tryggar grundvattnets mängd och kvalitet.
8) att den byggda miljön, landskapet och naturvärdena värnas, samt	Naturvärdena i området beaktas vid planläggningen genom att avgränsa de viktigaste naturområdena utanför byggnadsområdena och genom att beakta ekologiska förbindelser genom området. Detaljplanen har inga betydande konsekvenser för landskapet eller den byggda kulturmiljön. Den arkeologiska kulturmiljön har beaktats genom planbeteckningar.
9) att det finns tillräckligt med områden som lämpar sig för rekreation.	I området finns inga särskilda rekreationsområden. Ytan av skog som lämpar sig för rekreation minskar, men ett stort skogbevuxet nät lämnas kvar i området.

5.4.2 Konsekvenser för den byggda miljön och landskapet

I planeringsområdet finns en byggnad som är i bostadsbruk. Runt byggnaden lämnas en tillräckligt bred skyddszon. Som låga konstruktioner syns solpanelerna inte särskilt långt när en trädbevuxen zon lämnas emellan. Detaljplanen har inga konsekvenser för den byggda kulturmiljön.

Planeringsområdet ligger till en liten del i ett nationellt värdefullt landskapsområde och i ett område som är värdefullt på landskapsnivå med tanke på kulturmiljön eller landskapsvården. Till dessa delar av området planeras inget byggande, och mellan landskapsområdet och panelfälten kvarstår skogsområde som lindrar konsekvenserna för landskapsområdet.

EN-områdena ligger mitt i skogen och solpanelerna uppskattas vara cirka 3–4 meter höga. Panelerna syns i landskapet först i närheten av EN-områdena och planen påverkar inte fjärrlandskapet. Inom områdets gränser är konsekvenserna för landskapet betydande när det trädbevuxna skogsområdet förändras till ett panelfält. Förändringen i landskapet syns tydligast när man rör sig längs Ekerövägen eller genom fönstret på ett tåg som går genom planområdet.

I planeringsområdet finns ett betydande antal kolmilor som kan klassas som fasta fornlämningar. Fornlämningarna anvisas på plankartan och de ska beaktas vid planeringen av panelerna. Alternativt ska fornlämningarna dokumenteras genom en tillräckligt noggrann inventering och genom provutgrävningar. Efter dokumenteringen ska förhandlingar föras med museimyndigheten om huruvida det är möjligt att placera paneler och andra konstruktioner i solkraftsområdet till områden som anvisats som fornlämningsområde.

5.4.3 Konsekvenser för naturen och naturmiljön

Vegetation

Vegetationen i området består av arter som är typiska för moskogar. De mest värdefulla miljöerna i området består av området längs bäckar och källpåverkade miljöer samt de utdikade men mångsidiga mosaikerna av torvmo och lund-fattigkärr på den norra sidan av åsområdet. De hotade naturtyperna är huvudsakligen måttligt eller svagt representativa eftersom de förändrats. De mest beaktansvärda arterna bland växtarterna består av de starkt hotade arterna sandnejlika och cypresslumner. Övriga hotade eller beaktansvärda arter förekommer i källpåverkade miljöer i den norra kanten av åsområdet.

Byggandet av solkraftverken kan kräva att jordmaterial avlägsnas vid platserna för solkraftverkens fundament. Omfattningen av de konsekvenser som byggandet av solkraftsområdet orsakar för jordmånen och berggrunden beror framför allt på vilket grundläggningssätt som valts baserat på grundförhållandena.

I området för panelfälten kommer träden att fällas, vilket innebär att det skogbevuxna området i planområdet blir betydligt mindre. I detaljpanelösningen beaktas de mest betydande beaktansvärda naturtyperna och växtarterna. Panelfälten har placerats så att de mest värdefulla naturvärdena bevaras i området. Utgångspunkten har varit att särskilt bevara värdefulla helheter. I naturutredningen identifierades fem värdefulla naturhelheter. Av dessa ligger två utanför planområdet, på dess norra sida. Område I (Urensmalmen) hör till värdeklass I som ska tryggas genom lagstiftningen. Området i fråga ligger i sin helhet i detaljplanens MY-område. Område IV (Ekerövägen) hör till värdeklass III, ett objekt som stöder mångfalden. I detaljplanen ligger detta område i M- och MY-områdena och till det anvisas ingen ny markanvändning. Område III (Koppskog S) är ett objekt som stöder mångfalden, det vill säga värdeklass IV. Området ligger i den norra delen av planområdet. Området har inte avgränsats på plankartan och det ligger delvis ovanpå EN-området.

I området finns dessutom åtskilliga mindre områden som är beaktansvärda med tanke på naturens mångfald samt observationer av växter. Dessa har till största delen anvisats som M- eller MY-område. En del av områdena eller växtobservationerna finns också i EN-områden och till dessa delar har områdena inte avgränsats på plankartan. Dessa områden

hör till värdeklass IV, objekt som stöder mångfalden. De lägre värdeklasserna omfattar mer utrymme för prövning och baserat på denna prövning går en del av de naturvärden som identifierats i naturutredningen förlorade när solkraftsområdena byggs. Vid placeringen av solpanelsfältet är modularitet viktigt och innebär att enskilda begränsande faktorer påverkar planeringen av panelfälten märkbart. Utnyttjandet av förnybar solenergi har så betydande positiva konsekvenser för naturen och klimatet att förlusten av enstaka naturvärden bedömts vara ändamålsenligt i det här fallet.

Solpanelerna minskar den direkta solstrålningen och skapar skuggområden där växter och djur inte längre kan leva på samma sätt som tidigare. Skuggningen minskar däremot hetta och avdunstningen av fukt, vilket gynnar vissa växtarter (bl.a. örter och mossor). Detta innebär att en del insekter och djur kan gynnas av skuggning och skydd. Detta innebär att skuggningen kan begränsa livsförhållandena för en del växter eller djur men samtidigt stöda livskraften för andra arter som behöver skugga.

Djur

Byggandet av solpaneler och driften förändrar landskaps- och livsmiljön i området, vilket påverkar fåglarna i området på många sätt. Monteringen av panelerna minskar trädens mängd i området och många fåglars möjligheter att häcka. Runt området och även inom området kvarstår trädbevuxna områden, vilket innebär att en del av fåglarna kan anpassa sig till förändringen. Panelfältet erbjuder också tillväxtutrymme för torrängsväxter som kan locka pollinatörer och andra mikroorganismer till området. Under driften kan de lugna kanterna av panelfälten och mellanområdena också främja vissa fåglars och djurarters möjligheter att klara sig i området.

Vid planeringen av panelerna borde ytmaterial med svagt reflekterande användas för att minska fåglars kollisionsrisk. I ett skogbevuxet område är risken inte lika stor som i åkerområden. Aktiv skötsel av områdena mellan panelraderna, såsom upprätthållande av lågväxt vegetation, bidrar till att minska skadorna för fåglar. Byggandet av solkraftverket kan leda till att en del fågelarter i området förflyttar sig för att häcka och söka föda i motsvarande livsmiljöer i närheten.

De finländska fåglarnas anpassning till miljöer i likhet med solkraftverk har ännu inte undersökts i någon större utsträckning och därför är utvecklingen av och förändringar i arterna delvis osäkra. Det slutliga fågelbeståndet i området beror på hurdan vegetation som utvecklas i området samt hur väl den stöder olika fågelarters livsmiljökrav.

I fladdermusutredningen avgränsades ett fladdermusområde i klass 2. I detaljplanen anvisas inget byggande till området. I utredningsområdet förekommer inga flygekorrar och det finns väldigt få skogsfigurer som lämpar sig för arten. Det är sannolikt att knappheten av lämpliga skogsfigurer, områdets tillgänglighet och splittringen av livsmiljöer som lämpar sig för arten påverkar bristen på observationer av flygekorre.

Ekologiska förbindelser

I generalplanen anvisas en ekologisk korridor genom området och denna har beaktats i detaljplanen. EN-områdena har placeras så att de ekologiska förbindelserna fortsätter längs med M- och MY-områdena genom planområdet. I mitten av område anvisas dessutom en

riktgivande ekologisk förbindelse. Läget av den förbindelse som ska lämnas skogbevuxen preciseras i samband med den noggrannare planeringen och tillståndsförfarandet.

Solkraftsområdena kommer att omgärdas, vilket påverkar djurens möjligheter att röra sig i området. Fyra områden som är fria från byggande har lämnats kvar i området så att djur ska kunna röra sig. Trots att de omgärdade panelfälten begränsar djurens möjligheter att röra sig har riksväg 25 på den södra sidan av området en mycket större barriäreffekt på djurens möjligheter att röra sig. Den underfart till riksvägen som anvisats i vägplanen har beaktats som ett kontinuum till detaljplanens ekologiska förbindelser. Stängslet förhindrar inte små djur att ta sig till området de kan gynnas av skydd och skugga som solpanelerna erbjuder. Även insekter kan blomstra under panelerna, där marken är skyddad från direkt solsken och fuktbalans förblir bättre.

Vattendragskonsekvenser

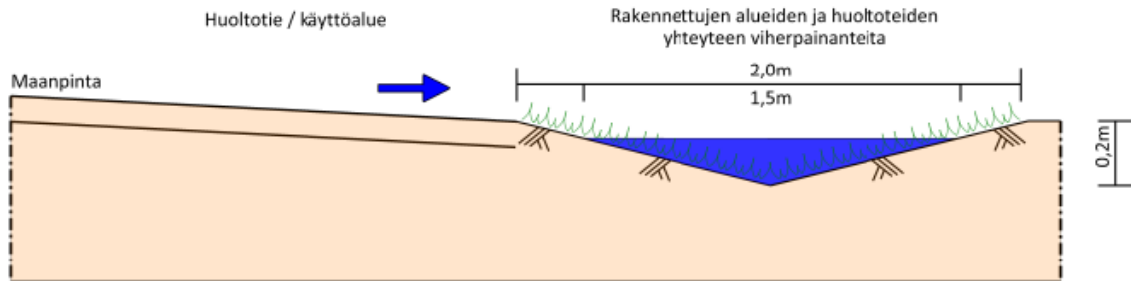
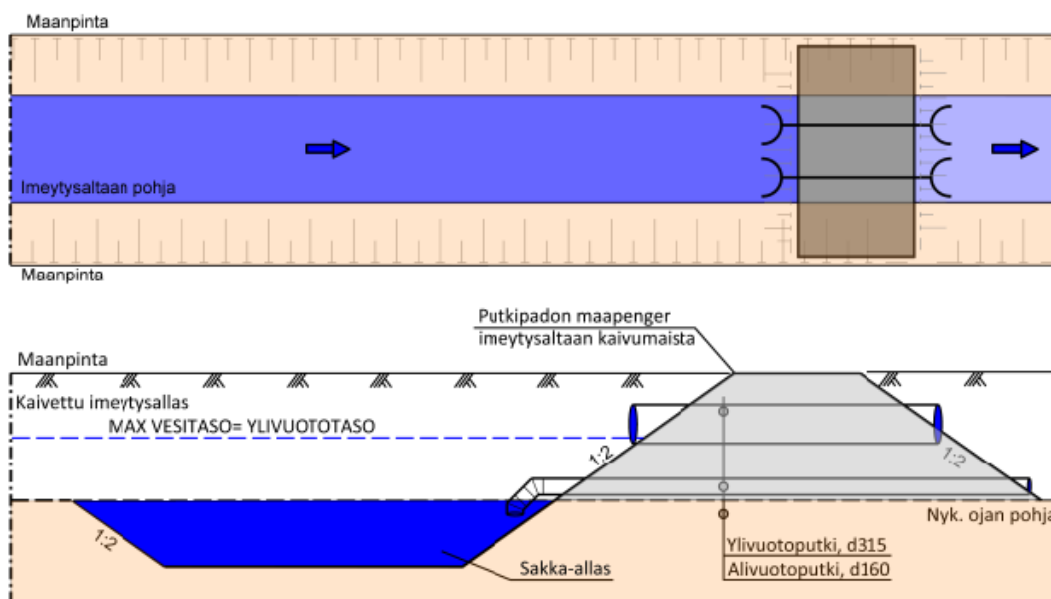
Solpanelerna påverkar inte märkbart mängden dagvatten eller dess infiltrering, eftersom de vanligtvis monteras förhöjt så att det kvarstår springor mellan panelerna där regnvattnet kan rinna ner fritt i marken. Markområdet under panelerna bevaras genomsläppligt och den yta som panelerna täcker utgör endast en liten del av hela solkraftsområdet. Detta innebär att den naturliga vattencirkulationen bevaras och att solpanelerna inte orsakar några förändringar för bildningen eller infiltreringen av dagvatten.

Servicevägarna genomförs som smala vägar med grusyta, vilket minimerar deras effekt på dagvattnets mängd och infiltreringen av vatten. Den porösa strukturen av en väg med grusyta gör det möjligt för vattnet att delvis infiltreras i marken, vilket minskar ytavrinningen jämfört med icke genomsläppliga ytor, såsom asfalt. Trots att grus inte helt motsvarar genomsläppligheten hos naturlig mark stöder smala och småskaliga servicevägar den naturliga vattencirkulationen i området och minskar eventuella negativa konsekvenser som uppstår genom dagvatten. Detta innebär att deras konsekvenser för områdets totala vattencirkulation är liten.

Genom hanteringskonstruktioner kan dagvattenmängden, -kvaliteten och vattenbalansen hållas på nuvarande nivå. I samband med diken och servicevägar byggs nödvändiga infiltreringskonstruktioner för att bibehålla grundvattennivån. Avlägsnandet av träd ökar i princip också infiltreringen. Särskilt under byggandet är det viktigt med kvalitetskontroll av dagvatten och i fråga om ytvatten är det viktigt att fästa uppmärksamhet vid lindringsåtgärder.

En grov mark möjliggör infiltrerande lösningar i vattenhanteringen. Allt bildat regnvatten kan infiltreras i området och på så sätt kan nuvarande källor och grundvattennivåer bevaras. Lösningarna kan utföras för det område som ska bebyggas eller integreras i befintliga dräneringsdiken. Samtidigt kan vattenhanteringen under byggarbetena kontrolleras. Under driften är dagvattenkvaliteten god.

IMEYTTÄVÄ VIHERPAINANNE**IMEYTYSALLAS**

*alivuotoputki ja mahdollinen supistusyhde mitoitetaan kohteittain
Bild 53 Metoder för vattenhantering.

En Grundvattenmodell (WaterHope 2024) har utarbetats för området. Med hjälp av grundvattenmodellen är det möjligt att göra uppskattningar av hur planeringslösningarna påverkar mängden grundvatten som bildas, på grundvattnets flödes hastighet och -riktningar samt på tillrinningsområdena för utsatta objekt. Grundvattenmodellen finns i sin helhet som bilaga till denna planbeskrivning (Bilaga 6).

Modellen är ett verktyg som kan användas som hjälp vid planering av panelfälts slutliga placering. Med hjälp av modellen kan man bedöma hur panelfälten påverkar områdets vattenhushållnings- och naturvärden. Utnyttjande av modellen som hjälp vid planeringen innebär väldigt sannolikt en viss slags iterativ handlingsmodell.

Med hjälp av modellen utarbetas en preliminär plan för placeringen av panelerna. Dessutom bedöms alternativets konsekvenser för grundvattnets mängd och kvalitet. Syftet är att hitta ett sådant alternativ till panelfälten att viktiga vattenhushållnings- och naturvärden inte äventyras.

Inom den ursprungliga avgränsningen av solparken finns ett stort område varifrån eventuella skadliga ämnen inte sprids till täkten. Det bör även beaktas att även om panelfältet låg delvis i vattentäktens tillrinningsområde, skulle det nödvändigtvis inte innebära att paneler inte kunde placeras i området i fråga. I projektet POAKORI2 (POAKORI2, 2022) granskades två grundvattenförekomster (Hyvinge och Epilänharju-Villilä A). I tillrinningsområdena för dessa vattentäkters grundvattenområden finns totala riskobjekt.

I tillrinningsområdet är det med andra ord möjligt att tillåta byggande och övriga åtgärder, men riskobjekten och eventuella skadliga ämnen bör identifieras och deras eventuella konsekvenser till exempel för vattentäkten bör modelleras eller alternativt bör det påvisas med mätningresultat att verksamheten inte orsakar risk för att vattenkvaliteten i brunnarna vid täkten försvagas för mycket.

Konsekvenserna för yt- och grundvattnets kvalitet och naturvärden kan utredas när panelfältens exakta läge är känt. En spridningsmodell för skadliga ämnen har kopplats till grundvattenmodellen och i det slutliga planeringsskedet är det med hjälp av modellen möjligt att avgränsa panelfältens placeringsalternativ så att viktiga vattenhushållnings- och naturvärden inte äventyras.

Om planerna visar att projektet förändrar grundvattnets kvalitet/mängd bör det eventuella behovet av vattentillstånd utredas. Genom planering kan det säkerställas att vattentäkternas funktion inte störs.

De konsekvenser som uppstår under byggandet med tanke på spridning vattenlösning fraktioner av kväve och fosfor i grundvatten och spridning mot vattentäkten bör modelleras och det bör bedömas hur mycket halterna kan väntas öka. Även konsekvenserna för ytvattnet och grundvattnet i produktionsskedet bedöms.

Processer som kan orsaka upplösning av tungmetaller från kablar som sänks i marken bör utredas och vid behov bör risken för att de valda tungmetallerna sprids till vattentäkten modelleras.

Sura sulfatjordar har varit det största orosmomentet i genomförda eller planerade solparksprojekt, men området för Ekerö solkraftspark ligger inte i ett område för sura sulfatjordar.

I fråga om ytvatten beaktas samma frågor och uppmärksamhet fästs särskilt vid konsekvenser som uppstår under byggandet och lindring av sådana. Byggnadsarbetena och avlägsnande av vattenbindande vegetation och bearbetning av marken utökar ofta belastningen av fast ämne och näringsämnen, och i planeringsskedet finns skäl att bedöma konsekvenserna för vattenhushållningen, avrinningen och avrinningsvattnets kvalitet.

En eventuell miljörisk orsakas också av anordningar som innehåller olja. Alla transformatorstationer i kraftverket innehåller olja som till följd av transformatorskador kan spridas ut i marken. Den eventuella risken för oljeläckage kommer att bedömas.

Spridningsrutter för släckvatten som används vid brandbekämpning bör kartläggas och eventuellt ledas bort från grundvattenområdet; konstruktionen får inte vara sådan att den försvagar grundvattenbildningen. Detaljplanen möjliggör även placering av batteriuppsättningar i området. På grund av brandrisken är det inte möjligt att placera dagens

litiumjonbatterier i grundvattenområden. Genom planen vill man emellertid möjliggöra nya framtida batterilösningar som inte är så brandfarliga och inte innehåller sådana skadliga ämnen som skulle förhindra genomförandet. Detta bör beaktas i samband med tillståndsförfarandet för området.

5.4.4 Konsekvenser för trafiken

I projektets byggnadsskede förekommer tung trafik i området. I byggnadsskedet används dessutom olika arbetsmaskiner i projektområdet. Bullret och dammutsläppen som uppstår genom ökade trafikmängder och arbetsmaskiner är emellertid tillfälliga. Trävirke kommer att avlägsnas från projektområdet, vilket också orsakar betydande tillfällig trafik.

I kraftverksområdet utnyttjas befintliga förbindelser, men vägbottnarna måste förbättras avsevärt och samtidigt kan nya sträckningar dras upp vid behov.

Trafik som uppstår under byggnadsarbetena kör via riksväg 25 och Ekerövägen. Det tar uppskattningsvis ett år att bygga ett kraftverk. Trafikmängderna fördelas inte jämnt under hela byggnadstiden.

Konsekvenserna för trafiken är lindriga i driftskedet. Servicebesök sker till området varje vecka.

De trafikkonsekvenser som uppstår i solkraftverkets rivningsskede kan i viss mån jämföras med kraftverkets byggnadsskede. I rivningsskedet ansluter trafikkonsekvenserna till transporter av material och utrustning till deras behandlingsplatser och till jordschaktningsarbeten när området återställs.

5.4.5 Konsekvenser för klimatet

Solkraft producerar ren förnybar energi, vilket minskar användningen av fossila bränslen och förorening av atmosfären, om solkraftproduktionen ersätter fossila bränslen. Detta kan leda till bättre luftkvalitet, särskilt i områden som tidigare lidit av föroreningar och koldioxidutsläpp.

Projektet främjar produktionen av förnybar energi och minskar beroendet av fossila bränslen. Den producerade energin stöder övergången till koldioxidneutral energiproduktion i regionen, vilket är ett stort steg mot att uppnå klimatmålen.

Kraftverket ökar andelen förnybar elproduktion och minskar den genomsnittliga utsläppskoefficienten för energisektorn.

Bearbetning av marken, byggande av grundkonstruktioner och nödvändiga jordschaktningsarbeten orsakar utsläpp av växthusgaser. Placeringen i ett skogsområde minskar märkbart befintliga kolsänkor och kolreservoarer, vilket minskar projektets klimatfördelar.

De utsläpp som orsakas av tillverkningen och transporten av solpaneler bildar en betydande del av projektet koldioxidavtryck. Användningen av återvunna material och den tekniska utvecklingen kan minska dessa konsekvenser.

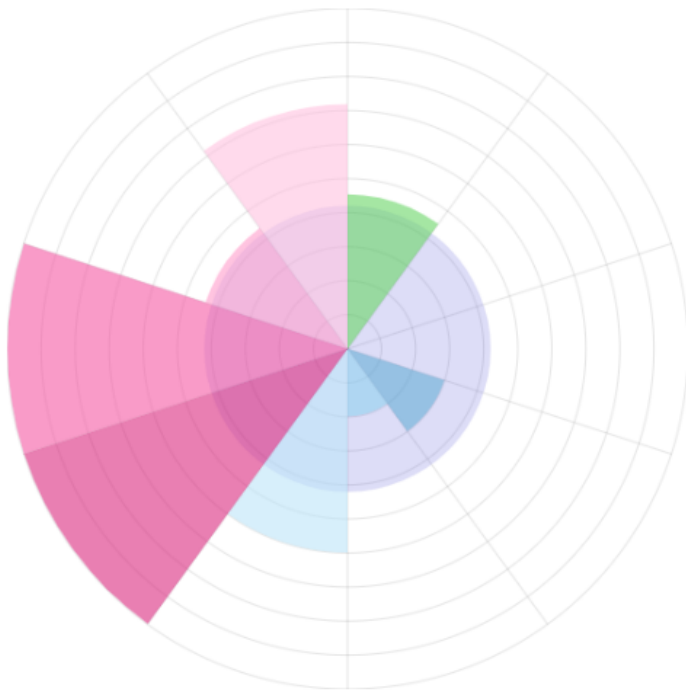

Genom sin placering i den omedelbara närheten av en tätort och elnät möjliggör projektet elöverföring utan att långa distributionsnät behöver byggas, vilket minskar utsläppen vid byggandet av infrastrukturen.

Planprojektets klimatkonsekvenser bedömdes med KILVA-verktyget.

Kaavasi ilmastokestävyden painottuminen

- I Luonnonvarojen käytön minimointi
- II Kestävän elämäntavan mahdollistaminen
- III Kulutuksen päästöjen minimointi
- IV. Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin varautuminen

Baserat på uppskattning består styrkorna med planens klimathållbarhet av:

- Utredning av potentialen för produktion av förnybar energi i området
- Möjliggörande av produktion av förnybar energi

Och svagheter:

- Tryggande och utökande av kolsänkor och kolreservoarer i skogar
- Kol bevaras i den kommande konstruktionen

Värmeöar och mikroklimat

Stora solkraftverk kan på lokal nivå förändra temperaturen i det omgivande området och skapa värmeöar, särskilt i områden där marken täcks av ett stort antal paneler. Detta kan påverka mikroklimatet i området. Värmeöfenomenet kan uppstå när en del av den strålning från solen som panelerna tar emot förändras till värme som strålar tillbaka till sin omgivning. Detta kan öka temperaturen i kraftverkets närmiljö. När skog avlägsnas från solkraftsområdet går marken och miljön miste om sin kylande effekt, vilket kan öka temperaturen.

I solkraftsområden kan temperaturen stiga med några grader på lokal nivå, men effekten begränsas i allmänhet till närheten av själva kraftverket. För solkraftverk är fenomenet mycket mindre än i städer där den täta bebyggelsen och asfalmängden är centrala faktorer. Temperaturen kan stiga inom solpanelsfältet och i dess omedelbara närhet, men effekten försvagas snabbt när avståndet växer. Redan på 30 meters avstånd är ökningen obetydlig jämfört med omgivningen.

Värmeöfenomenet kan minskas genom att lämna kvar vegetation under panelerna, vilket minskar uppvärmningen av marken. Gräsmattor och ängsvegetation kan hjälpa att binda fukt och kyla ner omgivningen. Tillräckligt långa avstånd mellan panelerna gör att luften kan röra sig och minskar ansamlingen av värme.

5.4.6 Övriga konsekvenser

För människors trivsel och hälsa

Under byggandet av projektet uppstår tillfälliga buller- och dammolägenheter samt ökad tung trafik i närheten av projektområdet. I den omedelbara närheten av projektområdet finns endast en bostadsbyggnad.

Trafiksäkerhetsrisker som orsakas av tung trafik kan minimeras genom att beakta känsliga objekt och väganslutningar längs transportlederna. Om buller, damm och övriga eventuella störningar som uppstår under byggandet informeras till grannfastigheterna och närinvånare i byggnadsskedet.

Under driften av produktionsområdet för solenergi uppstår inga buller- eller dammutsläpp. Även trafiken till området är sparsam. Den enda komponenten som orsakar buller kan vara huvudtransformatorns kylsystem, och den orsakar buller endast när solen skiner. Solparkens invertrar och parktransformatorer producerar inget buller.

Projektets konsekvenser för människors levnadsförhållanden och trivsel är små i projektets byggnadsskede och obetydliga i produktionsskedet. Även konsekvenserna för rekreationen bedöms vara ganska lindriga, eftersom området inte är något egentligt rekreationsområde och det inte finns några betydande ledsystem i området. Rekreativ användning förhindras, eftersom projektområdet omgärdas. Detta innebär att det skogsområde som kan användas genom allemansrätten blir mindre. Trots att området delvis kommer att omgärdas kommer det också att kvarstå möjligheter att röra sig i området.

Solkraftverkens elsystem kan orsaka säkerhetsrisker om de inte har installerats eller underhållits korrekt. Strävan är att minimera riskerna, men elchocker och bränder är möjliga. Solkraftsområdet omgärdas och utomstående kan inte ta sig till insidan av området.

För sysselsättningen

Under byggandet av solkraftverket är sysselsättningseffekterna betydande. Projektet sysselsätter på lokal nivå framför allt företagare som är specialiserade på maskinentreprenader och jordbyggnadsarbeten samt företag, elmontörer, logistikpersonal och byggnadsproffs.

Sysselsättningseffekterna under solkraftverkets drift är förhållandevis små. Under driftskedet ansluter arbetena till skötsel av kraftverksområdet (plogning av vägar mm.), service och underhåll av anordningar samt kontroller.

De sysselsättningseffekter som uppstår i solkraftverkets rivningsskede kan i viss mån jämföras med kraftverkets byggnadsskede. I rivningsskedet ansluter sysselsättningseffekterna till transporter av material och utrustning till deras behandlingsplatser och till jordschaktningsarbeten när området återställs. Efterfrågan på lokala företag, såsom matservice och inkvartering, ökar i byggnadsskedet.

Med tanke på projektets livscykel påverkar panelernas driftsålder och återvinningen av dem de totala utsläppen. Återvinning av material från panelerna och den teknologiska utvecklingen kan avsevärt minska koldioxidavtrycket.

Projektet påverkar inte dagvattenmängden så att översvämningrisker skulle uppstå i omgivningen tätorten.

5.5 Miljöstörningsfaktorer

I näromgivningen finns inga faktorer som kunde störa genomförandet av planen. I detaljplanen beaktas en 30 meter bred skyddszon runt järnvägen.

5.6 Namn

Genom planen bildas inga nya namn.

6 GENOMFÖRANDE AV DETALJPLANEN

MKB-lagen och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas för sådana projekt som sannolikt har betydande miljökonsekvenser. Solkraftsprojekt ingår inte i projektförteckningen i bilaga 1 till MKB-lagen. MKB-förfarande kan emellertid förutsättas genom beslut från fall till fall även för andra projekt om de sannolikt orsakar betydande miljökonsekvenser (MKB-lagen 3.2). Behovet av MKB avgörs senare.

Behovet av vattentillstånd säkerställs före byggnadsskedet.

6.1 Planer som styr och åskådliggör genomförandet av planen

Byggandet sker i tillämpliga delar i enlighet med lagstiftningen och Raseborgs stads byggnadsordning, utöver planens bestämmelser. Byggandet av solpanelerna kräver separat tillståndsförfarande och det övervakas av byggnadstillsynen i Raseborg.

6.2 Genomförande och tidsschema

Planen kan genomföras efter att den vunnit laga kraft.

6.3 Uppföljning av genomförandet

För uppföljningen av genomförandet av planen svarar staden.

7 KONTAKTUPPGIFTER

Stadsarkitekt Johanna Backas
Raseborgsvägen 37, 10650 Ekenäs
tfn 019 289 3843
johanna.backas(at)raseborg.fi

Plankonsult
FCG Rakennettu Ympäristö Oy
Kalle Rautavuori
Projektledare, arkitekt
tfn 050 430 9566
kalle.rautavuori@fcg.fi

Projektaktör
Solmar Consulting Oy
Olga Boustani
Projektutvecklingschef
tfn +358449015378
olga.boustani@solmar.fi

Lauri Solin
Projektutvecklingsdirektör, Partner
tfn +358405445603
lauri.solin@solmar.fi

Adress för inlämnande av skriftliga åsikter och anmärkningar:

Raseborgs stad
Planläggningsenheten
Raseborgsvägen 37,
10650 Ekenäs

Eller till e-postadressen:
planlaggning(at)raseborg.fi